

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ ★ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

POLİFONİK KOMPOZİSYONDA USÛL VE ARUZ

YÜKSEK LİSANS TEZİ
Murat Semih NEVŞEHİRLİ

Anabilim Dalı : Türk Müziği

Programı : Türk Müziği

OCAK 2011

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ ★ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

POLİFONİK KOMPOZİSYONDA USÛL VE ARUZ

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
Murat Semih NEVŞEHİRLİ
(415071018)**

Tezin Enstitüye Verildiği Tarih :

Tezin Savunulduğu Tarih :

Tez Danışmanı: Dr. Nail YAVUZOĞLU (İTÜ)

**Diğer Jüri Üyeleri: Prof. Mutlu TORUN (Haliç Ü.)
San. Öğr. Gör. Feridun Öney (İTÜ)**

OCAK 2011

ÖNSÖZ

Türk Müziği yüzyıllar boyunca tek çizgili (monofonik) bir yapıda, ritm, melodik yapı bakımından çok zengin bir müzik olmuştur. Türkleri yaşadığı coğrafyada bu özellik (özellikle İslamiyet sonrası) çok net görülür. Bu özelliği doğrultusunda, Türk Müziği çok çizgiye (polifoni) ihtiyaç duymamıştır. Kendine özgü, en küçük yapı birimi olan ‘‘çeşni’’ lerin sistematik olarak birleştirilmesi ile ‘‘makam’’ yapıları oluşturulmuştur. Bu makamsal yapılar, birbirinden farklı renk ve dokulara sahiptir. Bu özelliğinden farklı olarak, temelinde bir eğitim aracı olarak işleyen ‘‘usûl’’ ve onun yan elemanları olan ‘‘velvele’’ leri , ‘‘mertebe’’ leri ayrı bir sistematiktir. Aruz ise, Türk Müziği’ni, melodik ve ritmik olarak kompozisyon anlamında çok büyük oranda etkilemiş olan ve kendi içerisinde tamamen farklı bir sisteme dayanan bir diğer elemandır.

Bu çalışmada yapılan ve anlatılmak istenen ana konu, Türk Müziği’nin analizinde kullandığı sistematik yaklaşımlara farklı bir açı sunarak, polifonik kompozisyonda, Türk Müziği’nin kendi karakterinde var olan usul, ve aruzu, kompozisyon elemanı olarak kullanmaktır.

Tezimin hazırlanış aşamasında bana yol gösteren hocam ve danışmanım Sn. Dr. Nail Yavuzoğlu’na, Seminer ve Metodoloji derslerinde tezime, literatür ve sunum anlamında bana büyük katkılar sağlayan Sn. Doç. Serpil Mürtezaoğlu’na, ‘‘Türk Müziği, poliritmik bir müziktir’’ cümlesi ile bu çalışmanın doğuş fikrine neden olan hocam Sn. Feridun Öney’e teşekkürü bir borç bilirim.

İÇİNDEKİLER

Sayfa

ÖNSÖZ.....	v
İÇİNDEKİLER	vii
ŞEKİL LİSTESİ.....	Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
ÖZET.....	xi
SUMMARY	xiii
1. GİRİŞ	1
2. TÜRK TARİHİ'NE GENEL BAKIŞ.....	3
3. AVRUPA TARİHİ'NE GENEL BAKIŞ.....	5
4. TÜRK MÜZİĞİ'NİN TARİHÇESİ VE GELİŞİMİ.....	9
5. TÜRK MÜZİĞİ SES SİSTEMİ VE GENEL YAPISI.....	15
5.1. Türk Müziği Ses Sisteminin Tarihi Gelişimi.....	15
5.2. Türk Müziği'nde Melodik Yapı Ve Kurgulanması.....	16
6. AVRUPA MÜZİĞİ'NİN TARİHÇESİ VE GELİŞİMİ.....	19
7. ANALİTİK BAĞLAMDA TÜRK MÜZİĞİ'NE FARKLI BİR YAKLAŞIM.....	21
7.1. Müzikte Rococo (Galant-Galante Tarzı).....	22
8. TÜRK MÜZİĞİ ANALİZ SİSTEMİNDE TÜME VARIM YÖNTEMİ.....	25
8.1. Rokoko Uslubu (Galante) ve Türk Müziği	25
8.2. Schenkerian Analiz Sistemi.....	27
8.3 Türk Müziğinde İndirgeme Metodunun Uygulanması.....	28
9. TÜRK MÜZİĞİ'NDE ARUZ.....	31
9.1. Türk Müziği'nde Aruzun Doğuşu.....	31
9.2. Aruz Vezni Ve Sistematiği.....	32
9.2.1. Aruz vezni ve esasları.....	32
9.2.2. Aruz vezni ve sistematiği.....	35
9.2.3 İkâ.....	36
9.2.4 Beş ile on zamanlı usullerin ikâ ile poliritmik yapıları.....	37
10. SONUÇ	53
KAYNAKLAR	55
EKLER.....	58

ŞEKİL LİSTESİ

Sayfa

Şekil 8.1 : Refik Fersan, Nikriz Nakş Yürük Semâî'sinin ilk dört ölçüsü.....	25
Şekil 8.2 : Palestrina'nın koral bir yazısının ilk altı ölçüsü.....	25
Şekil 8.3 : Rokoko dönemine ait masa örneği.....	26
Şekil 8.4 : Rokoko dönemine ait masa bacağı detayı.....	27
Şekil 8.5 : J.S.Bach'ın Bb Partita No.1'den alınan üç ölçüde analiz aşamaları.....	28
Şekil 8.6 : G.Battista Bovicelli'nin Regole Passagi di musica'sından alınan beş ölçülük pasaj.....	29
Şekil 9.1 : Kullanım Örneği 1.....	38
Şekil 9.2 : Kullanım Örneği 2.....	39
Şekil 9.3 : Kullanım Örneği 3.....	44
Şekil 9.4 : Kullanım Örneği 4.....	47
Şekil 9.5 : Kullanım Örneği 5.....	49
Şekil 9.6 : Kullanım Örneği 6.....	51
Şekil A.1 : Türk Aksağı Usûlü îka, usul,velvele, mertebelerinin poliritmik yapıları.....	35
Şekil A.2 : Yürük Semâî Usûlü, îka, usul, velvele, mertebelerinin poliritmik yapıları.....	42
Şekil A.3 : Sengin Semâî usûlü, îka, usul,velvele, mertebelerinin poliritmik yapıları.....	52
Şekil A.4 : Devrihindî Usûlü, îka, usul,velvele, mertebelerinin poliritmik yapıları.....	60
Şekil A.5: Düyek Usûlü, îka, usul,velvele, mertebelerinin poliritmik yapıları.....	73
Şekil A.6: Müsemmen Usûlü, îka, usul,velvele, mertebelerinin poliritmik yapıları.....	101
Şekil A.7: Aksak usûlü, îka, usul,velvele, mertebelerinin poliritmik yapıları.....	108
Şekil A.8: Ağır aksak usûlü, îka, usul,velvele, mertebelerinin poliritmik yapıları.....	130
Şekil A.9: Aksak semâî usûlü, îka, usul,velvele, mertebelerinin poliritmik yapıları.....	146
Şekil A.10: Ağır aksak usûlü, îka, usul,velvele, mertebelerinin poliritmik yapıları.....	159
Şekil A.11: Curcuna usûlü, îka, usul, velvele, mertebelerinin poliritmik yapıları.....	164
Şekil A.12: Lenkfahte usûlü, îka, usul,velvele, mertebelerinin poliritmik yapıları.....	193

POLİFONİK KOMPOZİSYONDA USUL VE ARUZ

ÖZET

Türk Müziği, Karahanlı Devleti'nin kurulması ile birlikte (M.S. 10.yüzyıl), çok büyük bir kırılma noktası yaşamıştır. Devletin kurulması ve sonraki seksen yıl boyunca, Karahanlı müziği, tamamen Hun ve Uygur Türkleri müziğindeki özellikleri taşımakta ve devamı gibi görülmekteydi. Resmî dinin İslamiyet olması ile birlikte Türk kültürü ve Türk müziği İslam kültürünün bir parçası olarak şekillenmeye başlamış ve dini müzik tür ve formları ortaya çıkmıştır. Bu gelişme ile birlikte, İslamiyet öncesi dönemine ait müzik şekli önemini kaybetmiştir. Dini müzik; cami müziği, tekke müziği gibi türlere ayrılırken askeri müziği olan tuğ müziği, tabıl müziğine, tuğ takımı da "tabılhane"ye dönüşmüştür. Fars ve Arap etkisi ile bugün kullanılan makam müziğinin temelleri ve ses sistemi atılmıştır. Toplumun halk bölümü müziğini kendi doğasında icra ederek sürdürürken, Farabi 10. yüzyılda Horasan Tanburu üzerinde açıkladığı bir sekizlinin on yedi aralığa bölündüğü ve ilk sesin sekizlisi ile birlikte on sekiz perdeden oluştuğu ses sistemini kurallaştırmış ve bu ses sistemi, Türk Makamsal Müziği'nin temellerini oluşturmuştur.

İslamiyet öncesinde, Türk müziği, yine tek çizgili bir yapıda gelişimini devam ederken, Dünya Müziği'nden çok daha önce (M.S.6.yüzyıl) perde kavramını melodik yapılarında kullanmıştır ve açıklamıştır. M.S. 10. yüzyıl'da, İslamiyet'in kabul edilmesi ile birlikte Türk toplumu, Arap ve Fars kökenli kültür yapısına girmiştir. Bu durum toplum hayatını etkilediği gibi, doğal bir sonuç olarak müzik üretimini de etkilemiştir.¹

Türk Müziği, İslamiyet öncesinde ve sonrasında, melodik karakter olarak tek çizgili (homophony) bir yapıya sahiptir. Ancak, İslamiyet sonrası, karakterine usul ve aruz, başka bir deyişle îkâ kavramlarını alması ile birlikte, dinamiğini, kendi içerisinde var olan çok çizgili ritmik (polyrhythmic) yapısıyla sağlamıştır. Aruz Vezni'nin kendi içerisinde var olan müzikal kalıpları, usul kalıpları ile birlikte uyumlu bir şekilde

¹ BUDAK, Ogün, Türk Müziğinin Kökeni – Gelişimi, 1. Baskı, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara, 2000, s. 43-67

kurgulanmış ve ortaya îka dediğimiz ayrı bir çizgi daha oluşmuştur. Birbiri ile uyumlu olarak kurgulanan bu ritmikler, aynı zamanda, birbirlerinden farklı ve bağımsız ritmiklerdir. Farklı bir deyişle, bu ritmik yapılar, birbirlerinin karakterlerinden türetilmişler ve aynı zamanda birbirlerinden ayrı bir sistemde çalışmaktadırlar. Dolayısı ile bu farklı ritmikler, polifonik bir kompozisyonda ayrı çizgilerde düşünülebilirler.

Bu çalışmada, bu farklı ritmik öğelerinin, polifonik yapıda şekilleri incelenmiş, ve bu şekillerin, polifonik kompozisyonda kullanımına dair önermeler ortaya sürülmüştür.

ARUZ AND USUL IN POLYPHONY COMPOSITION

SUMMARY

The establishment of Karakhanids was a turning point for the Turkish music. At the first eighty years of the new state, the music has the same characteristics with the Huns and Uyghur's music, even the music of Karakhanids was seemed as a continuation of these music. However, after the Islamic religion became official religion, Turkish culture and music began to be a part of Islamic culture, and religious music varieties and forms arised. By this evolution, the former music lost ground. While religious music was dividing into varieties such as Mosque music and dervish music, "tuğ" which was a kind of military music turned into "tabıl" music, and "tuğ" team turned into "tabılhane". The basis of today's makam music and melodic structure was formed in Fars and Arab influence. During people continued to make music in their natural ways, Farabi in 10th Century declared on "Horasan Tanburu" that one octave has seventeen intervals and first tone with its octave has only eighteen pitch, this declaration brought rules for music. This rules constitutes basis for Turkish Music.

Before Islamic Religion, Turkish music developed on a single line. On the other hand, world music had used pitches in their melodic structures many years ago (6th century). After Islamic religion, in 10th century, Turkish culture influenced from Arab and Fars cultures and this situation effected firstly social life, than naturally music.

Turkish music before and after Islamic Religion, has a melodic structure that has a single line (homophony). However, after Islamic Religion, by starting to use "usul" and "aruz" in other words "ikâ", Turkish music gained its dynamic with its own polyrhythmic structure. Musical forms which are in "Aruz Vezni" are constructed with "Usul" forms harmonically, than a new line is emerged which we call as "ika". These rhythmic which are constructed harmonically, are also different and independence rhythmic. In other words, these rhythmic structures are derived from

each other's characteristics, but they work in different systems. Consequently, these different rhythmic can be thought in a polyphonic composition on distinct lines.

In this study, these different rhythmic elements are examined in polyphonic structure and arguments for usage of these rhythmic in polyphonic composition are minted.

1. GİRİŞ

Türk Medeniyetlerinde ve bu medeniyetlerin hüküm sürdüğü tüm zamanlarda ve coğrafi mekanlarda, müzik çok önemli bir etkiye sahip olmuştur. Yazılı kaynaklara göre, tarihteki ilk Türk medeniyeti olan Hun İmparatorluğu'nda (M.Ö.220-M.S.216), davul devletin resmi çalgısı ve aynı zamanda, güç, bağımsızlık ve iktidarın simgesiydi. Müzik, simgesel öğelerin dışında, toplum ve askeri alanlarda, iletişim aracı olarak ta işlevini sürdürmüştür. Göktürk Devleti (M.S.6) döneminde, müzik yapıtları , ses ve çalgı yapıtları olarak iki sınıfa bölünmüştür. Uygur Devletinde, sekiz perdelik modal yapı tam olarak oturmuştur. Bu oluşan sekizli yapı içerisinde yine inici karakterli fakat ikiliden büyük aralıklı aralıkların da kullanıldığı, simetrik cümle yapılarının geliştiği bilinmektedir. Bununla birlikte doğaçlamaya dayanan müzik kültüründe, bestelemeye yönelmiş ve ezgiler yaygınlaşarak tanınır hale gelmiştir. Uygur Türklerinin yerleşik düzene geçmeleri ile birlikte, yazılı olan bestecilik anlayışının temellerinin de atıldığı düşünülmektedir. Karahanlı Devleti'nin M.S. 10.yüzyılda İslamiyeti kabul etmeleri, Türk Müziği için olduğu kadar, Türk Toplum yapısını ve sosyal hayatını da derinden etkileyen bir kırılma noktası olmuştur. İslamiyet'in devletin resmi din olarak kabul edilmesi, Türk Müziği'nde kompozisyonu tamamen farklı bir yapıya ve anlayışa girmesine neden olmuştur.²

Kompozisyon, İslamiyet'in de etkisi ile, insan sesini temel alan bir duruma gelmiştir. Aynı zamanda, İslamiyet sonrası, Arap ve Fars Edebiyatı'nın, temel nazım birimi olan Aruz vezni, kompozisyonda, melodi kurgulama yapısını, form yapılarını, enstrüman yapılarını, daha genel bir söylemle, Türk Müziği'nin tüm karakterini derinden etkileye ayrı etken olmuştur, ancak Türk Müziği, yüzyıllar boyunca, Karahanlılar Devleti ve daha sonra aynı coğrafyalarda hüküm süren, Selçuklu, Osmanlı Devletleri dönemlerinde de, temel özelliğini, yani tek çizgili (monofonik) bir müzik olma özelliğini hiç kaybetmemiştir. Kurtuluş Savaşı ile birlikte Cumhuriyet sistemine dayalı Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin kurulması ile birlikte, polifonik

² BUDAK, Ogün. Türk Müziğinin Kökeni – Gelişimi, 1. Baskı, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara, 2000, s. 27-67

teknikte, kompozisyon alanında, denemeler gerçekleşmiş ve bu yazılan eserler, dünya literatürlerine geçecek derecede başarılı bulunmuşlardır, ancak, yaratılan bu yeni anlayış, Türk toplumu tarafından benimsenmemiş, toplum hayatında rol oynamayarak, yer bulamamıştır. Polifonik anlamda günümüzde de polifonik kompozisyonda, Türk bestecileri denemelerine devam etmektedirler.

İslamiyet'in kabul edilmesi ile birlikte, Türk Müziği'nin temel bir değişim sürecine girdiği, çalışmamızda sıklıkla vurgulanacak ve incelenecektir. Temelde bu değişimde, en büyük etkenin, daha önceden ve yine çalışmamızda sistematik olarak da inceleneceği üzere, aruz vezninin olduğu düşüncesindeyiz. İslam dininin de etkisiyle, Türk Müziği'nde kompozisyon anlayışında, sözlü kompozisyona ağırlık verilmiştir. Sözlü eserlerin, saz eserlerine oranla büyük ölçüde ağır bastığını söyleyebiliriz ve bu duruma bir kanıt olarak sunulabilir kanaatindeyiz. Aynı zamanda, saz eserlerinde de, kompozisyon kurgusunda, aruz vezninin etkisini gözlemleyebiliriz. Dolayısı ile, aruz, saz eserleri ve söz eserlerinde etkisini göstermiş, kompozisyon anlamında Türk Müziği'ni etkilemiştir.

Türk Müziği, tek çizgili bir yapıya sahiptir ve dinamiğini, farklı makamsal yapılarıyla, son derece gelişmiş melodik yapı anlayışıyla ve aynı zamanda poliritmik yapısıyla sağlar. Nitekim, aruz vezninin kendi içerisindeki sistematığı ile birlikte oluşan ahenk, bu ahenkli aruz kalıplarının farklı usullere göre, farklı ritmik kalıplarla (îkâ) farklı şekillenmeleri kendi içerisinde bir polifonik yapının oluşmasını sağlar. Bu farklı ritmik yapılar, birbirlerine göre uyum sağlayacak şekilde kurgulanmışlar ve aynı zamanda birbirlerinden bağımsız olarak hareket eden ritmik yapılardır. Çalışmamızda 1732 eser üzerinde, daha önce yapılan araştırmalar sonucu ortaya çıkarılmış olan bu îkâ kalıpları ile birlikte oluşan poliritmik yapıların, polifonik kompozisyonda kullanımına dair öneriler sunacağız.

2. TÜRK TARİHİ'NE GENEL BAKIŞ

“Türk” kavramının yazılı tarih kaynaklarında yer aldığı ilk kronolojik konu, Orta Asya’da kurulmuş ve hüküm sürmüş Hun İmparatorluğu’dur (M.Ö. 220-M.S. 216). Kaynaklarda ilk Türk Devleti olarak yer almaktadır. Tarıma elverişli olmayan Orta Asya, bu coğrafyada yaşamış olan her devleti göçebe yaşamaya zorlamış ve sonuçta bu dönemde kurulmuş olan Türk devletlerinden kayda değer somut miras ve belge geride kalmamıştır. Hun İmparatorluğu ile yakın coğrafyada yaşamış olan Çin İmparatorluğu birbiriyle sürekli olarak savaş ve bunun sonucu etkileşim halinde olmuşlardır.

Hun İmparatorluğu sonrası Göktürk Devleti’nin (M.S.6) kurulması ile “devlet” kavramının, kısmî bir yerleşik düzenin uygulandığı ve ordu yönetimde merkezî bir sistemin oluşturulduğu bilinmektedir. Fakat tam bir merkezî devlet yapısı sağlanamamış ve Göktürk Devleti göçebe bir karakterde tarihte son bulmuştur.

M.S. 8. yüzyılda Uygur Devleti Türk Tarihinde yerleşik düzeni tam olarak uygulayan devlet olarak yerini almıştır. Tarıma dayalı ve kentlerden oluşan bir sistem ile birlikte, yazımında bulunması ve kullanılması sonucu “Orhun Yazıtları” ortaya çıkmıştır. Yerleşik düzen sadece yaşam ve yönetimi etkilememiş, din sisteminde de değişikliğe neden olmuştur. Uygurlar, kendilerinden önce tarihte yer almış olan devletlerin inanç sistemi olan “Şamanizm” den “Budizm” e geçmişlerdir.

Bu dönem sonrası, Orta Asyanın batısına göçler başlar ve Ceyhun-Seyhun nehirleri arasında (Maveraünnehir) kurulmuş olan Karahanlı Devleti M.S 10.yüzyılda İslamiyet’i ilk kabul eden devlet olmuştur. Bu inançla birlikte devlet düzeninde de merkezleşme ve tarım hızlanmıştır. Edebiyat eserleri oluşmuş ve bu eserlerde Arap-Fars etkileri görülmüştür.

11.yy Büyük Selçuklu Devleti’nin kurulması ile birlikte mekeziyetçi düzen tam olarak devlet ve toplum düzeninde sistemleşmiş, kesin çizgilerle dil Farsça, din İslam olmuştur. Coğrafyada Arap,Türk ve Fars kültürü birbiriyle etkileşmiş fakat baskın

olan kültür Fars kültürü olmuştur. Bu etkileşim dönemi sonra 11. yüzyılın sonlarında batıya, Anadolu'ya gçler başlamıştır. Bu gçler sonucu Anadolu'da Anadolu Selçuklu Devleti bu coğrafyaya hakim oldu. Anadolu Selçuklu Devleti birçok boydan meydana gelmekteydi ve bu durum dini ve yaşam düzenindeki farklılıkların sonucu isyan ve i çatışmalara neden oldu. Bu iç karışıklıklar Osmanlı Devleti'nin bu coğrafyada tam anlamıyla egemen olmasına kadar devam etmiştir.

Osmanlı Beyliği Anadolu coğrafyasında yaşayan bir beylik olarak 1299'da Osmanlı Devleti'ni kurdu. Bu devlet anlayışı, "tüm dünyada cihat" ilkesine dayanan bir din devletiydi. Bu ilkeyle Trakya ve Batıya fetihlerle genişleyen Osmanlı Devleti, tarihteki bir kırılma noktası olan ve bir ağı sonlandırıp, yeni bir ağı başlatan "İstanbul'un Fethi" ile imparatorluk büyüklüğüne ulaştı.

Afrika, Arabistan, Anadolu ve Doğu Avrupa'ya hüküm sürmüş olan Osmanlı İmparatorluğu, her döneminde her kültür ve her dinden etkilenmiş ve çok büyük bir kültür beşiği olarak 20.yy da, tarihte son bulmuştur. Kurtuluş Savaşı ile birlikte Cumhuriyet sistemine dayalı Türkiye Cumhuriyeti Devleti bu coğrafyanın merkezinde kurulmuştur.³

³ KAYGISIZ, Mehmet, Türklerde Müzik, 1. Baskı, Kaynak Yayınları, İstanbul, 2000, s.15-21

3. AVRUPA TARİHİ'NE GENEL BAKIŞ

Avrupa'da bilinen ilk medeniyet M.Ö 8.yüzyılda temelleri atılmış olan Yunan Medeniyeti'dir. M.Ö 1600-1100 yılları arası Miken Yunan Çağı olarak bilinir ve toplum yaşamında şehircilik anlayışı hakim olduğu arkeolojik çalışmalar ve analizler sonucunda tahmin edilmektedir. Bu dönemle ilgili elimizde somut bir yazılı kaynak da olmadığı için bu çağ ‘‘Karanlık Çağ’’ olarak da nitelendirilmektedir. Bu çağ sonrası Helenistik Dönem, Antik Yunan Çağı'nı sona erdirmiştir, Makedonya Kralı Büyük İskender'in ölümüne (M.Ö 323) kadar sürmüştür.

M.Ö. 9. yüzyılda Roma'da kurulmuş, Akdeniz coğrafyasında ve tüm Batı Avrupa'da egemenliğini sürdürmüş olan Roma İmparatorluğu, yaklaşık olarak 12 yüzyıl Avrupa'ya hakim olmuştur. Roma İmparatorluğu daha sonra Doğu ve Batı olmak üzere ikiye bölünmüş, Batı Roma 476 yılında krallıklara bölünerek yok olmuş, Doğu Roma ise 1453'te İstanbul'un Osmanlı İmparatorluğu tarafından fethedilmesi ile son bulmuştur.

İstanbul'un fethinden sonra, Avrupa'da 15.yüzyılın ikinci yarısından sonra başlayan Rönesans; yeniden doğuş anlamına gelmektedir. Temelde bu düşünce, 15.yy daki Avrupa düşüncesini tekrar Antik döneme geri götürmeyi amaçlamış, kilise baskısı azalmış ve insan düşüncesi birinci plana geçmiştir. Mimari, matematik, sanatta yapılan yenilikler matbaanın da icadı ve kullanılması ile kısa sürede yayılabilmektedir. Bu sayede Avrupa ve Dünya Tarihi, köklü bir kırılma noktası ve değişime sahne olmuştur. Bu süreç Avrupa medeniyetinin her açıdan çok ilerisinde olan Doğu medeniyetinin, coğrafi keşifler ile birlikte önüne geçmesine neden olmuştur.

Coğrafi keşifler sonucunda Avrupa yeni kıtalara yayılma ve onların zenginlik kaynaklarını ele geçirme olanağı elde etmiştir. Bunu yaparken Avrupalılar, yerli halkları ve yerel yaşamı dağıtmış ve hatta yok etmiş, Avrupa kültürünü egemen kılma sürecini şekillendirmiştir. Klasik Sömürgecilik olarak bilinen sömürgecilik süreci bu dönemle başlamıştır.

18. yüzyılın başlarından beri Fransa dış ticaretinin kat kat artması, varlıklı bir

burjuvazi oluşturmuştu. Orta sınıftan halk, özellikle varlıklı sınıflar, monarşiye karşı savaş açtılar. Orta sınıf, peşine diğer halktan unsurları da katarak 14 Temmuz 1789

günü Bastille hapishanesine saldırdı. Hapishane ele geçirilip mahkûmlar salındı.

Fransız Devrimi 1789-1815 yılları arasında beş farklı dönem yaşayarak devam etti.

Fransız Devrimi'nden sonra yıldızı parlayan Napolyon Bonapart'ın önderliğindeki

Fransa Avrupa'nın diğer güçlü devletlerinin oluşturduğu koalisyonu karşı bir dizi

savaşa girdi. Fransız İhtilali ve Napolyon savaşları ile bozulan Avrupa siyasi haritası

ve güçler dengesi, Osmanlı Devleti hariç tüm Avrupa devletlerinin katıldığı bu

kongre kararlarıyla yeniden yapılandırıldı. Bu kararlar ve yeni statüko ile I. Dünya

Savaşı'na kadar devam eden Avrupa siyasi coğrafyası, yeni dönemde de pek çok

isyan, ihtilal ve olaylara sahne oldu.

I. Dünya Savaşı 28 Temmuz 1914 tarihinde Avrupa'da başlamış, ancak dünyanın dört

bir yanındaki ülkelerin katılması ve diğer kıtalardaki sömürgelere de yayılması

nedeniyle "Dünya Savaşı" olarak adlandırılmıştır. 1914'te başlayan savaş 1918

yılında sona ermiştir.

II. Dünya Savaşı, 20. yüzyılda dünya çapında yapılan iki savaştan ikincisidir. Altı yıl

boyunca, dünyanın çeşitli bölgelerinde süren kesintisiz savaşlarla baş gösteren II.

Dünya Savaşı, Alman ordularının Polonya'ya saldırdığı 1 Eylül 1939 tarihinde

başladığı kabul edilir.

Soğuk Savaş Sovyet Bloğu ülkeleri ile Batılı güçler arasında 1945'den 1990'a kadar

devam etmiş olan uluslararası siyasi ve askeri gerginlik olarak adlandırılır. İkinci

Dünya Savaşı'ndan sonra Doğu ve Batı bloklarının zaman zaman savaş çıkarma

tehditlerinin bütün dünyada gerginlik yaratmıştır. Bu dönemde, insanlarda nükleer

kıyamet paranoyası doğmuş, dünya devletleri ise bu iki bloktan birinin yanında yer

almaya çalışmışlardır. Gerginlik hiçbir zaman " taraflar arasında" sıcak savaşa

dönüşmemiş olsa da taraflar her anlamda birbirlerini yıpratmaya çalışmışlardır. Genel

kabule göre soğuk savaş Sovyetler Birliği'nin dağılması ve Berlin Duvarı'nın

yıkılması ile sona ermiştir. Soğuk Savaş askeri ve siyasi etkilerinin yanı sıra sanat,

spor, edebiyat, bilim gibi tüm alanlarda dünyayı derinden etkilemiştir.

Avrupa Birliği'nin temelini, II. Dünya Savaşı sonrasında sanayi bakımından özellikle

önemli iki temel hammadde olan kömür ve çelik sektörünü güçlendirmek ve bunları

uluslar üstü bir otorite ile kontrol ederek barışı sürdürmek amacıyla 1951'de Paris

Antlaşması (1951) ile kurulan Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğu oluşturdu. Şu an

itibariyle, Maastricht Anlaşması (1992) (Avrupa Birliği'ni kuran antlaşma sayılmaktadır).

4. TÜRK MÜZİĞİ'NİN TARİHÇESİ VE GELİŞİMİ

Hun İmparatorluğu döneminde müzik, din, askeri sosyal yaşam alanlarında kullanılan önemli bir öğe olarak kullanılmıştır. Hunlarda ana çalgı davul olmakla birlikte, davul egemenlik, bağımsızlık ve güç simgesiydi ve devletin resmî çalgısıydı. Bu dönemde temelleri atılmış olan “tuğ takımları” kös, zil, boru gibi çalgılardan oluşmaktaydı. Tuğ takımları, sadece dinleti ve müzik üretmede kullanılmaz ayrıca askeri ve toplum düzeninde bir iletişim aracı olarak ta kullanılmaktaydı.

Hunlar döneminde müzik yapısı ve perde dizisi “dört perde” den “beş perde”ye ulaştı. Bu sayede Türk Müziği modal bir anlayışa geçmenin ilk temellerini sağlamış oldu. Cümle yapıları inici karakterde olan Hun ezgileri, pentatonik yapı içerisinde atlamalı sesler yapılmadan kurgulandığı tahmin edilmektedir. Bir müzik motifine uygulanan varyasyon tekniğinin yanı sıra, iki ve üç bölümlü (AB-ABA) gibi formlarda sade ezgiler oluştuğu sanılmaktadır.

Türklerin bilinen ilk telli çalgısı olan “kopuz” ve “davul-zurna” ilişkisi bu dönemde var olmuştur.⁴

Göktürk Devleti döneminde müzikte gelişim daha belirgindir. Hunlarda olduğu gibi müzik, din ve devlet törenlerinde, eğlence askeri törenlerde kullanılan çok önemli bir araç haline gelmiştir.

Göktürk Devleti döneminde çalgıların temeli davul ile borudan oluşan “köbürge” ikilisiydi. Köbürge, Göktürklerde devletin güç, bağımsızlık, egemenlik ve yetki simgelerini temsil ediyordu. Hunlarda resmî çalgı grubu olan tuğ gruplarındaki davul, boru ve zillerde, değişikliğe uğramış ve boru sayıları artmıştır. Böylece müzik anlayışının temel olduğu ritmik anlayış, Göktürkler’ de melodik anlayışa dönüşmüştür.⁵ Telli çalgı kopuz, mızrap ve yay ile çalınmaya başlanmıştır.

Uygur Devleti, Göktürk Devleti’nin kültürel olarak aynı özellikleri korumuş gelişimini sağlamışlardır. Uygurlar’da resmî çalgılar kövrük denilen altınlı davul ve

⁴ UÇAN. Ali, Türk Müziği Kültürü, 2. Baskı, Evrensel Müzikevi, Ankara, 2003, s.22-26

⁵ UÇAN. Ali, Türk Müziği Kültürü, 2. Baskı, Evrensel Müzikevi, Ankara, 2003, s.27-30

altınlı boruydu. Bu algılar kağanlık simgeleri idi. Daha önceki devlet yapılarında resmî algılar, devletin bağımsızlığı, gücü, egemenliğini simgelerken, Uygurlar'da kağanlığı simgelemesi, merkezi bir devlet yapısının oturduğunun bir göstergesi olarak kabul edilebilir. Tuğ takımı yine askeri ve devlet yapısının resmî müzik grubu olurken, inanç sisteminin değişmesi müzik kültürünün ve yapısının da değişerek farklılaşmasına neden olmuştur.

Uygurlarda ana çalgı kopuz olmuştur. Bu algılara zamanla, flüt, arp, ud benzeri enstrümanlar eklenmiş ve sekiz perdelik modal yapı tam olarak oturmuştur. Bu oluşan sekizli yapı içerisinde yine inici karakterli fakat ikiliden büyük aralıklı aralıkların da kullanıldığı, simetrik cümle yapılarının geliştiğı düşünölmektedir. Bununla birlikte doğaçlamaya dayanan müzik kültüründe, bestelemeye yönelmiş ve ezgiler yaygınlaşarak tanınır hale gelmiştir.

Uygurlarda yerleşik düzen ile birlikte toplum içinde farklı sınıflar da meydana gelmiş, bunun sonucu olarak, müzik türlerinde halk müziğı, saray müziğı gibi türler meydana gelmiştir. Cümle yapılarında bu farklılıklar görölmese de, çalgı türlerinde bu farklılıklar müziğı türlere ayırmaktaydı. Besteleme ile ilgili kurallar (usul-ıka) sistemleşmeye başlamış ve sınırlı da olsa yazıya dayalı besteciliğın Uygurlar döneminde ilk olarak kullanılmaya başlandığı düşünölmektedir.⁶

Karahanlı Devleti kurulması ve İslamiyet'i kabul etmeleri, Türk Müziğı açısından tam bir kırılma noktası niteliğindedir. Devletin kurulması ve sonraki seksen yıl, Karahanlı müziğı, tamamen Hun ve Uygur Türkleri müziğindeki özellikleri taşımakta ve devamı gibi görölmekteydi. Resmî dinin İslamiyet olması ile birlikte Türk kültürü ve Türk müziğı islam kültürünün bir parçası olarak şekillenmeye başlamış ve dini müzik tür ve formları ortaya çıkmıştır. Bu gelişme ile birlikte, İslamiyet öncesi dönemine ait müzik şekli önemini kaybetmiştir. Dini müzik; cami müziğı, tekke müziğı gibi türlere ayrılırken askeri müzik olan tuğ müziğı, tabıl müziğine, tuğ takımı da "tabılhane"ye dönüşmüş oldu. Fars ve Arap etkisi ile bugün kullanılan makam müziğinin temelleri ve ses sistemi atılmış oldu. Toplumun halk bölümü müziğini kendi doğasında icra ederek sürdürürken, Farabi 10. yüzyılda Horasan Tanburu üzerinde açıkladığı bir sekizlinin on yedi aralığa bölündüğü ve ilk sesin sekizlisi ile birlikte on sekiz perdeden oluştuğı ses sistemini kurallaştırmış ve bu ses sistemi Türk Makamsal Müziğı'nin temellerini oluşturmuştur.

⁶ UÇAN, Ali, Türk Müziğı Kültürü, 2. Baskı, Evrensel Müzikevi, Ankara, 2003, s.30-32

Halk kesimi kopuz eşliğinde şarkı söyleyerek kökleri Hunlardan gelen müziğini icra ederken, İslamiyet’i benimseyen kesim tanbur eşliğinde şarkı söyleme geleneğini oluşturmaktaydı.⁷

Selçuklu Devleti’nde müzik anlayışı Karahan Devleti’nin bir devamı olarak gelişmiş fakat İslam kültürü halkın her tabakasına yerleşmiştir ve makamsal yapı sağlanmıştır. Askeri müzik, “tuğ takımı”ndan “tabılhane”ye, dini müzik, “kam (şaman) müziği” “tekke ve cami müziği”ne dönüştü. Arap ve Fars kültürü ve bundan daha da etkili olarak İslam dini anlayışının benimsenmesi, devlet ve toplum müziğinin yeniden yapılanmasına neden oldu. Fakat İslamiyet öncesi müzik anlayışının sürdüğü göçebe yaşayan halk kesimi, müziğini çok az değişikliklerle icra etmeye devam etmekteydi. İslam ve bu kültürden müziğin en çok etkilendiği bölge, saray ve yerleşik düzende yaşayan çevresi olmuştur.

Anadolu Selçukluları’nda Türk müziği ilk dönemlerinde, Büyük Selçuklu müzik yaşamıyla çok büyük benzerlikler gösterdiyse de, sonraki dönemlerde farklı bir gelişim çizgisi izlemiştir. Bu değişim, Selçuklu Devleti’nin yıkılmasından sonra, “Beylikler Dönemi”nde daha belirgindir. Kuruluş dönemi ve sonraki ilk dönemi Selçuklu Müziği, dolayısı ile Karahan ve Fars Müziği’nden etkilenmiş ve şekillenmiştir. Sonraki dönemlerde ise Orta Asya’dan gelen Türk boyları, Orta Asya coğrafyasına ait olan müzik kültürlerini beraberlerinde getirerek, Anadolu’nun müzik yaşamına çeşitlilik getirmişlerdir.

Daha önce Farabî tarafından teorik olarak açıklanan ses sistemi, bu dönemde Safiyyuddin tarafından yeniden ele alınmış ve Kitâb-ül Edvar” ve “Şerefîyye Risâlesi” adlı eseleri ve uyguladığı ve yazdığı diğer çalışmalarla döneminin İslam dünyasındaki temel teorisyenlerinden biri oldu. Bir sekizliyi, on yedi aralığa bölen ve sekizlide 18 perde bulunan Türk müziği ses sistemi, tüm Doğu dünyasının ses sistemi haline geldi.⁸

Osmanlı Devleti’nin ilk kuruluş dönemi ve ileriki iki yüzyılı kapsayan bölümünde, padişah ve çevresi müzik ile ilgiliydi. Bu dönemde başkent olan Bursa, İstanbul ve Edirne gibi şehirler devleti ve padişahın desteğiyle müzik merkezleri haline gelmiştir. İnşa edilen tekke ve camiler dinsel müzik eğitimini ve icrasını sürdürürlerken, Mehterhane, Enderun Müzik Okulu ve Meşkhaneler ise saray müziğinin eğitimini ve

⁷ UÇAN, Ali, Türk Müziği Kültürü, 2. Baskı, Evrensel Müzikevi, Ankara, 2003, s.33-37

⁸ UÇAN, Ali, Türk Müziği Kültürü, 2. Baskı, Evrensel Müzikevi, Ankara, 2003, s.40-46

icrasını sürdürmekteydi. Selçuklularda ‘‘Tabılhane’’, Osmanlı Devleti’nde ‘‘Mehterhane’’ adını almıştır. Bu dönemde, ses sistemi ve müzik kuralları ile ilgili Abdulkadir Meragi’nin yazdığı kuram kitapları da ortaya çıkmıştır. Diğer yandan halk müziğinde ‘‘kopuz-ozan’’ kavramı ‘‘saz-aşık’’ kavramına dönüştü.⁹

Kuruluş döneminden sonra yükselme döneminin padişahları ve devlet yapısı müziği korumuşlar, bazı padişahlar ve devlet adamları çok önemli eserler ortaya koymuşlardı. Bu dönem üretim açısından en yüksek düzeye ulaştığı dönemdi. Kâr, beste, peşrev, mevlevî âyini gibi en büyük ve ustalık isteyen formları bu dönemde zirveye ulaşmıştır.

Bu dönemde Türk müziğinde 17. yüzyılda Kantemiroğlu, 18. yüzyılda Abdülbâki Nasır Dede ve kemanî Hızır Ağa’nın yazdıkları kitaplarla canlılığını korudu. 16, 17 ve 18. yüzyıllarda yeni notasyon teknikleri geliştirildi, fakat kullanılmadı. Kantemiroğlu ise ebced yazısını andıran kendi oluşturduğu harf yazısıyla yaklaşık 350 eseri yazmıştır. Bu nota yazım sistemlerinin yaygınlaşmamasının ana nedeni gelenekteki usta – çırak eğitime dayanan hafızaya kaydetme yöntemidir.¹⁰

Bu evrede geleneksel Türk halk müziğinin gerek inançsal, gerekse dünyasal müzik dallarında da önemli gelişmeler olmuştur. ‘‘Aşık müziği’’ kökleşerek yaygınlık kazanmıştır. Kent ve kasaba çevresinde medrese ve tekke eğitimiyle bağlantı içinde yetişen âşıkların geleneksel Türk sanat müziğinin etkisinde kalmışlardır. 16. yüzyılda Köroğlu ve Pir Sultan Abdal, 17. yüzyılda Karacaoğlu ve Aşık Ömer, 18. yüzyılda Ravzî ve Hocaoglu, 19. yüzyılda Emrah (Erzurumlu) ve Dadaloğlu bu evredeki ünlü âşıklardır.

Uzun yıllar Osmanlı egemenliğinde kalan Suriye, Irak, Mısır, Tunus ve Cezayir gibi ülkeler geleneksel Türk sanat müziğini benimseyebilmek için çaba gösterdiler, sanatçıları İstanbul’da yetiştirdiler, Türk ustaları öğretmen olarak ülkelerine çektiler.

Bu dönemde Türk müziğinin Avrupa’da da güçlü etkileri oldu. Öncelikle Balkanlar’da ve Macaristan’da sonra birçok Avrupa ülkesinde mehterhane ve mehter müziği ilgi çekti. Davul, zil ve çelik üçgen 18. yüzyılın ilk yarısında Avrupa (senfonik) orkestrasına girdi. Yaratılarında Türk müziğiyle yada Türklükle ilgili öğelere yer veren Avrupalı besteciler arasında Mozart, Beethoven, Weber, Brahms,

⁹ UÇAN, Ali, Türk Müziği Kültürü, 2. Baskı, Evrensel Müzikevi, Ankara, 2003, s.46-48

¹⁰ UÇAN, Ali, Türk Müziği Kültürü, 2. Baskı, Evrensel Müzikevi, Ankara, 2003, s.49

Luis (Ludwig) Spohr, Michael Haydn, Rameau, Gluck, Lully, Leo Fall ve Musorgsky ilk akla gelenlerdir.

Osmanlı Türkiyesi'nin çoksesli Batı (Avrupa) müziği ile ilk ciddi ilişkisi, 16. yüzyılda Fransa Kralı'nın Kanuni Sultan Süleyman'a seçkin bir çalgı topluluğu göstermesi ile başladı. Bu çalgı takımından kalan tek iz ¾'lük ölçüden esinli "Frenk-çin usulü" oldu. 18. yüzyılın ortalarına doğru Batı kemani ilk kez saray faslında kullanıp benimsendi (1740'lı yıllar). Sultan 3. Selim 1794'te Avrupa örneğine uygun olarak kurduğu bir askeri birliğin önüne bir "boru-trampet takımı" oluşturup koydurdu. ¹¹

Sultan 2. Mahmut 1826'da Avrupa örneğine uygun bir boru takımı kurdurdu. İlk boru takımı iki yıl geçmeden bandoya dönüştürüldü. Birkaç yıl sonra bandoya yaylı-orkestra çalgıları eklendi ve böylece ilk Türk Senfonik orkestrası kurulmuş oldu.

Geleneksel Türk sanat müziğinin cami müziği ve tekke müziği dalları 19. yüzyılın ikinci yarısında önem ve canlılığını yitirmeye başladı. Mehter müziği dalı bütün geleneği ve repertuarıyla unutuldu. 1912 'de başlayan yeniden canlandırma çalışmaları başarıya ulaşamadı. Fasıl müziğine gösterilen destek ve beğeni azalırken piyasa müziği canlılığını korudu. "Sırto" Rum müziğinden, "Longa" Rumen müziğinden alınıp üslûplandırılarak geleneksel Türk sanat müziğine aktarılıp kazandırıldı. ¹²

¹¹ UÇAN, Ali, Türk Müziği Kültürü, 2. Baskı, Evrensel Müzikevi, Ankara, 2003, s.50

¹² UÇAN, Ali, Türk Müziği Kültürü, 2. Baskı, Evrensel Müzikevi, Ankara, 2003, s.50-52

5. TÜRK MÜZİĞİ SES SİSTEMİ VE GENEL YAPISI

5.1 Türk Müziği Ses Sisteminin Tarihi Gelişimi

Orta Asya'daki, pentatonik ezgilerden meydana gelen müzik, yazılı teorik bir kurama dayanmadığı düşünülmektedir. Karahanlılar döneminde Farabî' nin Horasan Tanburu üzerinde yaptığı açıklamalarla birlikte, Türk Müziği ses sisteminde, tarih boyunca temel olarak iki ana ekol hakim olmuştur. 17'li ve 24'lü ses sistemleri.

Sistemci Okul'un kurucusu olan Safiyyuddîn Abdülmü'min Urmevî, yazdığı kitapta (Kitabü'l Edvar) 17'li sistemi açıklamıştır. Safiyyuddin, bir sekizli'yi (oktav) 17 eşit olmayan aralığa bölmüştür ve boş bir teli simgeleyen şekil üzerinde, bu bölünmeyi göstermiştir.

Günümüzde kullanılan 24'lü ses sistemi ise Rauf Yektâ'nın sistematik bir şekilde açıkladığı ve daha sonra Dr Subhi Ezgi ve Sadettin Arel'in kabul ederek son şeklini aldığı ses sistemidir. Arel Ses Sistemi'nde 8'li (oktav), 24 eşit olmayan aralık ve 25 sese ayrılması ve tam bir aralığın 4 eşit olmayan parçaya bölünmesi iki sistemin ayrıldığı noktalaradır.

Hüseyin Saadettin Arel 24'lü sistemi ve bölünmesini Musîki mecmuasında şöyle ifade etmiştir: ‘ En kaba Do'dan itibaren tize doğru birbiri üstüne 11 tane tam beşli ve 12 tane tam dördütlü teşkil edilerek meydana çıkan sesler 1 sekizli içinde yan yana sıralanınca Türk Musıkisi'nin bütün sesleri ve aralıkları ortaya konmuş olur. Batı musikisinde üst üste sadece 12 tam beşli alınmakla iktifa edecek 1 sekizli yalnız 12 parçaya bölünüyor. Sekizli, Türk Musıki'sinde gayri müsavi 24 kısıma, Batı Musıkisi'nde ise az çok müsavi 12 kısıma bölünmüştür. Türk Musıkisi sekizlinin içinde 24 türlü, Batı Musıkisi yalnız 12 türlü ses kullanılır. ’

Bu 24'lü ve günümüzde kullanılan ses sistemine karşı görüşler ve eleştiriler yoğunluktadır. Prof. Yalçın Tura'ya göre: ‘ Batı müziğinde yukarı doğru beşliler ile yürüyüş çift diyezli seslerle devam ettiği gibi aşağı doğru yürüyüş önce 7 adet bemollü, sonra da 7 adet çift bemollü sesle gidilerek toplam 35 ses elde edilmektedir. Türk Musıkisi'nde ise sekizli 17 aralığa bölünmüştür. Batı Musıkisi'nde sekizlideki 35 ses 12 bölgede toplanmış ve temperament sayesinde aralarındaki mesafe eşitmiş

gibi düşünebilme imkanı ortaya çıkmıştır. Bu sistem bu ve bunun gibi birçok tartışma ortamına yol açmış, Türk Müziği ve Batı Müziği arasında sürekli karşılaştırmalar ve mukayeselerle sonlanmıştır.¹³

5.2.Türk Müziği'nde Melodik Yapı Ve Kurgulanması

Karahanlılar döneminde İslamiyet'in resmi din olarak kabul edilmesinin, Türk Müzik anlayışı tamamen değişmiş olduğunu, hem toplum hayatı hem de müzik alanında bir kırılma noktası olduğunu "Türk Müziği Tarihçesi Ve Gelişimi" bölümünde de değinmiştik. Arap ve daha etkili olarak Fars kültürü her açıdan Türk yaşayışını etkilemiştir. Sonraki dönemler ve kurulan Türk devletlerinde de, inanç sistemi tüm yaşamı etkilemiştir. Müzikte ve bestelemeye artık çok önemli bir unsur vardı: "ARUZ VEZNİ". İslamiyet öncesinde Türk edebiyatının ve özellikle şiirin kendisine özgü, hece sayısına dayalı bir sistematığı vardı.

Bu dönemde makamlar, usuller, formlar ve çalgılar geliştirilmiştir, Arap-Fars edebiyatının etkisiyle daha da güçlenen güfte unsuru, ses müziğinin daima en önde tutulması geleneği kuvvetlendirilmiştir. Saz müziği, daha çok sese eşlik ve onu taklit durumunda bulunmuş sadece çalgılar için bestelenen müzik te, genel olarak, insan sesinin alt ve üst sınırları içinde kalmıştır. Unutulmamalı ki İslam'ın camiye kabul ettiği tek müzik, ses müziğidir. Zira insan sesi, bütün yalınlığı içinde bir insanın değil, onun yaratanın elinden çıktığı için, en mükemmel enstrüman olarak kabul edilmiştir. Temel olarak insan sesini baz alan Türk Müziği'nin yazılı repertuarı incelendiğinde, üç temel unsur net olarak belirlenir. Usul-Nağme (melodi) - Güfte.

Usul: Aralıksız ve kesintisiz olarak ilerleyen, belli bir düzene sahip ritmin, bütünlüğü sağlamadaki kalıplaşmış şeklidir. Ölçüleri kalıplaştırmanın nedeni; söz unsuru ile melodi motifleri arasında kulağı rahatsız etmeyecek bir uyum yaratmaktır. Usul, müziğin kağıda dökülemediği dönemde meşk eğitim sisteminin en temel elemanlarından biriydi. Türk Müziği'nin temel ritmik yapısını usul oluşturmaktadır.

Güfte: Türk Müziği'nin ritmik özelliğine sahip bir diğer ana unsurdur. Ritmik yapıya sahip olmasının sebebi ritmik temeller üzerine kurulmuş olan "Aruz Vezni" ile yazılmış güftelerin sözlü repertuarda çok büyük bir yüzde ile kullanılmış olmasındandır.

Nağme (Melodi): Türk müziğinde melodik yapı, öncelikli olarak en küçük yapı taşı olan "çeşni" den meydana gelmektedir. Çeşnilerin bir araya gelmesiyle "dizi", dizilerin farklı giriş, gelişme ve bitiş düzenleriyle kullanılması "Seyir" ve farklı çeşniler, diziler ve seyir

13 AREL, H. Saadeddin, Türk Mûsikisi Nasıl İlerler? Mûsiki Mecmuası, İstanbul, 1948, sayı 1, s.3-7

kurallarının verdiği dokuya ise ‘’Makam’’ denir. Melodiler; makam, usul ve güftenin oluşturduğu temel üzerine inşa edilir.

Türk Müziği yatay tek çizgili (monofonik) bir yapıya sahiptir. eşnilerin ve usullerin zenginliği ve bu unsurların yarattığı farklı ve zengin bir melodik dokunun sonucu olarak, çok çizgiye (polifoni) ihtiyaç duyulmamıştır.¹⁴

¹⁴ TANRIKORUR, Cinen, Türk Msiksi El Kitabı, (Yayınlanmamış)

6. AVRUPA MÜZİĞİ'NİN TARİHÇESİ VE GELİŞİMİ

Rönesans (1400–1600): Belli başlı polifonik bestelerin ortaya çıktığı dönemdir. Müzik, kilise çevresinde gelişmiştir ve insan sesi temel öge olarak kullanılmıştır. Bu dönemde ‘‘madrigal’’ formundaki yazı türleri, insan sesine yazılmış kontrpuan tekniğindeki en güzel örneklerdir. Bunun yanı sıra, basit çalgı toplulukları olan konsortlar için de müzikler yazılmıştır. Dönemin ünlü bestecileri Guillaume Dufay, Johannes Ockeghem, Giovanni Pierluigi da Palestrina ve Carlo Gesualdo'dur.

Barok Dönem (1600–1750): Barok stilin Rönesans stilinden farkı, daha süslü bir anlatıma sahip olmasıdır. Dönemin en ünlü çalgısı klavsendir. Klavsen neredeyse her müzik çeşidinde kullanılıyordu. Klavsen, hem bir solist hem de bir eşlik enstrümanıydı. Dönemde vokal müziğin yanı sıra enstrümantal müzik de gelişmiştir: konçerto ve süit, bu dönemin iki yaygın orkestral beste türüdür. Dönemin ünlü bestecileri Antonio Vivaldi, Johann Sebastian Bach, George Frideric Handel ve Georg Philipp Telemann'dır.

Klasik Dönem (1750–1820): Klasik stilin Barok stilden farkı, Klasik stildeki eserlerin Barok stildeki eserlerden daha sade olmasıdır. Barok dönemin kapanmasına yol açan şeylerden biri de piyanonun icadıdır. Klasik dönemde her orkestrada klavyeli çalgı bulundurma zorunluluğu kalkmış, piyano orkestraya katıldığı zaman da mutlaka solist görevi görür olmuştur. Dönemi seçkinleştiren bir başka şeyse senfoninin yaygınlaşmasıdır. Dönemin ünlü bestecileri Joseph Haydn, Wolfgang Amadeus Mozart, Christoph Willibald Gluck ve Ludwig van Beethoven'dır.

Romantik Dönem (1820–1900): Müziğin kilise ve saraydan taşıp halka yayıldığı dönemdir. Kalıpların ve düzenin yıkılıp yerine daha özgür, daha özgün olan romantizmin geldiği dönemdir. Kendi içinde 3 döneme ayrılır:

Erken Romantik Dönem: Romantik anlatımın Klasik dönem içinde doğduğu, ilk dönemidir. Bu anlatımın öncüsü Ludwig van Beethoven olarak kabul edilir. Bu dönemin diğer ünlü bestecileri de Franz Schubert, Carl Maria von Weber ve Gioacchino Rossini'dir.

Orta Romantik Dönem: Romantizmin tüm Avrupa’da egemen olduğu dönemdir. İlk ışığı yakan da, programlı senfonisi *Symphonie fantastique* ile Hector Berlioz olmuştur. Ardından Franz Liszt, Felix Mendelssohn Bartholdy, Niccolo Paganini, Robert Schumann, Frederic Chopin, Johannes Brahms gelmiştir. Giuseppe Verdi ve Richard Wagner’in opera alanındaki çalışmalarıyla doruğa ulaşmıştır.

Geç Romantik Dönem: Müziğin denetiminin "Almanya-İtalya-Fransa" üçgeninden çıktığı dönemdir. Milliyetçilik akımı ile birlikte Mikhail Glinka, Aleksandr Borodin, Modest Musorgski, Nikolay Rimski-Korsakov, Peter İlyiç Çaykovski gibi Rus; Bedrich Smetana, Antonin Dvorak gibi Çek; Edvard Grieg, Jean Sibelius gibi İskandinav besteciler "Klasik Batı Müziği"ne dahil olmuşlardır.

Modern Dönem (20. yüzyıl ve günümüz): Modern dönem içerisinde Romantizmi sürdürenler (Richard Strauss, Gustav Mahler, Sergey Rahmaninov, Edward Elgar) olduğu gibi müziğin genel kimliğini değiştiren asıl Modern besteciler (Claude Debussy, Maurice Ravel, Bela Bartok, Igor Stravinski, Dimitri Şostakoviç, Sergey Prokofiyev) kendilerine has stillerini geliştirmişlerdir. George Gershwin Klasik müzikle cazı birleştiren besteciler arasında en ünlüsüdür. Eric Satie, orkestrada mekanik alet seslerini ilk kullananlardandır. Edgard Varèse ise bu işi ilerletmiş, elektronik müzik akımını başlatmıştır. Arnold Schönberg ve öğrencileri Alban Berg ile Anton Webern atonal müzik akımının yaratıcısı ve ilerleticisi olmuşlardır. Carl Orff, ilkel çağların müzikleri ve metinlerini yeniden canlandırıp modernize etmiştir.

15

¹⁵ Say, Ahmet, Müzik Tarihi, Ankara, 1995, 2. Baskı.

7. ANALİTİK AÇIDAN TÜRK MÜZİĞİNE FARKI BİR YAKLAŞIM

Rokoko üslubu mimarlığı ilgilendiren birçoğu kaynakta bir üslup olarak gösterilmese de, bir bütün olarak bir dönemi ve sanat anlayışını ifade eden bir tarzdır. Mimaride dekorasyon anlayışı olarak kabul edilir. 18. yy' da (1720-1760) yaygınlaşmış olan bu üslup, barok abartısından farklı süs anlayışı, Avrupa'nın merkezî idare olarak en zengin fakat en müsrif olduğu bir dönemi kapsar. Rokoko sanatını benimseyen kesimin asilleri zerafeti, aşkı ve heyecanını konu eden biçimlendirmeyi sevmektedirler. Bu asil sınıfa karşılık, çalışma iradesini ve aklı her şeyden üstün tutan bir burjuva sınıfı vardı. Burjuva sınıfı disiplin, düşünme ve keşfe önem vermektedir. Bu sınıfların yanında mistik bir din anlayışı içerisinde gelişen farklı bir sınıf da vardı. Voltaire'in hür düşüncesi, J.S.Bach'ın dini müziği, Watteau'nun aşk bayramlarıyla ilgili resimlerini, Magnascos'un korkutucu keşiş resimleri bu farklı düşüncelerini kanıtlar niteliktedirler.

Rokoko süsleme anlayışına dayanan bir stildir. Fransa'da bu tarz, özellikle tavan dekorasyonunda bir akantus yaprağı kompozisyonuna dayanır. Daha sonra bu akantus şekli ve bütünlüğü, 'rocaille' denilen midye kabuğu formunda kullanılmıştır. Alman Rokokosu da, bu rocaille motifini benimsemiştir. Ancak buna çiçekler ve orta doğu motifleri ekleyerek, bütün duvarları kaplamışlardır. Böylece tüm kalıplar, sistemler dağılmış, bir süs ihtirası mimari espriyi yıkmıştır.

Rokokonun resimle ilgili özellikleri ise Barok'un ağır, kitleli deb resimlerine karşılık, zarif, dalgalı ve neşeli figürlerle ilgilidir. Zarif, hareketli danslara uygun, menuet ve gavotte lara katılan çiftler, kadınca bir havayı yaratıyorlardı. Artık Barok'un salonlarındaki büyük balolar değil, özel hayatın kırlardaki başbaşa aşkla ilgili anları tercih ediliyordu. Kırların yalnızlığı sevilirdi.

17.yy da manzara Watteau ve Fragonard ile Rokoko anlayışında bir cennet havasına bürünerek devam etmiştir. Ancak buna ek olarak bir de, mimari resim ortaya çıkmıştı. Bu mimari resmi aslında Giotto'dan bu yana devam etmektedir. Masaccio, Venedikli Carcio ve Gentile Bellini de gerçeğe uygun bir gözlemle mimari resimler yapmışlardı.

Gerçekçi manzara resmi ise kuzeyde görülmüştü. Manzara resmi güneyde, İtalya’da eski çağların rüyası içinde harabe romantizmi ile ilgili bir peyzaj sanatı doğmuştu.¹⁶

7.1 Müzikte Rococo (Galant-Galante Tarzı)

18.yy ın ikinci yarısında 1730-80 yılları civarında Barok müziğin ağırlığından uzaklaşan, Rokokonun duygulu ve neşeli zarifliğine yönelen, Barok’tan Viyana Klasikleri’ne geçişi sağlayan C.W.Gluck, C.P.Bach, J.S.Bach ve J.C.Bach gibi bestecilerle, Napoli opera buffa’larıyla, belbcanto’larıyla, Fransa’da menuet’li saray baleleriyle Mannheim ekolünün bol cresscendo ve diminuendo’larıyla, asimetri ve doğa hayranlığıyla seçkinleşen içtenlikli, Pre-Klasik müzik tarzıdır. 18.yy sanat anlayışı içerisindeki saray yaşamındaki abartılı yaşam, Fransa’da mimaride başlayan Rokoko akımı ile durağanlaşmış, içtenlik ve incelik önplana geçmiştir. Bu tarzın müzikteki karşılığı, ‘‘Galant-Galante’’ dir.

Rococo tarzı, aristokrasi ile bilgili ve entellektüel orta sınıfın yarattığı bir tarz olmuştur. Yeni yapıları kral ya da devlet değil özel sanat koruyucuları yapmışlardır. Yapılar artık küçülmüş, büyük şato ve sarayların yerini almıştı. Odaların içtenliği ve sıcaklığı, soğuk mermerden salonlarla zıtlık oluştururken, dekorasyonda ağır renklerin yerini pastel renkler almıştır. Rokoko, daha değerli ve parlak, şen ve keyfince davranan bir sanat durumuna gelirken, duygusallık, incelik, yumuşaklık ve tinsellik kazanmıştır. Bir bakıma sosyete sanatına hitap etmesine karşın, diğer taraftan orta sınıf beğenisine yaklaşmıştır. Büyük bir ustalık ve hüner gerektiren bu süslemeci sanatın, narin, etkileyici ve gerilimli havası, kitlesel, yontusal ve geniş mekanlar gerektiren barok sanatının yerini almıştır.

Rokoko saraydaki sanat anlayışının aksine, sanat, sanat içindir ilkesiyle gelişmiştir. Ustalık gerektiren yapısı, müziksel anlatımı 19. yüzyıl Romantizm akımına benzemektedir. Çünkü, bu tarzda asıl olan düşünsellik ve tinselliktir. Programlanarak kurgulanan bir tarz olmadığı için amaç zevk almak olmuştur. Bu yapısıyla bu tarz yön vererek Klasizme öncülük ve nedeni olmuştur. Barok üslup saray yaşamı ile yok olmuştur fakat bu yok olan üsluptan daha duru ,berrak ve bilinçli bir üslup doğmuştur.

¹⁶ TURANİ, Adnan, Dünya Sanat Tarihi, İstanbul, 1992, 10. Baskı, s.483-493

Barok tarzın katı kontrpuan yazısı, Galant tarzında yoktur. Barok tarzın aksine aslolan melodi olmuştur açıklık ve hafiflik kazanmıştır. Baz yapısı sadeleşmiş ve ara partiler daha düz çizgiler haline gelmiştir. Müziğin Galante tarzı, mimarinin Rokokosu ile süsleme notalarında gösterdiği bollukla birleşmiş oldu.¹⁷

¹⁷ Say, Ahmet, Müzik Tarihi, Ankara, 1995, 2. Baskı, s.223-227

8. TÜRK MÜZİĞİ ANALİZ SİSTEMİNDE TÜME VARIM YÖNTEMİ

8.1 Rokoko Uslubu (Galante) VE Türk Müziği

Her iki tarzda da melodi ön plandadır. Galante uslubunda yoğun kontrpuan anlayışı yoktur ve özünde sade fakat çok süslemeli ve yoğun temalı bir melodik anlayış vardır. Türk müziği, tarihteki müzik gelişimi göz önüne alındığında, her zaman tek sesli ve melodik unsurların temel olduğu, hem halk müziğinde, hem de saray ya da dini müzikte süsleme (ornamentasyon) çok sık ve yoğun olarak kullanıldığı bir müziktir.

Türk Müziği'nde insan sesi temel olduğu için, ikiliden daha büyük atlamalı seslere sıkça rastlanmaz. İkiliden büyük bir aralık kullanılmış ise, bu aralık tekrar zıt yöne hareket eder (Şekil 8.1). Geleneğe dayalı olarak yazılmış tüm repertuarda bu özellik mevcuttur. Aynı özellik, kontrpuan anlayışı içerisinde temel bir kural niteliğindedir. Daha doğrusu, yazılanlar eserler, teori ve kuralları oluşturmuştur.



Şekil 8.1 ve Şekil 8.2'deki inici hareketler kırmızı ok ile, çıkıcı hareketler ise mavi ok ile gösterilmiştir. Tekrar eden notaları ise siyah ok göstermektedir. Şekil 8.1 ve Şekil 8.2, ikiliden daha büyük atlamalı seslerin, daha sonra yaptığı ters yöndeki hareketlerini gösterir.

Rokoko sanatı ve üslubunun etkisiyle gelişen yeni müzik stili Galante'de kontrpuan anlayışında, melodiye ters (kontr) olan çizgisel hareketlerde sadeleşme gözlemlenmektedir. Fakat melodik yapı daha karmaşık ve süsle dayalı bir karaktere sahip olmuştur. Ornamentasyon çok yoğun olarak kullanılmıştır. Bizce bu durumun asıl nedeni, Rönesans'ın ilk yıllarında, (Dufay Dönemi) enstrüman müziğine tüm Avrupa'nın sırt çevirmesi ve enstrümanın genel olarak insan sesine eşlik görevinde olması sonucu, notasyonun çok düz ve uzun değerlerle (breve) yazılmasına dayanmaktadır. Bu durum sonucu icracılar, bu düz notalara karakter vererek, süsleyerek hareket kazandırmışlar, farklı bir müzik şekline ve "ornament" denilen terminolojinin doğmasına neden olmuşlardır. Tabiki Rönesans'ın doğuşu, insan düşünüş biçiminin değişmesi, özgürleşmesi, insanın ve fiziksel çevresinin değişmesi bu durumun dolaylı olarak ana nedeni olmuştur. Benzer durum Türk Müziği içinde her dönemde geçerli olmuştur. Enstrüman icrasında "klasik üslup" ya da farklı üslup terimlerinin ortaya çıkışı bu durumun bir sonucu değil midir? ¹⁸

Her iki müzikte de anlatılmak istenen sade ve yalın bir sonuçtur aslında. Avrupa'daki Rokoko Sanatı'nın mimarideki ve dekorasyondaki örnekleri bu durumu çok somut bir şekilde açıklar. Şekil 8.3'te görülen Rokoko tarzındaki Venedik masası, bu kadar ayrıntılı motif ve süslemelerine karşın, sadece bir masadır.



Şekil 8.3: Rokoko dönemine ait masa örneği

¹⁸ Say, Ahmet, Müzik Tarihi, Ankara, 1995, 2. Baskı, s.127

Şekil 8.4'te ise bu masanın sadece bir bacağını görmekteyiz. Temelde bu bir dört bacaklı masadır. Bu açıdan bakıldığında, her iki müzikte de, anlatılmak istenen bir bütünü yani aslını görmek mümkündür. Anlatılmak istenen tek bir sonuçtur. Bu kadar ayrıntı ve süs tek bir bütünü işaret eder. Her iki müzikte de ‘‘indirgeme’’ ‘‘tumdengelim’’ uygulanabilir.



Şekil 8.4: Rokoko dönemine ait masa bacağı detayı

8.2 Schenkerian Analiz Sistemi

Schenkerian analiz sistemi, ilk aşamada bir bütünü oluşturan tüm parçaların, tek tek tespit edilmesi ve tanımlanması sonucunda, bütünü oluşturan en önemli parçalara ulaşılmasına dayanan ‘‘tumdengelim’’ metodudur. Bu indirgeme sistemindeki amaç, bir bütünün asıl anlatılmak istendiği ana fikrin en sade ve aslını bulmaktır. Bu sisteme göre, bir Beethoven’ın yazmış olduğu ve Klasik Dönem’den Romantik Dönem’e geçiş niteliğindeki C min Op.13 ‘‘Pathetique’’ sonatının armonik analizi ‘‘I-VI-I’’ dir. Birinci bölüm C minör, ikinci bölüm Ab Majör ve üçüncü bölüm ise tekrar eksen tonda, yani C minordur. Her bölümdeki armonik yapı, modülasyonlar, tüm melodik kurgu ve yapı aşama aşama incelenir, sonuç olarak armonik analiz bir kadansa, melodik analiz ise tek bir sese, dönüşür. (I-VI-I)

Bach, *Partita No. 1 in Bb major*, Allemande



Şekil 8.5: J.S.Bach'ın Bb Partita No.1'den alınan üç ölçüde analiz aşamaları gösterilmiştir. ”P” geçiş notası, ”N” komşu nota, ”Arp” Arpej Sesi, ”CS” uyumlu atlamalı ses.

J.S. Bach'ın yazdığı Bb partita a. da görülmektedir. Daha sonra b. de ise a. yı oluşturan herşey yazılmış ve tanımlanmıştır. c. de ise a. yı oluşturan en önemli parçalar bırakılmıştır. d. de ise bir aşama daha ileri gidilmiş. d. de Bütünü en sade ve en önemli parçalarıyla görmekteyiz. Blok olarak melodik ve armonik hat belirlenmiştir. Tüm ayrıntı bir bütüne indirgenmiştir.

8.3 Türk Müziğinde İndirgeme Metodunun Uygulanması

Schenkerian Analiz sisteminde ”indirgeme” metodu uygulanırken ilk olarak armoniye yabancı sesler atılarak, anlatılmak istenen bütüne ulaşılır, Armoni bu bütüne ulaşmaktaki en büyük öğedir. Bu aşamadan sonraki aşamada ise geriye kalan bütün içerisinde de ulaşmak istenen sesler ve ana hatlar tespit edilir ve bütünü oluşturan temel son resim elde edilmiş olunur. Beethoven'ın Op.13 Pathetique Sonatı'nda daha önce verdiğimiz örnekteki gibi. Birbirinden ayrı üç bölüm arasında

‘‘medyant’’ olarak armonik ilişkiler kurularak bir bütünlük elde edilmiş ve armonik analiz I-VI-I olarak sonuçlanmıştır.

Türk Müziği’nde ise ‘‘armoni’’ kavramı yoktur fakat daha önce ‘‘ Türk Müziği’nde Melodik Yapı Ve Kurgulanması’’ bölümünde de bahis ettiğimiz gibi çeşnilerin oluşturduğu dizi ve makam ilişkileri ve gelişmiş melodik yapısal özellikler nedeniyle armoniye ihtiyaç duyulmamıştır. Dolayısıyla ‘‘indirgeme’’ metodu uygulanırken makamın özellikleri düşünülerek sesler arasında bağıntılar kurulabilir. Makamın eksen sesi yani karar perdesi, asma karar perdeleri, güçlü perdesi gibi makamın karakter sesleri makama ait sesler olarak ve bu seslere ulaşılmakta kullanılan sesler geçit sesleri olarak düşünülürse, ‘‘indirgeme’’ yöntemi Türk Müziği’nde uygulanabilecek en önemli analitik metot olduğu düşünülebilir.



Şekil 8.6: G.Battista Bovicelli’nin Regole Passagi di musica’sından alınan beş ölçülük pasaj.

Şekil 8.6’daki G.Battista Bovicelli yazısında melodik hat, re ve la seslerinden kurulmuştur. Derece mantığında düşünürsek vurgulanan sesler I. ve V. derecelerdir. Dolayısıyla bu seslerin birbirine bağlantısını sağlayan sesler’’geçit notası’’ olarak düşünülmüş ve sonuçta yazının en sade şekli, re ve la seslerine indirgenmiştir. (I.V. dereceler)

Bu açıdan Türk Müziği’nde ‘‘indirgeme’’ yöntemi, makamı ve çeşni özellikleri düşünüldüğünde son derece uygun ve sonuç verici bir yöntemdir. Türk Müziği’nin kesin, anlaşılır ve sistematik bir analiz sistemine sahip olabileceğini düşünmekteyiz.

Bir müziği anlamamanın en önemli yolu, o müziği icra etmek ve icra edilen müziği analiz edebilmektir. Sistematik bir analiz sistemi, bir eserin bütününde anlatılan ana noktaya ulaşılmasını sağlamalıdır. Bir analiz sistemi, eserdeki ayrıntılardan yola çıkarak tek bir sonuca ulaşmıyorsa, o analiz sistemi doğru çalışmıyor demektir. Türk Müziği, kendine özgü karakteri dolayısı ile, ornamentasyonu sıklıkla kullanan bir

müziğidir. Bu anlamda Türk Müziği'nin tüme varım yöntemine dayanan bir analitik sistemine dayanan bir analiz sistemine ihtiyacı olduğu düşüncesindeyiz. Ancak bu düşüncüyü, yeni bir bakış açısı olarak bu noktada sonlandıracağız.

Analiz anlamında Türk Müziği'ne bu açıdan bakabilmek, polifonik kompozisyonda da, bize farklı bir bakış açısı sağlamaktadır. Türk Müziği, daha önce ‘‘Türk Müziği'nin Tarihçesi ve Gelişimi’’ bölümünde bahis etmiş olduğumuz gibi İslamiyet'in ana din olarak kabul edilmesi ile birlikte, çok farklı bir karaktere bürünmüştür. Bu değişiklikteki en önemli etken, Fars Edebiyatı ve dolayısı ile Aruz Vezni olmuştur. Aruz Vezni, melodik yapıların, hem sözlü hem sözsüz eserlerde değişmesine neden olmuştur. Aruz, usul ve makamsal bir sistemin etkileri ile birlikte, kompozisyon anlamında Türk Müziği melodik yapıları oluşturan ritmik elemanlar, şekillenmeye başlamıştır. Bu ritmik şekillerin (îkâ) oluşmasını sağlayan en önemli etkinin, aruz ve usulün ilişkisi olduğu tartışılmaz bir gerçektir. Bu açıdan, Aruz ve aruzun sistematığına bu bölümde değinmeye çalışacağız.

9. TÜRK MÜZİĞİ'NDE ARUZ

9.1 Türk Müziği'nde Aruzun Doğuşu

Aruz, Arap dilbilimcisi Halil Ahmed'in, esli Arap şiirlerini esas tutarak, bir sisteme bağladığı, hecelerin uzunluğu ve kısalığı esasına dayanan, Arap nazmında, muayyen kalıpları, Türk, Fars, Afgan, Pakistan ve kısmen Hindistan nazımlarında kullanılan vezindir.

XI.yüzyılda yaşamış olan dilbilimci Halil Ahmed tarafından ilk defa sistematik olarak açıklanan aruz vezni, daha sonra Arap edebiyatında dahi değişikliğe uğramıştır, Halil Ahmed aruz sistemi, beş daireden ve ona bağlı olan on beş bahirden oluşmaktadır Arap dilinin özelliğinden kaynaklanan uzun ve kısa hece kavramları ile "cüz" 'ler ve cüz'lerden vezinler türetilmiştir. Vezinlerle bahirler, bahirlerle de daireler sistemi tamamlamıştır.

Fars ve Türk Edebiyatı'nda bambaşka ve daha basit bir sisteme dönüşmüştür. Halil Ahmed'in sisteminde var olmayan 16. bahr (el-Mütedârik) el- Ahfeşü'l- Efsaf tarafından sisteme dahil edilmiştir.

Bu sistemi İran'lı Edebiyatçılar Fars Dili içinde değiştirip sistematikleştirdiler, Nevai ve Babür Şah gibi Türk Nazariyecileri ise aynı sistemi Türkçe için uyguladılar. Böylece Türk şiir tarihine, aruz sistemi XI. yüzyılda yerleşmiş ve XI-XX, yüzyılları arasında sürekli olarak kullanılmış ve geliştirilmiştir. Türk Edebiyatı'nda da, İslamiyet'ten önce şiirin kendisine mahsus bir nazım tekniği vardı. Bu tekniğin sistematik olarak en büyük özelliği, kendi içinde hece eşitliğine dayanan bir nazım olmasıydı. Türkler İslam medeniyeti çerçevesine girdikleri zaman, ilim dili olarak Arapça'yı kullandıkları gibi, Farsça'yı da edebiyat dili olarak kabul ettiler.¹⁹

¹⁹ ÖZTUNA, Yılmaz, Türk Mûsikîsi Ansiklopedisi, Cilt 2, İstanbul, 1969, 1.Baskı, s.154

9.2 Aruz Vezni Ve Sistematiği

Türk Şairleri, İran Aruz'unun tüm bahirlerini almadılar. Kendi lisanlarına ve edebiyat anlayışlarına en uygun olanlarını seçtiler. Aruz ile verilen ilk edebi eserlerden itibaren, hecenin sekizli ve on birli şekillerine uyan aruz vezinlerini tercih ettiler. Aynı tef'ilelerin tekrarından kurulu vezinlerde yine ilk alınan ve daima beğenile gelen şekiller arasındadır. Aruz, uzun veya kısa, kapalı veya açık hecelerin uyumlu dizilimlerine dayanan bir vezin sistemidir. Bu heceler bir araya gelerek cüzleri (tef'ile), cüzler bir araya gelerek, vezinleri oluştururlar

9.2.1. Aruz vezni ve esasları

16 Aruz Bahri

- 1- Tavîl (uzun): failûn mafâîlun faûlun mafâîlun
- 2- Madîd (uzatılmış): fâilâtun fâilâtun fâilâtun
- 3- Basît (basit) : mustafîilun fâilun mustafîilun fâilun
- 4- Vâfir (artık): a) mufâalatun mufâalatun mufâalatun b) mefâîlun mefâîlun mefâîlun
- 5-Kâmil (olgun): a) mutafâilun mutafâilun mutafâilun b) mustafîilun mustafîilun mustafîilun
- 6- Hazac (neşeyle şarkı söylemek): mafâîlun mafâîlun
- 7- Razac (titrek): mustafîilun mustafîilun mustafîilun
- 8- Ramal (koşan) : fâilâtun fâilâtun fâilun
- 9- Sarî (çabuk): mustafîilun mustafîilun fâilun
- 10- Munsarîh (akıcı): mafâîlun fâilâtu mustafîilun
- 11- Hafîf (hafif): fâilâtun mustafîilun fâilâtun
- 12- Muzârî (benzeyen): mafâîlun fâilâtun
- 13- Muktazab (kesilmiş): maf'ûlâtu mustafîilun fâilâtun
- 14- Muctass (kökünden kopmuş): mustafîilun fâilâtun
- 15- Mutakaarib (birbirine yakın): faûlun faûlun faûlun faûlun
- 16- Mutadârik (birbiri ardınca giden): failûn failûn failûn

Bu 16. bahir, 4 daireye bağlanarak gruplanmıştır. Bu daireler;

- 1-Dâiratu'l-Mû'talifa (anlaşmış daire)
- 2-Dâiratu'l- Muhtalilfa (çeşitli daire)
- 3-Dâiratu'l- Muctaliba ya da Dâiratu'l- Muntaza'a (bozulmuş daire)

4-Dâiratu'l- Muttafika (birleşmiş daire)

İlk 8 bahir 1. dairede, 10,12,13,14 numaralı bahirler 2. dairede, 9,11 numaralı bahirler 3. dairede, son iki bahir 4. dairededir. İran Aruzu, 3. daireden olmak üzere 3 bahir daha icad etmişlerdir. İran ve Türk aruzlarında kullanılan 11 bahrin başlıca vezinler şunlardır;

1- Bahr-i Kâmil:

mütefâilün mütefâilün mütefâilün mütefâilün
mütefâilün feûlün mütefâilün feûlün

2- Bahr-i Serî:

müfteilün müfteilün fâilün

3- Bahr-i Hezec:

mefâilün mefâilün mefâilün mefâilün
mefâilün mefâilün
mefâilün mefâilün feûlün
mef'ûlü mefâilü mefâilü feûlün
mef'ûlü mefâilü mefâilün feûlün
mefâilün feûlün mefâilün feûlün
mef'ûlü mefâilün mef'ûlü mefâilün
mef'ûlü mefâilün mefâilün
feûlün mefâilün feûlün mefâilün
mefâilün mefâilün mefâilün mefâilün
mefâilün mefâilün mefâilün mefâilün

4-Bahr-i Remel:

fâilâtün fâilâtün fâilâtün fâilün
feilâtün feilâtün feilâtün feilün
fâilâtün fâilâtün fâilün
feilâtün feilâtün
feilâtü feilâtün feilâtü feilâtün

5-Bahr-i Rezec

müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün

müstef'îlün müstef'îlün
müfteilün müfteilün müfteilün müfteilün
müfteilün müfteilün
müstaf'îlâtün müstef'îlâtün

6- Bahr-i Hafif:
feilâtün mefâîlün

7- Bahr-i Müctess
mefâîlün feilâtün mefâîlün feilün

8- Bahr-i Müzârî:
mef'ûlü feilâtü mefâîlü fâilün
mef'ûlü fâilâtün mef'ûlü fâilâtün

9- Bahr-i Münserih:
müstef'îlün fâilün müstef'îlün fâilün
müfteilün müfteilün fâilün
müfteilün fâilün müfteilün fâilün

10-Bahr-i Mütekkarib:
feûlün feûlün feûlün feûlün
feûlün feûlün feûlün feûl

11- Bahr-i Mütedârik:
fâilün fâilün fâilün fâilün

Tüm bu vezin çeşitleri, Türk Müziği'nde olduğu gibi "basit" ve "birleşik" olarak ikiye ayrılırlar. Basit bir vezinde her tef' ile (cüz), "m" ya da "f" harfi ile başlar. Birleşik bir vezin ise, tef' ilelerinde çeşitlilik gösterir. (Arapça'da, "m" harfi "mim", "f" harfi "fâ" dır)

Sekt-i Melih: ‘‘Mef‘ûlü mef‘âîlü’’ ile başlayan vezinlerde, bazı mısralar istenirse ‘‘Mef‘ûlün fâîlâtün’’ şeklinde başlatılabilir. Ancak bu sanat, Rubâî ve mesnevî de kullanılmıştır.²⁰

9.2.2. Aruz vezni ve sistematîği

Aruz, uzun veya kısa, kapalı veya açık hecelerın uyumlu dizilimlerine dayanan bir vezin sistemidir. Bu heceler bir araya gelerek cüzleri (tef‘île), cüzler bir araya gelerek, vezinleri oluştııırlar. Bu durum dışında, temelinde, mısraları kalıplara oturtmak için uygulanan ve birazdan bahis edeceğimiz dört ana husus, zamanla ses hadiselerine dönüşmüşlerdir.

İmale: Kelime anlamı, ‘‘yatırma, meylettirme, çekme’’ dir. Açık ya da kısa olan bir hecenin, vezin yapısı dolayısı ile uzun okunmasıdır. İsim tamlaması şeklinde yapılan imâle şekilleri Farsça’nın yapısından dolayı kabul görülmüştür fakat aksi durumlarda kullanılan imâle çeşitleri bir kusur olarak kabul edilmiştir. Hecedeki sesli harfin üzerine (-) işareti ile gösterilir.

Örnek:

Ne yanar kimse banâ âteş-i dilden özge (Fuzûlî)

• • — — / • • — — / • • — — / — —

Fe i lâ tün Fe i lâ tün Fe i lâ tün Fa’lün

Zihaf: Kelime anlamı ‘‘aslından uzak tutmak’’ tır. Uzun bir hecenin vezin yapısı dolayısı ile kısa okunmasıdır. Terimin anlamından da anlaşılacağı üzere, kelimelerin anlamları değiştirdiğinden dolayı, çok kabul görmemiştir. Mâzur görülmeyecek bir aruz kusuru olarak kabul edilmiştir. Hecedeki sesli harfin üzerine (◌) işareti ile gösterilir.

Örnek:

Cânın cânâne vermektir kemâli âşıkın

— • — — / — • — — / — • — — / — • —

Fâ i lâ tün Fâ i lâ tün Fâ i lâ tün Fâ i lün

²⁰ ÖZTUNA, Yılmaz, Türk Mûsikîsi Ansiklopedisi, Cilt 2, İstanbul, 1969, 1.Baskı, s.155

Vasl: Kelime anlamı ‘‘bağlama, birleştirme, kavuşma’’ dır. Sessiz harfle biten bir hecenin yanındaki sesli harfli başlayan hece ile birleştirilip, vezine oturtulmasıyla sağlanan bir âhek aracıdır. Aruzda en çok kullanılan ve aynı zamanda konuşma diline de geçerek bir fonetik hadisesi haline gelmiştir. Bağlantı halindeki iki hecenin arasına (◌) işareti konarak gösterilir.

Örnek:

Bir erganun ahengi yayılmakta derinden (Yahyâ Kemâl)

— — •/• — — •/• — — •/• — —

Mef û lû Me fâ î lû Me fâ î lû Fe û lûn

Medd: Kelime anlamı ‘‘uzatma, yayılma, döşeme’’ dir. Sessiz harf ile biten hecelerde, sondaki sessiz harften önce, imâleli bir harf ya da bir sessiz harf daha var ise o hece bir kapalı ve bir açık hece olarak iki hece gibi okunur. ‘‘Vasl’’ gibi aruzda önemli bir ahenk aracı olmakla birlikte, konuşma dilinde de etkisini göstermiştir.²¹

Örnek:

İşte yaptım güfte benden beste benden Sûznâk (A. Râsim)

— • — — / — • — — / — • — — / — (•) —

9.2.3 İkâ

Kelime anlamı olarak ikâ, Ferit Devellioğlu’nun yazmış olduğu Osmanlıca-Türkçe Lûgat’ine göre, yapma, yaptırma, oldurma, düşürme anlamlarına gelmektedir.

Kelimenin kökü ise Arapça kökenli bir kelime olan ‘‘vuku’’ dan gelmiş olduğu belirtilmiştir. Her ne kadar bu kelime, lûgat anlamı olarak ‘‘meydana getirmek, oldurmak’’ olsa da, Arapça’da ‘‘îka’’ kelimesi, denk düşürmek mânâsında kullanılmıştır.

Kompozisyonunda ikâ; usullerin ritmik yapıları ile, vezinlerin ritmik yapılarını birbirleri ile uygun şekilde kurgulayarak iki uyumlu ritmik hattı oluşturmaktır.²²

Temelinde meşk eğitim sistemine dayalı olan Türk Müziği’nde, eserlerin öğrenilmesini ve hafızada kalmasını sağlayan bu kalıplaşmış ritmik hatlar, aruz vezni ile yazılmış bir formun, prozodik anlamda uygun şekilde usul ile birlikte kurgulanması ile oluşturulmuştur. Bir aruz formunu oluşturan tef’ileler ve

²¹ ÖZTUNA, Yılmaz, Türk Mûsikîsi Ansiklopedisi, Cilt 2, İstanbul, 1969, 1.Baskı, s.157-158

²² ÖZÜSTÜN, Yavuz, Türk Müziği Nazariyat Ders Notları, 2001

kombinasyonları gibi, îkâ kalıpları da, usuller içerisinde bu vezinlerin varyasyonları ile oluşturulmuştur.

Detaylarıyla sıklıkla üzerinde durduğumuz ve Türk Müziği'nde kompozisyon kurgusunun temelini oluşturan, îkânın, usulün ve usulün alt elemanları olan velvellerin, mertebelerin, polifonik kompozisyonda yararlı bir sisteme dönüşeceğini düşünmekteyiz. Bu sistemin detaylarına geçmeden önce bahsettiğimiz bu elemanların poliritmik yapılarının incelenmesini uygun görmekteyiz. Ek.A'da beş zamanlı usullerden on zamanlı usullere kadar, en çok kullanılan usul ve aruz (îkâ) kalıplarında oluşan poliritmik yapılar verilmiştir. Ayrıca Ek.B bölümünde bulunan "Anadoludan" Albümünde, Adnan Saygun'un polifonik kompozisyonda usul kullanımı görülmektedir.

9.2.4. Polifonik kompozisyonda aruz ve usul kullanımı

5 ila 10 zamanlı belirli usullerde yapılan incelemelerde görüldüğü gibi, aruz ve usul kendi içerisinde birbirinden farklı dört hat oluşturmaktadır. Bu farklı dört hat, polifonik olarak görevlendirilebilir. Bu mantıkla hareket edersek, polifonik kompozisyonda şu şekilde bir kullanım sonucu ortaya çıkabilir;

1. Usul: Usulün "düm" ve "tek" leri, armoninin bas karakterini oluşturabilir. Ya da usulün "düm" leri bas karakteri oluştururken, "tek" ler ile armoninin alt bölgesindeki ikinci bir hat (line) oluşturulabilir. "Örnek nota 1"de görüldüğü gibi armoninin bas hattını (düm) contrabass çalarken, cello bir üst bölgeyi (tek) çalmaktadır. "CD Track 1 "
2. Velvele: Ana usule bağlı olarak daha hareketli olan velvele hattı ile, armoniye canlı bir eşlik karakteri oluşturulabilir. Tabiki bu hat tek bir hat olarak düşünülebileceği gibi, çok hatlı bir karakterde de olabilir." Örnek nota 1"de bu hattı, birinci ve ikinci kemanlar çalmaktadır. "CD Track 2"
3. Îkâ: Türk Müziği'nin geleneksel sözlü eserlerinde, melodik yapının oluşumunda çok önemli bir etkiye sahip olan bu hat ile ana tema oluşturulabilir. Ya da oluşturulmuş bir ana temaya kontr bir yan tema veya kontrpuan uygulanarak yan temalar (farklı hatlar) oluşturulabilir. " Örnek nota 1"de bu hattı flüt ve oboe çalmaktadır. "CD Track 3"

4. Mertebeler: Bir ya da kontrpuan uygulanarak birden fazla tema uygulanabilir fakat mertebelerle oluşturulmuş bir tema veya temalar, ana usule bağlı olarak kendi içerisinde bir "hemiola" karakteri oluşturur. Yürük semai (6/8) usulündeki bir kompozisyonda, birinci mertebe ile oluşturulmuş bir tema 6/4 lük bir zaman birimi içerisinde duyurulmalıdır. Ana usul 6/8 iken, birinci mertbede duyulan tema 6/4 karakterli olmalıdır.

Mertebeler, armonik bir hat görevinde kullanılır ise, anticipazione (önden gelme,önceleme) ve suspension (gecikme) gibi armoniye yabancı hareket karakterleri ortaya çıkarılabilir. " Örnek nota 1'de bu hat, armoni görevinde kullanılmıştır. Kornoların çaldığı bu hatta, anticipazione (gecikme) görülmektedir. "CD Track 5"

Türk Aksağı

Flute
Mef ü lü me fâ i lü me fâ i lü fe ü lün

Oboe

Horn in F
Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Tek

Violin I
Da Me Düm Hek Tek Da Me Düm Hek Tek Da Me Düm Hek Tek Da Me Düm Hek Tek

Violin II
Da Me Düm Hek Tek Da Me Düm Hek Tek Da Me Düm Hek Tek Da Me Düm Hek Tek

Violoncello
Tek Tek Tek Tek Tek Tek Tek Tek Tek Tek Tek Tek Tek Tek

Contrabass
Düm Düm Düm Düm Düm Düm Düm Düm

Şekil 9.1: Kullanım Şekli 1

CD Track 1..... Usul (Contrabass&Violoncello)

Track 2..... Velvele (Violn I & II)

Track 3..... Îkâ (Flute&Oboe)

Track 4..... Usul Velvele

Track 5..... Mertebe (F.Horn)

Track 6..... Usul&Mertebe

Track 7..... Tümü

Türk Aksağı

The musical score for 'Türk Aksağı' is presented in a multi-staff format. The vocal parts are arranged in four staves at the top, each with a unique rhythmic pattern indicated by a number over a bar line: İka Kahır (13/8), Usul (13/8), Velvâle (15/8), and İ.Mertebe (5/8). The lyrics for these parts are: İka Kahır (İ, lü, me, fâ, ü, lün), Usul (İ, lü, me, fâ, ü, lün), Velvâle (Dü, Me, Düm, Hek, Tek, Dü, Me, Düm, Hek, Tek), and İ.Mertebe (Düm, Tek, Düm, Tek, Düm, Tek, Düm, Tek). The instrumental accompaniment consists of four staves at the bottom: Violin, Viola, Violoncello, and Contrabass. The Violin and Viola parts are marked with 'pizz.' (pizzicato) and feature a complex rhythmic pattern. The Violoncello and Contrabass parts are also marked with 'pizz.' and feature a simpler rhythmic pattern. The score is written in a key signature of one flat (B-flat) and a time signature of 13/8.

Şekil 9.2: Kullanım Örneği 2 (CD Track 8)

Yürük Semâi

Semih Nevşehirli

*Yürük Semâî

Kemençe in G

Ud in G

Tanbur in G

Violin I

Violin 2

Viola

Violoncello

Double Bass

Düm Tek Tek Düm Tek

Düm Düm

mp

p

p

mp

div.

p

p

p

Semih Nevşehirli

6

rit.

A tempo

p

f

f

mf

mf

mf

mf

pizz.

Dum Tek Tek Dū Me Hek Tek

Dum Tek Tek Dū Me Hek Tek

Dum Tek Tek Dū Me Hek Tek

mf Tek Tek

Dum Dum

11

divisi



16

f
Düm Tek Tek Düm Me Hek Tek

mp

mf
Mef û lû me fâ î lû me fâ î lû fe û lûn

mf

21

Mef û lû me fâ î lû me fâ î lû fe û

mp
p
p
mf
p arco
p



25

Mef û lû me fâ î lû me fâ î lû fe û

29

mf

mp

mp

mp

mp

mp

34

3

51

rit.

mp

p

p

p

mp

div.

p

54

Şekil 9.3: Kullanım Örneği 3 (CD Track 9)

Devr-i Hindî

Semih Nevsehirli

Con moto

Con moto

Flute

Oboe

Clarinet in B

Bassoon

Violin

Violin

Viola

Violoncello

Tek Tek Tek

Tek Tek Tek

Tek Tek Tek

Tek Tek Tek

Düm Düm Düm Düm Düm Düm Düm Düm

5

Fl.

Ob.

Cl.

Bsn.

Vln.

Vln.

Vla.

Vc.

Fâ i lâ tûn fâ i lâ tûn fâ i lûn Fâ i lâ tûn fâ i lâ tûn

Dûm Tek Te Ke Tek Kâ Tek Kâ Dûm Tek Te Ke Tek Kâ Tek Kâ

Tek Tek Tek Tek Tek Tek Tek Tek Tek Tek Tek Tek Tek Tek Tek Tek Tek Tek Tek

Tek Tek Tek Tek Tek Tek Tek Tek Tek Tek Tek Tek Tek Tek Tek Tek Tek Tek Tek

11

Fl. *Düm Tek Te Ke Tek Ká Tek Ká* *Düm Tek Te Ke Tek Ká Tek Ká*

Ob.

Cl. *Düm Tek Te Ke Tek Ká Tek Ká* *Düm Tek Te Ke Tek Ká Tek Ká*

Bsn. *Düm Düm Düm Düm*

Vln. *şa* *i lún* *pizz.*

Vln. *pizz.*

Vla. *pizz.*

Vc. *pizz.*



17

Fl.

Ob. *Düm Tek Tek Düm Tek* *Düm Tek Tek Düm Tek* *Düm Tek Tek Düm Tek* *Düm Tek Tek Düm*

Cl. *Düm Tek Tek Düm Tek* *Düm Tek Tek Düm Tek* *Düm Tek Tek Düm Tek* *Düm Tek Tek Düm*

Bsn.

Vln.

Vln.

Vla.

Vc.

24

Fl.

Ob.

Cl.

Bsn.

Vln.

Vln.

Vla.

Vc.

arco

arco

arco



29

Fl.

Ob.

Cl.

Bsn.

Vln.

Vln.

Vla.

Vc.

Şekil 9.4: Kullanım Örneği 4 (CD Track 10)

Semih Nevşehirli

48

Aksak Usûlü

Semih Neşehirli

Flute

Oboe

Clarinet in B

Bassoon

Violin

Viola

Violoncello

Contrabass

pizz.

Düm Te Ke Tek Kâ Dū Me Düm Hek Tek

Düm Te Ke Tek Kâ Dū Me Düm Hek Tek

Düm Te Ke Tek Kâ Dū Me Düm Hek Tek

Düm Te Ke Tek Kâ Dū Me Düm Hek Tek

Düm Te Ke Düm Tek Tek

Düm Te Ke Düm Tek Tek

Düm Te Ke Düm Tek Tek

Düm Te Ke Düm Tek Tek

Düm

Düm



Fl.

Ob.

Cl.

Bsn.

Vln.

Vla.

Vc.

Cb.

pizz.

Düm Te Ke Düm Tek Tek

Düm Te Ke Düm Tek Tek

Düm Te Ke Düm Tek Tek

Düm Te Ke Düm Tek Tek

Düm Te Ke Düm Tek Tek

Düm Te Ke Düm Tek Tek

Düm Te Ke Düm Tek Tek

Düm Te Ke Düm Tek Tek

Düm

Düm

9

Fl. Mef ù lū me fā i lū me fā i lū fe ù lūn

Ob.

Cl.

Bsn. Dūm Dūm

Vln.

Vla.

Vc.

Cb.

Şekil 9.6: Kullanım Örneği 6 (CD Track 12)

10. SONUÇ

Tezimizde yapılan alışmalar ve araştırmalar sonucu varılan sonuçlar şunlardır:

Türk Müziği, İslamiyet sonrası büyük bir değişim yaşamıştır. Temelinde var olan, monofonik müzik olma özelliğini sürdürmüş fakat Arap ve Fars Edebiyatı'ndaki özelliklerden etkilenerek yeni bir özellik kazanmıştır. Aynı zamanda, melodik kurgusunu ve dokusunu makamlarla sağlamış ve usul ve usulün kendi içeisindeki yapıları ile dinamiğini kazanmıştır.

Türk Müziği, ornamentasyonu sıklıkla kullanan bir müziktir. Dolayısı ile, Türk Müziği'ne analiz anlamında, indirgeme metodu uygulanabilir.

Türk Müziği'nde, kompozisyon alanında birer eleman olarak kullanılan dinamikler, birçok nedenden dolayı, birbirleri ile uyumlu olalar türetilmişlerdir. Bu duruma bir örnek olarak, usul ile aruz kalıplarının, birbirleri ile prozodik bağlamda hata vermeyecek şekilde kurgulanmış olmalrını verebiliriz. Bu dinamikler, birbirlerine uyumlu ve aynı zamanda birbirlerinde bağımsız olarak işleyen sistemlerdir. Bu özellik, bu dinamiklerin, çizgisel olarak eř zamanlı olarak uyum içerisinde hareket etmelerini sağlamıştır ve poliritmik bir mekanizmayı doğurmuştur. Sonuç olarak bu mekanizma, bu polifonik mekanizma, polifonik kompozisyonda, kompozisyon elemanı olarak kullanılabilir.

KAYNAKLAR

- Aktüze, İrkin.** 2003. Müziği Anlamak, Pan Yayıncılık, İstanbul.
- Devellioğlu, Ferit.** 2002. Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat, Aydın Kitabevi Yayınları, Ankara.
- Eral, Ali.** 2004. Kontrpuan Dersleri, İstanbul.
- Forte, A., Gilbert, S. E.** 1982, Introduction To Schenkerian Analysis, W. W. Norton & Company, USA.
- Gombrich, E.H, [Çev: Bedrettin Cömert].** 1997. Sanatın Öyküsü, Remzi Kitabevi, İstanbul.
- İlhan, Başak.** 2003. Klasik Türk Mûsikîsi 5 İlâ 10 Zamanlı Usûllerde Usûl-Aruz Vezin İlişkisi, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Kaygısız, Mehmet.** 2000. Türklerde Müzik, Kaynak Yayınları, İstanbul.
- Onan, N.H.** 1940. İzahlı Divan Şiiri Antolojisi, MEB Yayınları, İstanbul.
- Özalp, Nazmi.** 2000. Türk Mûsikîsi Tarihi II, MEB Yayınları, İstanbul.
- Özkan, İ.H.** 1984. Türk Mûsikîsi Nazariyatı ve Usulleri, Ötüken Neşriyat, İstanbul.
- Öztuna, Yılmaz.** 1969. Türk Mûsikîsi Ansiklopedisi, MEB Devlet Kitapları, İstanbul.
- Say, Ahmet.** 1995. Müzik Tarihi, Müzik Ansiklopedisi Yayınları, Ankara.
- Tura, Yalçın.** 1988. Türk Mûsikîsinin Mes'eleleri, Pan Yayıncılık, İstanbul.
- Turani, A.** 1992. Dünya Sanat Tarihi, Remzi Kitabevi, İstanbul.
- Uçan, Ali.** 2005. Türk Müzik Kültürü, Müzik Ansiklopedisi Yayınları, Ankara.
- Yavuzoğlu, Nail.** 2008. 21. Yüzyılda Türk Müziği Teorisi, Pan Yayıncılık, İstanbul.

EKLER

EK A.1 : Beş ilâ on zamanlı usullerin îkâ ile poliritmik yapıları

Mef'ulü mefâîlü mefâîlü feûlün

Örnek Eser: Hacı Ârif Bey. Hızzan Şarkı

Müstefilâtün Müstefilâtün

Örnek Eser: Şâkir Ağa Bâselik Şarkı

Müstefîlün müstefîlün (1.Tip)

Îka Kalıbı                      

Müs tef i lün müs tef i lün
Hic ran o ku sı nem de ler

Usul                      

Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek

Velvle                      

Dü Me Düm Hek Tek Dü Me Düm Hek Tek Dü Me Düm Hek Tek Dü Me Düm Hek Tek

I.Mertebe                      

Düm Tek Tek Düm Tek Tek

Örnek Eser: Şevki Bey Huseynî Şarkı

Müstefîlün müstefîlün (2.Tip)

Îka Kalıbı          

Müs tef i lün müs tef i lün
Gel sev di ğim af fet be ni

Usul          

Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek

Velvle          

Dü Me Düm Hek Tek Dü Me Düm Hek Tek Dü Me Düm Hek Tek Dü Me Düm Hek Tek

I.Mertebe          

Düm Tek Tek Düm Tek Tek

Örnek Eser: Lâtîf Ağa Nişâburek Şarkı

Müstefîlün müstefîlün müstefîlün müstefîlün

İkâ Kalıbı

Müs tef i lün müs tef i lün müs tef i lün müs tef i lün müs tef i lün
Es tî ne sî mi nev ba ha a cıl dı gül ler sub hu dem

Usul

Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek

Velvele

Dü Me Düm Hek Tek Dü Me Düm Hek Tek Dü Me Düm Hek Tek Dü Me Düm Hek Tek Dü Me Düm Hek Tek Dü Me Düm Hek Tek Dü Me Düm Hek Tek

I.Mertebe

Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek

Örnek Eser: Hacı Ârif Bey Rast Şarkı

Fâilâtün fâilâtün fâilâtün fâilün (1.tip)

İkâ Kalıbı

Fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lâ tün
Yok mu dur ey mâ hu pey ker zer re in sâ fin ba na

Usul

Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek

Velvele

Dü Me Düm Hek Tek Dü Me Düm Hek Tek Dü Me Düm Hek Tek Dü Me Düm Hek Tek Dü Me Düm Hek Tek Dü Me Düm Hek Tek Dü Me Düm Hek Tek

I.Mertebe

Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek

Örnek Eser: Kemâni Tatıyos Efendi Hicazkâr Şarkı

Fâilâtün fâilâtün fâilâtün fâilün (2.tip)

İkâ Kalıbı

Uslul

Velvele

I.Mertebe

Fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lün
Sey lü â teş den e mîn ol maz ya pıl mış hâ ne ler

Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek

Dü Me Düm Hek Tek Dü Me Düm Hek Tek Dü Me Düm Hek Tek Dü Me Düm Hek Tek Dü Me Düm Hek Tek Dü Me Düm Hek Tek Dü Me Düm Hek Tek

Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek

Örnek Eser: Hacı Ârif Bey Rast Şarkı

Mefâilün mefâilün

İkâ Kalıbı

Uslul

Velvele

I.Mertebe

Me fâ î lün me fâ î lün
E fen düm nev ci van sîn sen

Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek

Dü Me Düm Hek Tek Dü Me Düm Hek Tek Dü Me Düm Hek Tek Dü Me Düm Hek Tek

Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek

Örnek Eser: Şâir Serkis Sûznak Şarkı

Mefâilün mefâilün feülün

İkâ Kalıbı

Me fâ î lün me fâ î lün fe ü lün
Ba har ol du be yim ev de du rul maz

Usul

Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek

Velvele

Dü Me Düm Hek Tek Dü Me Düm Hek Tek Dü Me Düm Hek Tek Dü Me Düm Hek Tek Dü Me Düm Hek Tek Dü Me Düm Hek Tek Dü Me Düm Hek Tek

I.Mertebe

Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek

Örnek Eser: Şeyh Ethem Efendi Hüzzam Şarkı

Mefâilün mefâilün mefâilün Mefâilün

İkâ Kalıbı

Me fâ î lün Me fâ î lün Me fâ î lün Me fâ î lün
Be ni can dan u san dır dı ce fâ dan yar u san maz mı

Usul

Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek

Velvele

Dü Me Düm Hek Tek Dü Me Düm Hek Tek Dü Me Düm Hek Tek Dü Me Düm Hek Tek Dü Me Düm Hek Tek Dü Me Düm Hek Tek Dü Me Düm Hek Tek

I.Mertebe

Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek

Örnek Eser: Hacı Ârif Bey Sâznâk Şarkı

İkka Kalıbı

Usul

Velvele

I. Mertebe

Mef û lû me fâ î lû fe û lû
Rû hum da yi ne aşk bes te si var

Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek

Dü Me Düm Hek Tek Dü Me Düm Hek Tek Dü Me Düm Hek Tek Dü Me Düm Hek Tek

Düm Tek Tek Düm Tek Tek

Âka Kalıbı

Usul

Velvele

I. Mertebe

Mef û lû me fâ î lû fe û lûn
 Sâ kî ye ti şir u yan a man
 gel

Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek

Dü Me Düm Hek Tek Dü Me Düm Hek Tek Dü Me Düm Hek Tek Dü Me Düm Hek Tek Dü Me Düm Hek Tek

Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek

‘‘Mef ul  me     me     fe    ’’

İka Kalıbı

Usul

Velvele

I. Mertebe

 rnek Eser: Hacı  rif Bey. H zzan  ark 

‘‘M stef     M stef    ’’

İka Kalıbı

Usul

Velvele

I. Mertebe

 rnek Eser:   kir A a B selik  ark 

Şekil A.1: Türk aksa ı us    İka, usul, velvele, mertebe’lerinin poliritmik yapıları

Mef'ûlü mefâîlü mefâîlü feûlün (1.Tip)

Îka Kalıbı	
	Mef'ûlü mefâîlü mefâîlü feûlün Ey sî ne sa na n'ol du ya nar â te şî düş tün
Usl	
	Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek
Velvele	
	Düm Te Kâ Dü Me Te Kâ Düm Te Kâ Dü Me Te Kâ Düm Te Kâ Dü Me Te Kâ Düm Te Kâ Dü Me Te Kâ
I.Mertebe	
	Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek

Örnek Eser: İsmail Hakkı Bey Ferahfezâ Yürük Semâi

Mef'ûlü mefâîlü mefâîlü feûlün (2.Tip)

Îka Kalıbı	
	Mef'ûlü mefâîlü mefâîlü feûlün Bül bül gi bi pür ol du ci han nağ me le rim den
Usl	
	Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek
Velvele	
	Düm Te Kâ Dü Me Te Kâ Düm Te Kâ Dü Me Te Kâ Düm Te Kâ Dü Me Te Kâ Düm Te Kâ Dü Me Te Kâ
I.Mertebe	
	Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek

Örnek Eser: Zekâî Dede Hicazkâr Yürük Semâi

Mef'ûlû mefâilû mefâilû feûlûn (3.Tip)

İkâ Kalıbı

Uslul

Velvle

I.Mertebe

Mef'ûlû mefâilû mefâilû feûlûn (3.Tip)

Uslul: Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek

Velvle: Düm Te Kâ Düm Me Te Kâ Düm Te Kâ Düm Me Te Kâ Düm Te Kâ Düm Me Te Kâ Düm Te Kâ Düm Me Te Kâ

I.Mertebe: Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek

Örnek Eser: Küçük Mehmed Ağa Sâznâk Yürük Semâi

Feilâtûn feilâtûn feilâtûn feilûn

İkâ Kalıbı

Uslul

Velvle

I.Mertebe

Feilâtûn feilâtûn feilâtûn feilûn

Uslul: Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek

Velvle: Düm Te Kâ Düm Me Te Kâ Düm Te Kâ Düm Me Te Kâ Düm Te Kâ Düm Me Te Kâ Düm Te Kâ Düm Me Te Kâ

I.Mertebe: Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek

Örnek Eser: Dellalzâde Yegâh Yürük Semâi

Feilâtün feilâtün feilâtün feilün

İka Kalıbı

6/8

Ah Fe i lâ tün fe i lâ tün fe i lâ tün fe i lün
 Ah Bül bü lüm bir gü le kim şev ki mi ef zun ey ler

Usul

6/8

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek

Velvele

6/8

Düm Te Kâ Dü Me Te Kâ Düm Te Kâ Dü Me Te Kâ Düm Te Kâ Dü Me Te Kâ Düm Te Kâ Dü Me Te Kâ

I.Mertebe

6/8

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek

Örnek Eser: Dellalzâde Yegâh Yürük Semâi

Fâilâtün fâilâtün fâilün (1.Tip)

İka Kalıbı

6/8

Fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lün
 Ül fer et sem yar i le ağ yâ re ne

Usul

6/8

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek

Velvele

6/8

Düm Te Kâ Dü Me Te Kâ Düm Te Kâ Dü Me Te Kâ Düm Te Kâ Dü Me Te Kâ Düm Te Kâ Dü Me Te Kâ

I.Mertebe

6/8

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek

Örnek Eser: Şevki Bey Hicaz Şarkı

Fâilâtün fâilâtün fâilün (2.Tip)

İkâ Kalıbı

Usl

Velâle

I.Mertebe

Fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lün
Ay rı düş tün gör me dım câ nâ nı mı

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek

Düm Te Kâ Dü Me Te Kâ Düm Te Kâ Dü Me Te Kâ Düm Te Kâ Dü Me Te Kâ

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek

Örnek Eser: Boğos Hicaz Şarkı

Fâilâtün fâilâtün fâilün (3.Tip)

İkâ Kalıbı

Usl

Velâle

I.Mertebe

Fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lün
Sû sı şı sı nem de ğıl kâr er me yen

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek

Düm Te Kâ Dü Me Te Kâ Düm Te Kâ Dü Me Te Kâ Düm Te Kâ Dü Me Te Kâ Düm Te Kâ Dü Me Te Kâ

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek

Örnek Eser: Şevki Bey Hicaz Şarkı

Mefâilün feilâtün mefâilün feilün

İka Kalıbı

Me fâ i lün fe i lâ tün me fâ i lün fe i lün
He vâ gü zel yi ne gül şen de gös te riş gü nü dūr

Usul

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek

Velvle

Düm Te Kâ Dü Me Te Kâ Düm Te Kâ Dü Me Te Kâ Düm Te Kâ Dü Me Te Kâ Düm Te Kâ Dü Me Te Kâ

I. Mertebe

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek

Örnek Eser: Dede Efendi Hisar Nakş Yürük Semâî

Mütefâilün feülün mütefâilün feülün

İka Kalıbı

Ah Mü te fâ i lün fe û lün mü te fâ i lün fe û lün
Ah Yi ne neş e yi mu hab bet di lü câ nım et ti şey dâ

Usul

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek

Velvle

Düm Te Kâ Dü Me Te Kâ Düm Te Kâ Dü Me Te Kâ Düm Te Kâ Dü Me Te Kâ Düm Te Kâ Dü Me Te Kâ Düm Te Kâ Dü Me Te Kâ

I. Mertebe

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek

Örnek Eser: Dede Efendi Hicaz Nakş Yürük Semâî

Mefâîlün mefâîlün feûlün

İka Kalıbı

Me fâ î lün me fâ î lün fe û lün
Vü cûd ik lî mi nin sul ta mî sen sin

Usul

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek

Velvele

Düm Te Kâ Dü Me Te Kâ Düm Te Kâ Dü Me Te Kâ Düm Te Kâ Dü Me Te Kâ Düm Te Kâ Dü Me Te Kâ

I.Mertebe

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek

Örnek Eser: Hacı Ârif Bey Nihâvend Şarkı

Mefâîlün mefâîlün mefâîlün mefâîlün (1.Tip)

İka Kalıbı

Me fâ î lün me fâ î lün me fâ î lün me fâ î lün
Ne dir bu han de ler bu iş ve ler bu nâ zû is tığ nâ

Usul

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek

Velvele

Düm Te Kâ Dü Me Te Kâ Düm Te Kâ Dü Me Te Kâ Düm Te Kâ Dü Me Te Kâ Düm Te Kâ Dü Me Te Kâ

I.Mertebe

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek

Örnek Eser: Ârif Sâmî Toker Hüseyinî Şarkı

Mefâilün mefâilün mefâilün mefâilün (2.Tip)

İkâ Kalıbı

Me fâ î lün me fâ î lün me fâ î lün me fâ î lün
Kul ol düm bir de fâ kâ re ci han bâ ğın da gül fem dir

Usul

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek

Velvele

Düm Te Kâ Dü Me Te Kâ Düm Te Kâ Dü Me Te Kâ Düm Te Kâ Dü Me Te Kâ Düm Te Kâ Dü Me Te Kâ

I.Mertebe

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek

Örnek Eser: Zekâî Dede Şehnazbûselik Yürük Semâî

Feûlün feûlün feûlün feûlün

İkâ Kalıbı

Fe û lün fe û lün fe û lün fe û lün lün
Biz â lû de 'l sâ ga ri bâ de yiz yar

Usul

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek

Velvele

Düm Te Kâ Dü Me Te Kâ Düm Te Kâ Dü Me Te Kâ Düm Te Kâ Dü Me Te Kâ Düm Te Kâ Dü Me Te Kâ

I.Mertebe

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek

Örnek Eser: Hâfız Post Rast Yürük Semâî

Mef'ûlû fâilâtû mefâilû fâilûn

İkâ Kalıbı

Uslul

Velvle

I. Mertebe

Mef'ûlû fâilâtû mefâilû fâilûn

Sen lû fâ î lâ tû me fâ
 siz. ci han da â şı ka iş

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek

Düm Te Kâ Dû Me Te Kâ Düm Te Kâ Dû Me Te Kâ Düm Te Kâ Dû Me Te Kâ Düm Te Kâ Dû Me Te Kâ

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek

5

İkâ

Uslul

Velvle

I. Mertebe

î re î ret lû fâ i lûn
 re vâ mı dır vay

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek

Düm Te Kâ Dû Me Te Kâ Düm Te Kâ Dû Me Te Kâ Düm Te Kâ Dû Me Te Kâ Düm Te Kâ Dû Me Te Kâ

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek

Örnek Eser: Zekâî Dede Ferahnâk Nakş Yürük Semâî

Müstef'ilün müstef'ilün

İkâ Kalıbı

Uslul

Velvle

I.Mertebe

Müs tef i lün
Sev düm yi ne
müs tef i lün
bir nev ci van

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek

Düm Te Kâ Dü Me Te Kâ Düm Te Kâ Dü Me Te Kâ Düm Te Kâ Dü Me Te Kâ Düm Te Kâ Dü Me Te Kâ

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek

Örnek Eser: Basmacı Abdî Efendi Rast Şarkı

Müfteilün müfteilün fâilün

İkâ Kalıbı

Uslul

Velvle

I.Mertebe

Müf te i lün
Söy le gü zel
müf te i lün
rû hi mu sav
fâ i lün
ver mi sin

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek

Düm Te Kâ Dü Me Te Kâ Düm Te Kâ Dü Me Te Kâ Düm Te Kâ Dü Me Te Kâ Düm Te Kâ Dü Me Te Kâ

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek

Örnek Eser: Abdülazîz Bayatî Nakş Yürük Semâî

Feilâtü fâilâtün feilâtü fâilâtün

İka Kahlbı: Ah Fe i lâ tü fâ i lâ tün fe i lâ tü fâ i lâ tün
Ah Ne he vâ yı bâ ğı sâ zed ne ke nâ rı küş ti mâ râ

Usul: Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek

Velvele: Düm Te Kâ Düm Me Te Kâ Düm Te Kâ Düm Me Te Kâ Düm Te Kâ Düm Me Te Kâ Düm Te Kâ Düm Me Te Kâ

I.Mertebe: Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek

Örnek Eser: Dede Efendi Acemaşîran Nakş Yürük Semâi

Müfteilün mefâilün müfteilün mefâilün

İka Kahlbı: Müf te i lün me fâ i lün müf te i lün me fâ i lün
Gel se o şû hi mec li se nâ zû te gâ fül ey le se

Usul: Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek

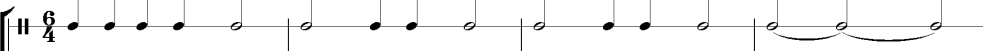
Velvele: Düm Te Kâ Düm Me Te Kâ Düm Te Kâ Düm Me Te Kâ Düm Te Kâ Düm Me Te Kâ Düm Te Kâ Düm Me Te Kâ

I.Mertebe: Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek

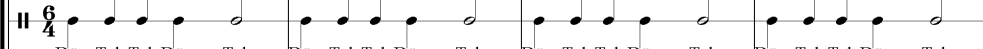
Örnek Eser: Hâfız Post Rast Yürük Semâi

Şekil A.2: Yürük semâi usûlü, İka, usul,velvele, mertebe’lerinin poliritmik yapıları

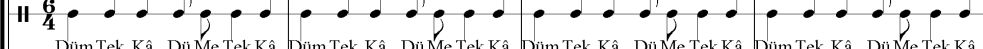
Mef'ûlû mefâilû mefâilû feûlûn (1.Tip)

Îka Kalıbı 

Mef'ûlû mefâilû mefâilû feûlûn
Şev kin le ha yâ lîn le o lur neş e be kî lûn dar

Usul 

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek

Velvele 

Düm Tek Kâ Dû Me Tek Kâ Düm Tek Kâ Dû Me Tek Kâ Düm Tek Kâ Dû Me Tek Kâ Düm Tek Kâ Dû Me Tek Kâ

I.Mertebe 

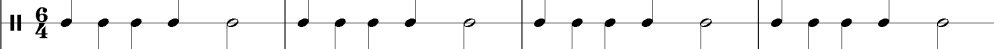
Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek

Örnek Eser: Lavtacı Hristo Hicaz Şarkı

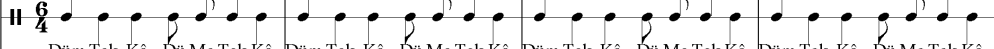
Mef'ûlû mefâilû mefâilû feûlûn (2.Tip)

Îka Kalıbı 

Mef'ûlû mefâilû mefâilû feûlûn
Far kın da de ğil yan dı ğı mın der der dî ne câ nân

Usul 

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek

Velvele 

Düm Tek Kâ Dû Me Tek Kâ Düm Tek Kâ Dû Me Tek Kâ Düm Tek Kâ Dû Me Tek Kâ Düm Tek Kâ Dû Me Tek Kâ

I.Mertebe 

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek

Örnek Eser: Mısırlı İbrahim Hüzam Şarkı

Fâilâtûn fâilâtûn fâilûn (1.Tip)

İka Kalıbı

6/4

Fâ i lâ tûn fâ i lâ tûn fâ i lûn
Ay rı düş tüm gör me dım câ nâ nı mı

Usul

6/4

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek

Velvle

6/4

Düm Tek Kâ Dü Me Tek Kâ Düm Tek Kâ Dü Me Tek Kâ Düm Tek Kâ Dü Me Tek Kâ

I.Mertebe

6/4

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Düm Tek

Örnek Eser: Boğos Hicaz Şarkı

Fâilâtûn fâilâtûn fâilûn (2.Tip)

İka Kalıbı

6/4

Fâ i lâ tûn fâ i lâ tûn fâ i lûn
Hüs nû â nım pek be ğen dım i iş ve bâz

Usul

6/4

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek

Velvle

6/4

Düm Tek Kâ Dü Me Tek Kâ Düm Tek Kâ Dü Me Tek Kâ Düm Tek Kâ Dü Me Tek Kâ Düm Tek Kâ Dü Me Tek Kâ

I.Mertebe

6/4

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek

Örnek Eser: Bîmen Şen Şehnâz Şarkı

Fâilâtûn fâilâtûn fâilâtûn fâilûn (1.Tip)

İkâ Kalıbı

6/4

Fâ i lâ tûn fâ i lâ tûn fâ i lâ tûn fâ i lûn
Yak tı câ nı bez mi aş kın â te şin pey mâ ne si

Usul

6/4

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek

Velvele

6/4

Düm Tek Kâ Dü Me Tek Kâ Düm Tek Kâ Dü Me Tek Kâ Düm Tek Kâ Dü Me Tek Kâ Düm Tek Kâ Dü Me Tek Kâ

I. Mertebe

6/4

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek

Örnek Eser: A.Rıza Şengel Ferahfezâ Şarkı

Fâilâtün fâilâtün fâilâtün fâilün (2. Tip)

İkâ Kalıbı

6/4

Fâ i lâ tûn fâ i lâ tûn fâ i lâ tûn fâ i lûn
Dur maz iş ler tâ ci ğer den han çe ri nin yâ re si

Usul

6/4

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek

Velvele

6/4

Düm Tek Kâ Dü Me Tek Kâ Düm Tek Kâ Dü Me Tek Kâ Düm Tek Kâ Dü Me Tek Kâ Düm Tek Kâ Dü Me Tek Kâ

I. Mertebe

6/4

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek

Örnek Eser: Zekâî Dede Rast Şarkı

Müstef'ilün müstef'ilün

Îka Kalıbı $\text{H } \frac{6}{4}$

Mūs tef i lün mūs tef i lün
Ey pâ di şâ hı vec hı nur

Usul $\text{H } \frac{6}{4}$

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek

Velvle $\text{H } \frac{6}{4}$

Düm Tek Kâ Dü Me Tek Kâ Düm Tek Kâ Dü Me Tek Kâ

I.Mertebe $\text{H } \frac{6}{4}$

Düm Tek Tek Düm Tek

Örnek Eser: Rifât Bey Ferahfezâ Şarkı

Mefâilün feilâtün mefâilün feilün

Îka Kalıbı $\text{H } \frac{6}{4}$

Me fâ i lün fe i lâ tün me fâ i lün fe i lün
Se sim de şar kı sı aş kın fî gan o lup gi di yor

Usul $\text{H } \frac{6}{4}$

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek

Velvle $\text{H } \frac{6}{4}$

Düm Tek Kâ Dü Me Tek Kâ Düm Tek Kâ Dü Me Tek Kâ Düm Tek Kâ Dü Me Tek Kâ Düm Tek Kâ Dü Me Tek Kâ

I.Mertebe $\text{H } \frac{6}{4}$

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek

Örnek Eser: S.Ziya Özbekkan Nev'eler Şarkı

Müfteilün müfteilün fâilün

Îka Kalıbı $\text{H } \frac{6}{4}$

Müf te i lün müf te i lün fâ i lün
Bil mi yo rum n'bi du bu dem ey gö nül

Usul $\text{H } \frac{6}{4}$

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek

Velvle $\text{H } \frac{6}{4}$

Düm Tek Kâ Dü Me Tek Kâ Düm Tek Kâ Dü Me Tek Kâ Düm Tek Kâ Dü Me Tek Kâ

I.Mertebe $\text{H } \frac{6}{4}$

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek

Örnek Eser: Dellalzâde Düğâh Şarkı

Fâilâtün feilâtün feilâtün feilün

Îka Kalıbı $\text{H } \frac{6}{4}$

Ah Fâ i lâ tün fe i lâ tün fe i lâ tün fa' lün
Ah Bül bü lüm bir gü le kim şev ki mi ef zân ey ler

Usul $\text{H } \frac{6}{4}$

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek

Velvle $\text{H } \frac{6}{4}$

Düm Tek Kâ Dü Me Tek Kâ Düm Tek Kâ Dü Me Tek Kâ Düm Tek Kâ Dü Me Tek Kâ Düm Tek Kâ Dü Me Tek Kâ

I.Mertebe $\text{H } \frac{6}{4}$

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek

Örnek Eser: Dellalzâde Yegâh Ağır Semâi

Mef'ûlü mefâilü mefâilü feülün (1.Tip)

İka Kalıbı

Usl

Velvele

I. Mertebe

Mef Ar û tük lü ye me ti fâ şır

î şım lü di me ye fâ min

Düm Tek Tek Düm Tek

Düm Tek Tek Düm Tek

Düm Tek Kâ Dü Me Tek Kâ

Düm Tek Kâ Dü Me Tek Kâ

Düm Tek

Düm Tek

İ.K.

U.

V.

I.M.

î ler lü le fe de û kan

lün mam

Düm Tek Tek Düm Tek

Düm Tek Tek Düm Tek

Düm Tek Kâ Dü Me Tek Kâ

Düm Tek Kâ Dü Me Tek Kâ

Düm Tek

Düm Tek

Örnek Eser: Nûri Halil Poyraz Hüseyinî Şarkı

Mef'ûlü mefâîlü mefâîlü feûlün (2. Tip)

Îka Kalıbı

6/2

Mef û lü me fâ
Sâ hil de sa bâ

Usul

6/2

Düm Tek Tek Düm Tek

Velvele

6/2

Düm Tek Kâ Dü Me Tek Kâ

I.Mertebe

6/2

Düm Tek Tek Düm Tek

3

Î.K.

fâ i lü fe û
ağ lar ken u yan

U.

Düm Tek Tek Düm Tek

V.

Düm Tek Kâ Dü Me Tek Kâ

I.M.

Düm Tek Tek Düm Tek

Örnek Eser: M.Nafiz Irmak Sabâ Şarkı

Mef'ûlû mefâîlû mefâîlû feûlûn (3.Tip)

İka Kalıbı

6/2

Mef Gül û ler lü me fâ şer lü me fâ ol

Usul

6/2

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek

Velvele

6/2

Düm Tek Kâ Dü Me Tek Kâ Düm Tek Kâ Dü Me Tek Kâ

I.Mertebe

6/2

Düm Tek Tek Düm Tek

İ.K.

3

— î — lü fe û lün
— gon — ce gü lün

U.

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek

V.

Düm Tek Kâ Dü Me Tek Kâ Düm Tek Kâ Dü Me Tek Kâ

I.M.

Düm Tek Tek Düm Tek

Örnek Eser: M.Nafiz Irmak Hicaz Ağır Semâî

Şekil 9.3: Sengin semâî usûlü, İka, usul,velvele, mertebe'lerinin poliritmik yapıları

Fâilâtün fâilâtün fâilâtün fâilün (1.Tip)

Îka Kalıbı

Usûl

Velvele

I. Mertebe

Fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lün
Kal dı ğım gün den be ri bu â le me ben bî ka rar

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek

Düm Tek Te Ke Tek Kâ Tek Kâ Düm Tek Te Ke Tek Kâ Tek Kâ Düm Tek Te Ke Tek Kâ Tek Kâ Düm Tek Te Ke Tek Kâ Tek Kâ

Düm Tek Tek Düm Tek Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek

Örnek Eser: İsmail Hakkı Bey Evç Şarkı

Fâilâtün fâilâtün fâilâtün fâilün (2.Tip)

Îka Kalıbı

Usûl

Velvle

I. Mertebe

Fâ i lâ tûn fâ i lâ tûn
Bek le rim her gûn bu sâ hil

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Düm Tek Düm Tek

Düm Tek Te Ke Tek Kâ Tek Kâ Düm Tek Te Ke Tek Kâ Tek Kâ Düm Tek Te Ke Tek Kâ Tek Kâ

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Düm Tek

4

Î.K.

U.

V.

I.M..

fâ i lâ tûn fâ i lûn
ler de mah zûn böy le ben

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Düm Tek Düm Tek Düm Tek

Düm Tek Te Ke Tek Kâ Tek Kâ Düm Tek Te Ke Tek Kâ Tek Kâ Düm Tek Te Ke Tek Kâ Tek Kâ

Tek Düm Tek Tek Düm Tek

Örnek Eser: Sâdeddin Kaynak Hüzam Şarkı

Fâilâtûn fâilâtûn fâilâtûn fâilûn (3.Tip)

İka Kalıbı

Usûl

Velâle

I. Mertebe

Fâ i lâ
Zev ki vus

tûn
lat

fâ i
var i

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek

Düm Tek Te Ke Tek Kâ Tek Kâ Düm Tek Te Ke Tek Kâ Tek Kâ Düm Tek Te Ke Tek Kâ Tek Kâ

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm

İ.K.

U.

V.

I.M.

lâ
ken

tûn
ış

fâ
ret

i
den

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek

Düm Tek Te Ke Tek Kâ Tek Kâ Düm Tek Te Ke Tek Kâ Tek Kâ

Tek Düm Tek Tek Düm

İ.K.

U.

V.

I.M.

lâ ol tûn
mam

fâ
neş

i
e

lûn
yâb

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek

Düm Tek Te Ke Tek Kâ Tek Kâ Düm Tek Te Ke Tek Kâ Tek Kâ Düm Tek Te Ke Tek Kâ Tek Kâ

Tek Düm Tek Tek Düm Tek

Örnek Eser: Rif'at Bey Nihâvend Şarkı

Fâilâtün fâilâtün fâilâtün fâilün (4.Tip)

İka Kalıbı

Usûl

Velvle

I. Mertebe

Fâ i lâ
Çeş mi mah
tûn
mû
fâ i lâ
run se bep

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek

Düm Tek Te Ke Tek Kâ Tek Kâ Düm Tek Te Ke Tek Kâ Tek Kâ Düm Tek Te Ke Tek Kâ Tek Kâ Düm Tek Tek Tek Düm

İ.K

U

V

I.M.

tûn
tir
fâ i lâ
nâ le vû

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek

Düm Tek Te Ke Tek Kâ Tek Kâ Düm Tek Te Ke Tek Kâ Tek Kâ Düm Tek Tek Tek Düm

İ.K

U

V

I.M.

tûn
fer
fâ i lûn
yâ dı ma

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek

Düm Tek Te Ke Tek Kâ Tek Kâ Düm Tek Te Ke Tek Kâ Tek Kâ Düm Tek Te Ke Tek Kâ Tek Kâ Düm Tek Tek Tek Düm

Örnek Eser: Rif'at Bey Nihâvend Şarkı

Fâilâtûn fâilâtûn fâilûn (1.Tip)

İka Kalıbı

Usûl

Velvele

I. Mertebe

Fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lün
Söy le sen kas tın ne dir â yâ ba na

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek

Düm Tek Te Ke Tek Kâ Tek Kâ Düm Tek Te Ke Tek Kâ Tek Kâ Düm Tek Te Ke Tek Kâ Tek Kâ

Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek

Örnek Eser: Hacı Ârif Bey Sabâ Şarkı

Fâilâtün fâilâtün fâilün (2.Tip)

İka Kalıbı

Usûl

Velvele

I. Mertebe

Fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lün
Ey mü rûv vet mâ de ni kâ nî ke rem

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek

Düm Tek Te Ke Tek Kâ Tek Kâ Düm Tek Te Ke Tek Kâ Tek Kâ Düm Tek Te Ke Tek Kâ Tek Kâ Düm Tek Te Ke Tek Kâ Tek Kâ

Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek

Örnek Eser: Kazasker M.İzzet Efendi Ferahnâk Şarkı

Fâilâtün fâilâtün fâilün (3.Tip)

İkâ Kalıbı

Usûl

Velâle

I. Mertebe

Fâ i lâ
Bağ la nıp

tün
zül

fâ i lâ
fû he zâ

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek

Düm Tek Te Ke Tek Kâ Tek Kâ Düm Tek Te Ke Tek Kâ Tek Kâ Düm Tek Te Ke Tek Kâ Tek Kâ

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm

İ.K.

U.

V.

I.M.

tün
ran

fâ
tâ

i lün
bı na

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek

Düm Tek Te Ke Tek Kâ Tek Kâ Düm Tek Te Ke Tek Kâ Tek Kâ Düm Tek Te Ke Tek Kâ Tek Kâ

— Tek Düm Tek Tek Düm Tek

Örnek Eser: Şevki Bey Hicaz Şarkı

Fâilâtün fâilâtün fâilün (4.Tip)

İka Kalıbı

Usûl

Velâle

I. Mertebe

Fâ i lâ tûn fâ i lâ tûn fâ i lûn
 Düş tû gön lûm sen gi bi tûn bir zâ li me

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek

Düm Tek Te Ke Tek Kâ Tek Kâ Düm Tek Te Ke Tek Kâ Tek Kâ Düm Tek Te Ke Tek Kâ Tek Kâ Düm Tek Te Ke Tek Kâ Tek Kâ

Düm Tek Tek Düm Tek Tek Tek Düm Tek Tek

Örnek Eser: Şevki Bey Hicaz Şarkı

Fâilâtûn fâilâtûn fâilûn (5.Tip)

İka Kalıbı

Usûl

Velâle

I. Mertebe

Fâ i lâ tûn fâ i lâ tûn fâ i lûn
 Sen be ni bir bû se ye et tin fe dâ

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek

Düm Tek Te Ke Tek Kâ Tek Kâ Düm Tek Te Ke Tek Kâ Tek Kâ Düm Tek Te Ke Tek Kâ Tek Kâ Düm Tek Te Ke Tek Kâ Tek Kâ

Düm Tek Tek Düm Tek Tek Tek Düm Tek Tek

Örnek Eser: M.Celâleddin Paşa K. Hicazkâr Şarkı

Mef'ûlû mefâilû mefâilû feûlûn (1.Tip)

İkâ Kâhı

Usûl

Velvele

I. Mertebe

Mef
Aş

û
kın

lû
la

me
se

fâ
nın

î
sev

lû
dî

me
ce

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek

Düm Tek Te Ke Tek Kâ Tek Kâ Düm Tek Te Ke Tek Kâ Tek Kâ Düm Tek Te Ke Tek Kâ Tek Kâ Düm Tek Te Ke Tek Kâ Tek Kâ

Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm

4

İ.K.

U.

V.

I.M.

fâ
ğim

î
zâ

lû
rû

fe
ze

û
bû

lûn
num

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek

Düm Tek Te Ke Tek Kâ Tek Kâ Düm Tek Te Ke Tek Kâ Tek Kâ Düm Tek Te Ke Tek Kâ Tek Kâ Düm Tek Te Ke Tek Kâ Tek Kâ

Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek

Örnek Eser: Hacı Ârif Bey Hicaz Şarkı

Mef'ûlû mefâîlû mefâîlû feûlûn (2.Tip)

İka Kahrı

Usûl

Velvele

I. Mertebe

Mef
Bir
Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek

û
dîl
Düm Tek Te Ke Tek Kâ Tek Kâ Düm Tek Te Ke Tek Kâ Tek Kâ Düm Tek Te Ke Tek Kâ Tek Kâ Düm Tek Tek Düm

lû
ki
Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm

me
e
Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm

fâ
sî
Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm

î
rî
Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm

İ.K.

U.

V.

I.M.

lû
gâm
Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm

me
o
Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm

fâ
lur
Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm

î
neş
Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm

— Tek Düm Tek Tek Düm

İ.K.

U.

V.

I.M.

lû
e
Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm

fe
ver
Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm

û
ol
Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm

lûn
maz
Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm

— Tek Düm Tek Tek Düm Tek

Örnek Eser: Hacı Ârif Bey Sûzinâk Şarkı

Mef'ûlü mefâîlü feûlün

İkâ Kalıbı

Usûl

Velvele

I. Mertebe

Mef
Bir
ü
yer
lû
ki
me
sa
fâ
bah
î
ol
lû
fe
ma
ya
cak
lûn
tır

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek

Düm Tek Te Ke Tek Kâ Tek Kâ Düm Tek Te Ke Tek Kâ Tek Kâ Düm Tek Te Ke Tek Kâ Tek Kâ Düm Tek Te Ke Tek Kâ Tek Kâ

Düm Tek Tek Düm Tek Tek Tek Düm Tek Tek

Örnek Eser: Sâdeddîn Kaynak Hüzam Şarkı

Mefâîlün mefâîlün feûlün (1. Tip)

İkâ Kalıbı

Usûl

Velvele

I. Mertebe

Me fâ î lûn me fâ î lûn fe û lûn
Dö küp kâ kül le rin ruh sâ re kar şı

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek

Düm Tek Te Ke Tek Kâ Tek Kâ Düm Tek Te Ke Tek Kâ Tek Kâ Düm Tek Te Ke Tek Kâ Tek Kâ Düm Tek Te Ke Tek Kâ Tek Kâ

Düm Tek Tek Düm Tek Tek Tek Düm Tek Tek Düm

Örnek Eser: M. Celâleddin Paşa Uşşak Şarkı

Mefâîlün mefâîlün feûlün (2. Tip)

İka Kalıbı

Me fâ î lûn me fâ î lûn fe û lûn
Ne yap sam ol ce fâ kâ re i nan maz

Usûl

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek

Velâle

Düm Tek Te Ke Tek Kâ Tek Kâ Düm Tek Te Ke Tek Kâ Tek Kâ Düm Tek TeKe Tek Kâ Tek Kâ Düm Tek TeKe Tek Kâ Tek Kâ

I. Mertebe

Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek

Örnek Eser: Enderîni Ali Bey Acembüselik Şarkı

Mefâîlün mefâîlün feûlün (3.Tip)

İka Kalıbı

Me fâ î lûn me fâ î lûn fe û lûn
Na zî rin yok se nin ey mâh ı yer de

Usûl

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek

Velâle

Düm Tek Te Ke Tek Kâ Tek Kâ Düm Tek Te Ke Tek Kâ Tek Kâ Düm Tek TeKe Tek Kâ Tek Kâ Düm Tek TeKe Tek Kâ Tek Kâ

I. Mertebe

Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek

Örnek Eser: Selânikli Ahmed Efendi Karcıgar Şarkı

Mefâîlün mefâîlün feûlün (4.Tip)

Îka Kalıbı

Usûl

Velâle

I. Mertebe

Me fâ î lün me fâ î lün fe û lün
Ni gâ hı mes ti ne can lar da yan maz

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek

Düm Tek Te Ke Tek Kâ Tek Kâ Düm Tek Te Ke Tek Kâ Tek Kâ Düm Tek Te Ke Tek Kâ Tek Kâ Düm Tek Te Ke Tek Kâ Tek Kâ

Düm Tek Tek Düm Tek Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek

Örnek Eser: Hacı Ârif Bey Sabâ Şarkı

Mefâilün mefâilün mefâilün mefâilün

Îka Kalıbı

Usûl

Velâle

I. Mertebe

Me fâ î lün me fâ î lün me fâ î lün me fâ î lün
Gü zel sin meş re bi er bâ bı aş ka pek mu vâ fik sin

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek

Düm Tek Te Ke Tek Kâ Tek Kâ Düm Tek Te Ke Tek Kâ Tek Kâ Düm Tek Te Ke Tek Kâ Tek Kâ Düm Tek Te Ke Tek Kâ Tek Kâ

Düm Tek Tek Düm Tek Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek

Örnek Eser: Ziyâ Bey Bestenigâr Şarkı

Feilâtün feilâtün feilün

Îka Kalıbı

Usûl

Velvle

I. Mertebe

Fe i lâ tün fe i lâ tün fe i lâ tün fe i lün
Aş kı mes û du mu zu hâ li ki sev dâ ko ru sun

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek

Düm Tek Te Ke Tek Kâ Tek Kâ Düm Tek Te Ke Tek Kâ Tek Kâ Düm Tek Te Ke Tek Kâ Tek Kâ Düm Tek Te Ke Tek Kâ Tek Kâ

Düm Tek Tek Düm Tek Tek Tek Tek Tek Tek Tek Tek Tek Tek

Örnek Eser: Aleko Bacanos Segâh Şarkı

Şekil A.4: Devrihindî usûlü, îka, usul,velvle, mertebelerinin poliritmik yapıları

Fâilütün fâilatün fâilün (1.Tip)

Îka Kalıbı

Usûl

Velvele

I.Mertebe

Fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lün
Hiç me nen din yok se nin bir tâ ne sin

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek

Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke

Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek

Örnek Eser: Şâkir Ağa Segâh Şarkı

Fâilütün fâilatün fâilün (2.Tip)

Îka Kalıbı

Usûl

Velvele

I.Mertebe

Fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lün
Var mı câ nâ der di aş kın ça re si

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek

Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke

Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek

Örnek Eser: Hacı Ârif Bey Hicaz Şarkı

Fâilütün fâilatün fâilün (3.Tip)

Îka Kalıbı

Usûl

Velvle

I.Mertebe

Fâ i lâ tûn fâ i lâ tûn fâ i lûn
Ey le vas lûn la e fen dîm beh re dâr

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek

Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek

Örnek Eser: Rif'at Bey Hicazkâr Şarkı

Fâilütün fâilatün fâilün (4.Tip)

Îka Kalıbı

Usûl

Velvle

I.Mertebe

Fâ i lâ tûn fâ i lâ tûn fâ i lûn
Gel u nut tuk soh be ti mey hâ ne yi

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek

Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek

Örnek Eser: Nikoğos Ağa Evç Şarkı

Fâilütün fâilatün fâilün (5.Tip)

Îka Kalıbı

Fâ i lâ tûn fâ i lâ tûn fâ i lûn
Gel u nut tuk soh be ti mey hâ ne yi

Usûl

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek

Velvele

Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke

I.Mertebe

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek

Örnek Eser: Nikoğos Ağa Ferahnâk Şarkı

Fâilütün fâilatün fâilün (6.Tip)

Îka Kalıbı

Fâ i lâ tûn fâ i lâ tûn fâ i lûn
Mes ti zeh ri fîr ka ti hic râ nı nam

Usûl

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek

Velvele

Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke

I.Mertebe

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek

Örnek Eser: Hacı Ârif Bey Hicaz Şarkı

Fâilütün fâilatün fâilün (7.Tip)

İkâ Kalıbı

Fâ i lâ tûn fâ i lâ tûn fâ i lâ tûn fâ i lâ tûn

Cûş e dip göz yâ şı is ter çağ la mak

Usûl

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek

Velvele

Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke

I.Mertebe

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek

Örnek Eser: Enderunlu Hâfız Hüsni Bestenigâr Şarkı

Fâilütün fâilatün fâilün (8.Tip)

İkâ Kalıbı

Fâ i lâ tûn fâ i lâ tûn fâ i lâ tûn fâ i lâ tûn

Zah mı müj gâ nın la gön lüm yâ re si

Usûl

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek

Velvele

Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke

I.Mertebe

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek

Örnek Eser: Rifat Bey Ferahfezâ Şarkı

Fâilütün fâilatün fâilün (9.Tip)

İkâ Kalıbı

Fâ i lâ tûn fâ i lâ tûn fâ i lûn
Gör dü ğüm an da se ni ey nev ci van

Usûl

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek

Velvele

Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke

I. Mertebe

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek

Örnek Eser: Tan. Osman Bey Nihâvend Şarkı

Fâilütün fâilatün fâilün (10. Tip)

İkâ Kalıbı

Fâ i lâ tûn fâ i lâ tûn fâ i lûn
Ey ke rem fer mâ şe hin şâ hı ci han

Usûl

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek

Velvele

Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke

I. Mertebe

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek

Örnek Eser: Rif'at Bey Rast Şarkı

Fâilütün fâilatün fâilün (11. Tip)

İka Kalıbı

Fâ i lâ tün fâ i
Gam dan â zâd ol mu

Usûl

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek

Velvle

Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke

I.Mertebe

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek

İ.K.

lâ tün fâ i lün
yor gön lüm be nüm

U.

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek

V.

Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke

I.M.

Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek

Örnek Eser: Emin Ongan Nihâvend Şarkı

Fâilütün fâilatün fâilün (12.Tip)

İkâ Kalıbı

Usûl

Velvele

I.Mertebe

Fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lün
Ney le zap tet sem di li di vâ ne mi

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek

Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke

Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek

Örnek Eser: Necip Paşa Süznâk Şarkı

Fâilütün fâilatün fâilün (13.Tip)

İkâ Kalıbı

Usûl

Velvele

I.Mertebe

Fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lün
Öl sem et mem sır rı aş kı zer re fâş

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek

Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke

Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek

Örnek Eser: Mehmed Kâmi Efendi Hicaz Şarkı

Fâilütün fâilatün fâilün (14.Tip)

İkâ Kalıbı

Usûl

Velvele

I.Mertebe

Fâ i lâ tün fâ i
Â te şî fir kar le

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek

Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Düm Tek

İ.K.

U.

V.

I.M.

lâ tün fâ i lün
bağ rım dağ la rım

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek

Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Düm Tek

Örnek Eser: Enderûnî Ali Bey Dügâh Şarkı

Fâilütün fâilatün fâilün (15.Tip)

İka Kalıbı

Fâ i lâ tün fâ i
Var mı hâ cet söy le

Usûl

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek

Velvele

Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke

I.Mertebe

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek

İ.K.

lâ tün fâ i lün
yım ey gül te nım

U.

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek

V.

Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke

I.M.

Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek

Örnek Eser: Nikoğos Ağa Muhayyerkürdi Şarkı

Fâilütün fâilatün fâilün (16.Tip)

İka Kalıbı

Usûl

Velvle

I.Mertebe

Fâ i lâ tün fâ i
Çeş mi ne tır at tı

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek

Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek

İ.K.

U.

V.

I.M.

lâ tün fâ i lün
gö nül ey pe rı

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek

Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek

Örnek Eser: Nikolaki Ferahfezâ Şarkı

Fâilütün fâilatün fâilün (17.Tip)

İka Kalıbı

Usûl

Velvele

I.Mertebe

Fâ i lâ tûn fâ i lâ
Sûn bû lis tan et miş et

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek

Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke

Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek

İ.K.

U.

V.

I.M.

tûn fâ i lûn
râ fi se sin

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek

Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke

Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek

Örnek Eser: Şâkir Ağa Büselik Şarkı

Fâilütün fâilatün fâilatün fâilün (1.Tip)

Îka Kalıbı

Fâ i lâ tûn fâ i lâ tûn fâ i lâ tûn fâ i lûn
Nâ rı can sû zu de rû num dağ la ra dağ lar a çar

Usûl

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek

Velvle

Düm TeKe Tek Kâ Dü Me Düm Tek TeKe Düm TeKe Tek Kâ Dü Me Düm Tek TeKe Düm TeKe Tek Kâ Dü Me Düm Tek TeKe Düm TeKe Tek Kâ Dü Me Düm Tek TeKe

I.Mertebe

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek

Örnek Eser: Hacı Ârif Bey Hicaz Şarkı

Fâilütün fâilatün fâilatün fâilün (2.Tip)

Îka Kalıbı

Fâ i lâ tûn fâ i lâ tûn fâ i lâ tûn fâ i lûn
Sen be nım gûş et mi yor sun sev di ğım fer yâ dı mı

Usûl

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek

Velvle

Düm TeKe Tek Kâ Dü Me Düm Tek TeKe Düm TeKe Tek Kâ Dü Me Düm Tek TeKe Düm TeKe Tek Kâ Dü Me Düm Tek TeKe Düm TeKe Tek Kâ Dü Me Düm Tek TeKe

I.Mertebe

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek

Örnek Eser: Rif'at Bey Muhayyerkürdi Şarkı

Fâilütün fâilatün fâilatün fâilün (3.Tip)

İka Kalıbı

Fâ i lâ tûn fâ i lâ tûn fâ i lâ tûn fâ i lûn
 Çâ re sâ zım sen sin an cak rah met Al lah aş kı na

Usûl

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek

Velvle

Düm TeKe Tek Kâ Dü Me Düm Tek TeKe Düm TeKe Tek Kâ Dü Me Düm Tek TeKe Düm TeKe Tek Kâ Dü Me Düm Tek TeKe Düm TeKe Tek Kâ Dü Me Düm Tek TeKe

I.Mertebe

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek

Örnek Eser: Klarnet İbrahim Sabâ Şarkı

Fâilütün fâilatün fâilatün fâilün (4.Tip)

İka Kalıbı

Fâ i lâ tûn fâ i lâ tûn fâ i lâ tûn fâ i lûn
 Ben ca nım dan bık tım am mâ has re tin den bık ma dım

Usûl

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek

Velvle

Düm TeKe Tek Kâ Dü Me Düm Tek TeKe Düm TeKe Tek Kâ Dü Me Düm Tek TeKe Düm TeKe Tek Kâ Dü Me Düm Tek TeKe Düm TeKe Tek Kâ Dü Me Düm Tek TeKe

I.Mertebe

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek

Örnek Eser: Yesâri Âsım Arsoy Sultâniyegâh Şarkı

Fâilütün fâilatün fâilatün fâilün (5.Tip)

İka Kalıbı

Uşûl

Velvle

I.Mertebe

Mef'ûlû mef'âilü mef'âilü fe'ûlün (3.Tip)

Örnek Eser: Rifat Bey Sûznak Şarkı

İka Kalıbı

Uşûl

Velvle

I.Mertebe

Mef'ûlû mef'âilü mef'âilü fe'ûlün (3.Tip)

Örnek Eser: Rifat Bey Muhayyer Şarkı

Mef'ûlû mefâîlû mefâîlû feûlûn (4.Tip)

Îka Kalıbı	
	Mef û lû me fâ i lû me fâ î lû fe û lûn Ar tık bu so lan bah çe de bül bül le re yer yok
Usûl	
	Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek
Velvele	
	Düm TeKe Tek Kâ Dü Me Düm Tek TeKe Düm TeKe Tek Kâ Dü Me Düm Tek TeKe Düm TeKe Tek Kâ Dü Me Düm Tek TeKe Düm TeKe Tek Kâ Dü Me Düm Tek TeKe
I.Mertebe	
	Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek

Örnek Eser: Alâeddin Yavaşça Hicaz Şarkı

Mef'ûlû mefâîlû mefâîlû feûlûn (5.Tip)

İkâ Kalıbı

Uşûl

Velâle

I. Mertebe

Mef û lû me fâ î lû me fâ
 Bir gün o la cak ben gi bi nâ

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek

Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke

Düm Tek Tek Düm Tek Tek

İ.K.

U.

V.

I.M.

î lû fe û lûn
 çâr o la cak sın

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek

Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke

Düm Tek Tek Düm Tek Tek

Örnek Eser: Kemânî Serkis Hüzzam Şarkı

Mef'ûlû mefâilû mefâilû feûlûn (6. Tip)

İka Kallbı

Uşul

Velvle

I.Mertebe

Mef
Mih

û
net

lû
le

me
ge

fâ
çen

î
öm

lû
rû

me
me

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Düm Tek Düm Tek

Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Düm Tek

İ.K.

U.

V.

I.M.

fâ
bir

î
pen

lû
be

fe
şa

û
fak

lûn
sın

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Düm Tek Düm Tek

Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Düm Tek

Örnek Eser: Sâdeddin Kaynak Uşşak Şarkı

Müstefîlün müstefîlün (1.Tip)

İka Kalıbı

Müs tef i lün mūs tef i lün
Gör düm bu gün câ nâ nı dıl

Usûl

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek

Velvle

Düm TeKe Tek Kâ Dü Me Düm Tek TeKe Düm TeKe Tek Kâ Dü Me Düm Tek TeKe Düm TeKe Tek Kâ Dü Me Düm Tek TeKe Düm TeKe Tek Kâ Dü Me Düm Tek TeKe

I.Mertebe

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek

Örnek Eser: Dede Efendi Mâhur Şarkı

Müstefîlün müstefîlün (2.Tip)

İka Kalıbı

Müs tef i lün mūs tef i lün
Aş kın la ben ey nâ ze nin

Usûl

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek

Velvle

Düm TeKe Tek Kâ Dü Me Düm Tek TeKe Düm TeKe Tek Kâ Dü Me Düm Tek TeKe Düm TeKe Tek Kâ Dü Me Düm Tek TeKe Düm TeKe Tek Kâ Dü Me Düm Tek TeKe

I.Mertebe

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek

Örnek Eser: Dede Efendi Hicaz Şarkı

Müstefîlün müstefîlün (3.Tip)

İka Kalıbı

Müs tef i lün
Ey dil be ri

Usûl

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek

Velvele

Düm TeKe Tek Kâ Dü Me Düm Tek TeKe Düm TeKe Tek Kâ Dü Me Düm Tek TeKe Düm TeKe Tek Kâ Dü Me Düm Tek TeKe Düm TeKe Tek Kâ Dü Me Düm Tek TeKe

I.Mertebe

Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek

Örnek Eser: Hâşim Bey Mâhûr Şarkı

Müstefîlün müstefîlün (4.Tip)

İka Kalıbı

Müs tef i lün
Aş kın la sı

Usûl

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek

Velvele

Düm TeKe Tek Kâ Dü Me Düm Tek TeKe Düm TeKe Tek Kâ Dü Me Düm Tek TeKe Düm TeKe Tek Kâ Dü Me Düm Tek TeKe Düm TeKe Tek Kâ Dü Me Düm Tek TeKe

I.Mertebe

Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek

Örnek Eser: Nikoğos Ağa Hicaz Şarkı

Müstefîlün müstefîlün (5.Tip)

İka Kalıbı

Müs tef i lün
Gör düm se ni

Usûl

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek

Velvele

Düm TeKe Tek Kâ Dü Me Düm Tek TeKe Düm TeKe Tek Kâ Dü Me Düm Tek TeKe Düm TeKe Tek Kâ Dü Me Düm Tek TeKe Düm TeKe Tek Kâ Dü Me Düm Tek TeKe

I.Mertebe

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek

Örnek Eser: Nikoğos Ağa Sabâ Şarkı

Mefâilün mefâilün (1.Tip)

İka Kalıbı

Me fâ î lün
Se nin çün ey

Usûl

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek

Velvele

Düm TeKe Tek Kâ Dü Me Düm Tek TeKe Düm TeKe Tek Kâ Dü Me Düm Tek TeKe Düm TeKe Tek Kâ Dü Me Düm Tek TeKe Düm TeKe Tek Kâ Dü Me Düm Tek TeKe

I.Mertebe

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek

Örnek Eser: Dede Efendi Ferahnâk Şarkı

Mefâilün mefâilün (2.Tip)

İka Kalıbı

Me fâ nin î le lûn ey me gü fâ li î ah lûn sen

Usûl

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek

Velvele

Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke

I.Mertebe

Düm Tek Tek Düm Tek

Örnek Eser: Bîmen Şen K.Hicazkâr Şarkı

Mefâîlün mefâîlün (3.Tip)

İka Kalıbı

Me fâ bi î vus lûn lat me fâ yâl î ol lûn du

Usûl

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek

Velvele

Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke

I.Mertebe

Düm Tek Tek Düm Tek

Örnek Eser: Nasîbin Mehmed Mâhûr Şarkı

Mefâîlün mefâîlün (4.Tip)

İka Kalıbı

Me fâ î lûn
Yi ne gör dü
me fâ
gö zûm
î lûn
yâ rî

Usûl

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek

Velvle

Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke

I. Mertebe

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek

Örnek Eser: Rifat Bey Sabâ Şarkı

Feilâtün feilâtün feilâtün feilün (1. Tip)

İka Kalıbı

Fâ î lâ tûn
İz dî râ bin
fe î lâ tûn
so nu yok san
fe
ma
î lâ tûn
bu â lem de ge
lûn
çer

Usûl

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek

Velvle

Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke

I. Mertebe

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek

Örnek Eser: Cınıçen Tanrıkorur Büselik Şarkı

Feilâtün feilâtün feilâtün feilün (2. Tip)

İka Kalıbı

8 7

Fâ i lâ tün fe i lâ tün fe i lâ tün fâ' lün
Leb le rin den ö pe rek bir ge ce mey nüş et sem

Usûl

8

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek

Velvele

8

Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke

I.Mertebe

8

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek

Örnek Eser: Mısırlı İbrahim K.Hicazkâr Şarkı

Feilâtün feilâtün feilâtün feilün (3.Tip)

İka Kalıbı

8

Fâ i lâ tün fe i lâ tün fe i lâ tün fâ' lün
Aş kın pin hân e de mem nâ le vü ef gan dır bu

Usûl

8

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek

Velvele

8

Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke

I.Mertebe

8

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek

Örnek Eser: Hacı Ârif Bey Karcığar Şarkı

Feilâtün feilâtün feilâtün feilün (4.Tip)

İkâ Kalıbı

Fâ i lâ tün fe i lâ tün fe i lâ tün fe i lün
Boş ka lan kal bi mi dol dur ma da der düm ke de rim

Usûl

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek

Velvle

Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke

I.Mertebe

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek

Örnek Eser: Selâhaddin Pınar Gerdâniye Şarkı

Mefâilün mefâilün feûlün (1.Tip)

İkâ Kalıbı

Me fâ î lün me fâ î lün fe û lün
El er dir mek vi sâ li yâ re pek güç

Usûl

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek

Velvle

Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke

I.Mertebe

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek

Örnek Eser: Civan Ağa Hicazkâr Şarkı

Mefâilün mefâilün feûlün (2.Tip)

İka Kalıbı

Me fâ ĩ lün me li fâ ĩ lün fe û lün
Ge lir ken mec li se yâ rım gû cen di

Usûl

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek

Velvele

Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke

I.Mertebe

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek

Örnek Eser: Hasan Nesim İsfaħan Şarkı

Mefâilün mefâilün feûlün (3.Tip)

İka Kalıbı

Me fâ ĩ lün me fâ ĩ lün fe û lün
Cı han kâ m al ma da dev rin de im

Usûl

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek

Velvele

Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke

I.Mertebe

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek

Örnek Eser: Hacı Ârif Bey Bestenigâr Şarkı

Mefâilün mefâilün feûlün (4.Tip)

Îka Kalıbı

Me fâ i lün me fâ i lün fe û lün
Ci ger de nâ rı has ret aç tı dağ lar

Usûl

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek

Velvle

Düm TeKe Tek Kâ Dü Me Düm Tek TeKe Düm TeKe Tek Kâ Dü Me Düm Tek TeKe Düm TeKe Tek Kâ Dü Me Düm Tek TeKe Düm TeKe Tek Kâ Dü Me Düm Tek TeKe

I.Mertebe

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek

Örnek Eser: Rifat Bey Hicaz Şarkı

Müstefîlâtün müstefîlâtün (1.Tip)

Îka Kalıbı

Müs tef i lâ tün müs tef i lâ tün
Her kim de var dır aşk ip ti lâ sı

Usûl

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek

Velvle

Düm TeKe Tek Kâ Dü Me Düm Tek TeKe Düm TeKe Tek Kâ Dü Me Düm Tek TeKe Düm TeKe Tek Kâ Dü Me Düm Tek TeKe Düm TeKe Tek Kâ Dü Me Düm Tek TeKe

I.Mertebe

Düm Tek Tek Düm Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek

Örnek Eser: Civan Ağa Hicazkâr Şarkı

Müstefîlâtün müstefîlâtün (2.Tip)

İkâ Kalıbı

Müs tef i lâ tün
Ey dil ne lâ bit mez
müs bu tef â hû lâ vâ tün
hın

Usûl

Düm Tek Tek Düm Tek
Düm Tek Tek Düm Tek

Velvle

Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke
Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke

I.Mertebe

Düm Tek Tek Düm Tek

Örnek Eser: Hacı Ârif Bey Hicaz Şarkı

Müstefîlâtün müstefîlâtün (3.Tip)

İkâ Kalıbı

Müs tef i lâ tün
Hüs nün de var ken
müs bu tef â bû lâ tün
tâ bın

Usûl

Düm Tek Tek Düm Tek
Düm Tek Tek Düm Tek
Düm Tek Tek Düm Tek
Düm Tek Tek Düm Tek

Velvle

Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke
Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke
Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke
Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke

I.Mertebe

Düm Tek Tek Düm Tek
Düm Tek Tek Düm Tek
Düm Tek Tek Düm Tek
Düm Tek Tek Düm Tek

Örnek Eser: Kemânî Rıza Efendi. Hüseyinî Şarkı

Şekil A.5: Düyek usûlü, îkâ, usul, velvele, mertebe'lerinin poliritmik yapıları

Fâilâtün fâilâtün fâilâtün fâilün (1.Tip)

Îka Kalıbı

Usûl

Velvele

I. Mertebe

Fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lün
 Sen ne söy ler sin ne söy ler çeş mi fet tâ nın ba na

Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek

Düm Düm Te Ke Te Kâ Dü Me Tek Kâ Düm Düm Te Ke Te Kâ Dü Me Tek Kâ Düm Düm Te Ke Te Kâ Dü Me Tek Kâ Düm Düm Te Ke Te Kâ Dü Me Tek Kâ

Düm Tek Tek Düm Tek Tek

Örnek Eser: Akın Özkan Ferahnâk Şarkı

Fâilâtün fâilâtün fâilâtün fâilün (2.Tip)

Îka Kalıbı

Usûl

Velvele

I. Mertebe

Fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lün
 Baht u yan sa nâ be var sa dî de i bî dâ i rî mîz

Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek

Düm Düm Te Ke Te Kâ Dü Me Tek Kâ Düm Düm Te Ke Te Kâ Dü Me Tek Kâ Düm Düm Te Ke Te Kâ Dü Me Tek Kâ Düm Düm Te Ke Te Kâ Dü Me Tek Kâ Düm Düm Te Ke Te Kâ Dü Me Tek Kâ

Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek

Örnek Eser: Hacı Ârif Bey Uşşak Şarkı

Fâilâtün fâilâtün fâilâtün fâilün (3.Tip)

İkâ Kalıbı

Usûl

Velvele

I. Mertebe

Fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lâ
Gös te rip ağ yâ re lût fun biz le re

Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek

Düm Düm Te Ke Te Kâ Dü Me Tek Kâ Düm Düm Te Ke Te Kâ Dü Me Tek Kâ Düm Düm Te Ke Te Kâ Dü Me Tek Kâ

Düm Tek Tek Düm Tek

İ.K.

U.

V.

I.M.

tün tün fâ i lün
bî bî gâ ne

Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek

Düm Düm Te Ke Te Kâ Dü Me Tek Kâ Düm Düm Te Ke Te Kâ Dü Me Tek Kâ Düm Düm Te Ke Te Kâ Dü Me Tek Kâ

Tek Düm Tek Tek Düm Tek

Örnek Eser: Hacı Ârif Bey Mâhûr Şarkı

Fâilâtün fâilâtün fâilâtün fâilün (4.Tip)

Îka Kalıbı

Fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lün
Der di aş ka müp te lâ bir nây ı bir ben bir gö nül

Usûl

Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek

Velvle

Düm Düm Te Ke Te Kâ Dü Me Tek Kâ Düm Düm Te Ke Te Kâ Dü Me Tek Kâ Düm Düm Te Ke Te Kâ Dü Me Tek Kâ Düm Düm Te Ke Te Kâ Dü Me Tek Kâ

I. Mertebe

Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek

Örnek Eser: Ahmed Aksoy Dügah Şarkı

Fâilâtün fâilâtün fâilün (1.Tip)

Îka Kalıbı

Fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lün
Gül me din bir ke re den mâ dâ ne den

Usûl

Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek

Velvle

Düm Düm Te Ke Te Kâ Dü Me Tek Kâ Düm Düm Te Ke Te Kâ Dü Me Tek Kâ Düm Düm Te Ke Te Kâ Dü Me Tek Kâ

I. Mertebe

Düm Tek Tek Düm Tek

Örnek Eser: Fehmi Tokay Uşşak Şarkı

Fâilâtün fâilâtün fâilün (2.Tip)

Îka Kalıbı

Fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lün fâ i lün
İs te mem â lem de sen siz rû rû zi gâr

Usûl

Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek

Velvele

Düm Düm Te Ke Te Kâ Dü Me Tek Kâ Düm Düm Te Ke Te Kâ Dü Me Tek Kâ Düm Düm Te Ke Te Kâ Dü Me Tek Kâ Düm Düm Te Ke Te Kâ Dü Me Tek Kâ

I. Mertebe

Düm Tek Tek Düm Tek Tek

Örnek Eser: Selânikli Ahmed Hüzam Şarkı

Fâilâtün fâilâtün fâilün (3.Tip)

Îka Kalıbı

Fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lün fâ i lün
Düş me ey â şık ha yâ le yağ ma yok

Usûl

Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek

Velvele

Düm Düm Te Ke Te Kâ Dü Me Tek Kâ Düm Düm Te Ke Te Kâ Dü Me Tek Kâ Düm Düm Te Ke Te Kâ Dü Me Tek Kâ Düm Düm Te Ke Te Kâ Dü Me Tek Kâ

I. Mertebe

Düm Tek Tek Düm Tek Tek

Örnek Eser: Hacı Ârif Bey İsfahan Şarkı

Fâilâtün fâilâtün fâilün (4.Tip)

İka Kalıbı

Fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lün
Düş me gör sev dâ be lâ göz ler de dir

Usûl

Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek

Velvle

Düm Düm Te Ke Te Kâ Dü Me Tek Kâ Düm Düm Te Ke Te Kâ Dü Me Tek Kâ Düm Düm Te Ke Te Kâ Dü Me Tek Kâ Düm Düm Te Ke Te Kâ Dü Me Tek Kâ

I. Mertebe

Düm Tek Tek Düm Tek Tek

Örnek Eser: Refik Fersan Acemaşiran Şarkı

Mef'ûlû mefâilû mefâilû feûlün

İka Kalıbı

Mef û lü me fâ i lü me fâ î lü fe û lün
Bir gün se nin le bez mi a lem et mek is te rim

Usûl

Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek

Velvle

Düm Düm Te Ke Te Kâ Dü Me Tek Kâ Düm Düm Te Ke Te Kâ Dü Me Tek Kâ Düm Düm Te Ke Te Kâ Dü Me Tek Kâ Düm Düm Te Ke Te Kâ Dü Me Tek Kâ

I. Mertebe

Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek

Örnek Eser: Karnik Germiyan Acemkürdi Şarkı

Mef'ûlû fâilâtü mefâilü fâilün

İkâ Kalıbı

Usûl

Velvle

I. Mertebe

Mef'ûlû fâilâtü mefâilü fâilün

Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek

Düm Düm Te Ke Te Kâ Dü Me Tek Kâ Düm Düm Te Ke Te Kâ Dü Me Tek Kâ Düm Düm Te Ke Te Kâ Dü Me Tek Kâ Düm Düm Te Ke Te Kâ Dü Me Tek Kâ

Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek

Mefâilün mefâilün mefâilün mefâilün

İkâ Kalıbı

Usûl

Velvle

I. Mertebe

Mefâilün mefâilün mefâilün mefâilün

Me fâ i lün me fâ i lün me fâ i lün me fâ i lün
Ye ter hic râ nı nâ zın gül du dak tan mûj de ler gel sin

Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek

Düm Düm Te Ke Te Kâ Dü Me Tek Kâ Düm Düm Te Ke Te Kâ Dü Me Tek Kâ Düm Düm Te Ke Te Kâ Dü Me Tek Kâ Düm Düm Te Ke Te Kâ Dü Me Tek Kâ

Düm Tek Tek Düm Tek Tek Düm Tek Tek

Örnek Eser: Lem'i Atlı Karcıgar Şarkı

Feilâtün feilâtün feilâtün feilün

İka Kahrı

Uşûl

Velâle

I. Mertebe

Fâ i lâ tün
Bir pe rî kıl

fe i lâ tün
dı yi ne â

fe i lâ tün
şık ü dî vâ

fe i lün
ne be ni

Düm Tek Tek

Düm Tek Tek

Düm Tek Tek

Düm Tek Tek

Düm Düm Te Ke Te Kâ Dü Me Tek Kâ

Düm Düm Te Ke Te Kâ Dü Me Tek Kâ

Düm Düm Te Ke Te Kâ Dü Me Tek Kâ

Düm Düm Te Ke Te Kâ Dü Me Tek Kâ

Düm Tek Tek

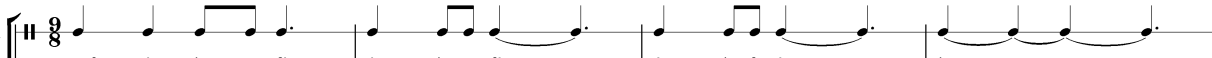
Düm Tek Tek

Düm Tek Tek

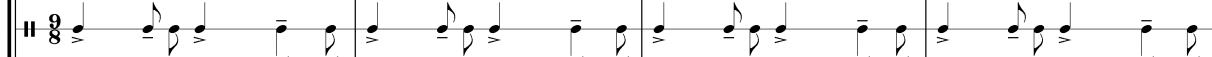
Örnek Eser: Cınıçen Tanrıkorur Muhayyersünbüle Şarkı

Şekil A.6: Müsemmen usûlü, îka, usul,velâle, mertebelerinin poliritmik yapıları

Mef'ûlû mefâilû mefâilû feûlûn (1.Tip)

Îka Kalıbı 

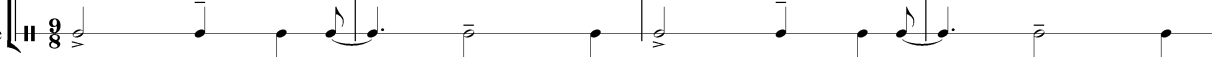
Mef'ûlû mefâilû mefâilû feûlûn (1.Tip)
 Sev dâ mı o hûl yâ lî gô zûn ren gi ya rat tî

Usûl 

Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek

Velvele 

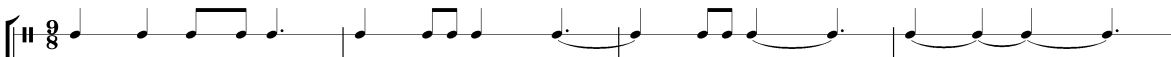
Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Hek Tek Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Hek Tek Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Hek Tek Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Hek Tek

II. Mertebe 

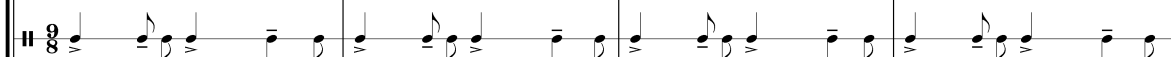
Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek

Örnek Eser: Emin Ongan Acemkürkî Şarkı

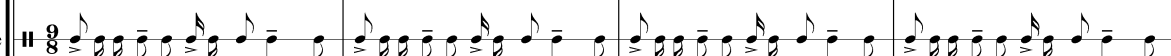
Mef'ûlû mefâilû mefâilû feûlûn (2.Tip)

Îka Kalıbı 

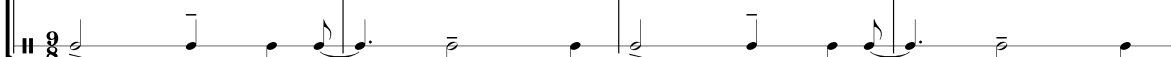
Mef'ûlû mefâilû mefâilû feûlûn (2.Tip)
 Dün kah ka ha lar yük se li yor ken e vi niz den

Usûl 

Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek

Velvele 

Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Hek Tek Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Hek Tek Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Hek Tek Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Hek Tek

II. Mertebe 

Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek

Örnek Eser: Muzaffer İlkar Nihavend Şarkı

Mef'ûlû mefâilû mefâilû feûlûn (3.Tip)

İka Kalıbı

Mef'ûlû mefâilû mefâilû feûlûn (3.Tip)

Sev dâ gi bi hûl yâ do lu bir yaz lû fe û lûn ge ce sin de

Usûl

Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek

Velvle

DümTeKe Tek Kâ Dü Me Düm Hek Tek DümTeKe Tek Kâ Dü Me Düm Hek Tek DümTeKe Tek Kâ Dü Me Düm Hek Tek DümTeKe Tek Kâ Dü Me Düm Hek Tek

II. Mertebe

Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek

Örnek Eser: Muzaffer İlkar Hicazkâr Şarkı

Mef'ûlû mefâilû mefâilû feûlûn (4.Tip)

İka Kalıbı

Mef'ûlû mefâilû mefâilû feûlûn (4.Tip)

Sen git gi de bir â fe ti dev rân lû fe û lûn o la cak sın

Usûl

Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek

Velvle

DümTeKe Tek Kâ Dü Me Düm Hek Tek DümTeKe Tek Kâ Dü Me Düm Hek Tek DümTeKe Tek Kâ Dü Me Düm Hek Tek DümTeKe Tek Kâ Dü Me Düm Hek Tek

II. Mertebe

Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek

Örnek Eser: Yesâri Âsım Arsoy K.Hicazkâr Şarkı

Mef'ûlü mefâîlü mefâîlü feûlün (5.Tip)

İkâ Kalıbı

Mef'ûlü mefâîlü mefâîlü feûlün (5.Tip)

Gün ler ge çi yor gön lü mün ez vâ kı tû ken di

Usûl

Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek

Velvele

Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Hek Tek Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Hek Tek Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Hek Tek Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Hek Tek

II.Mertebe

Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek

Örnek Eser: Lem'i Atlı Uşşak Şarkı

Mef'ûlü mefâîlü mefâîlü feûlün (6.Tip)

İkâ Kalıbı

Mef'ûlü mefâîlü mefâîlü feûlün (6.Tip)

Hic ran lü me fâ i lü me fâ i lü fe û lün
so nu söy le

Usûl

Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek

Velvele

Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Hek Tek Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Hek Tek Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Hek Tek Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Hek Tek

II.Mertebe

Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek

Örnek Eser: Şerif İçli Hızzam Şarkı

Mef'ûlü mefâilü mefâilü feûlün (7.Tip)

İka Kalıbı 

Usûl 

Velvle 

II.Mertebe 

Mef'ûlü mefâilü mefâilü feûlün (7.Tip)

İka Kalıbı: Mef'ûlü mefâilü mefâilü feûlün (7.Tip)

Usûl: Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek

Velvle: DümTeKe Tek Kâ Dü Me Düm Hek Tek DümTeKe Tek Kâ Dü Me Düm Hek Tek DümTeKe Tek Kâ Dü Me Düm Hek Tek DümTeKe Tek Kâ Dü Me Düm Hek Tek DümTeKe Tek Kâ Dü Me Düm Hek Tek

II.Mertebe: Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm

Örnek Eser: Fehmi Tokay Segâh Şarkı

Mef'ûlü mefâilü mefâilü feûlün (8.Tip)

İka Kalıbı 

Usûl 

Velvle 

II.Mertebe 

Mef'ûlü mefâilü mefâilü feûlün (8.Tip)

İka Kalıbı: Mef'ûlü mefâilü mefâilü feûlün (8.Tip)

Usûl: Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek

Velvle: DümTeKe Tek Kâ Dü Me Düm Hek Tek DümTeKe Tek Kâ Dü Me Düm Hek Tek DümTeKe Tek Kâ Dü Me Düm Hek Tek DümTeKe Tek Kâ Dü Me Düm Hek Tek DümTeKe Tek Kâ Dü Me Düm Hek Tek

II.Mertebe: Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm

Örnek Eser: Şevki Bey Hicaz Şarkı

Mef'ûlû mefâîlû mefâîlû feûlûn (9.Tip)

Îka Kalıbı

Mef'ûlû mefâîlû mefâîlû feûlûn

Can has ta gö zûm yaş lî gö nûl şâd o la cak sîn

Usûl

Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek

Velvele

Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Hek Tek Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Hek Tek Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Hek Tek Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Hek Tek Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Hek Tek Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Hek Tek

II. Mertebe

Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek

Örnek Eser: Ahmed Râsim Hicaz Şarkı

Mef'ûlû mefâilû mefâilû feûlûn (10.Tip)

İkâ Kalıbı

Usûl

Velvle

II.Mertebe

Tri.

Tri.

Tri.

Tri.

lû me fâ
be ti ne

lû me fâ
ca de hen

î
şer

lû me fâ
nı mı kan

lûn
dır

Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek

Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Hek Tek Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Hek Tek Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Hek Tek Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Hek Tek

Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek

— Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek

Örnek Eser: Hacı Ârif Bey Hicaz Şarkı

Fâilâtün fâilâtün fâilâtün fâilün (1.Tip)

İka Kalıbı

Fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lün
Dün gece vas lın la kıl dın neş e mend ey meh be ni

Usûl

Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek

Velvle

DümTeKe TekKâ DüMe DümHek Tek DümTeKe TekKâ DüMe DümHek Tek DümTeKe TekKâ DüMe DümHek Tek DümTeKe TekKâ DüMe DümHek Tek

II.Mertebe

Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek

Örnek Eser: Medenî Aziz Efendi Bayatî Şarkı

Fâilâtün fâilâtün fâilâtün fâilün (2.Tip)

İka Kalıbı

Fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lün
Ey gü zel lik bur cu nun mâ hı gö nül pî râ ye ni

Usûl

Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek

Velvle

DümTeKe TekKâ DüMe DümHek Tek DümTeKe TekKâ DüMe DümHek Tek DümTeKe TekKâ DüMe DümHek Tek DümTeKe TekKâ DüMe DümHek Tek

II.Mertebe

Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek

Örnek Eser: Rifar Bey Şevkefzâ Şarkı

Fâilâtün fâilâtün fâilâtün fâilün (3.Tip)

İka Kalıbı

Fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lün
Fır ka ti câ nân i le nâ lân mıol dun ey gô nül

Usûl

Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek

Velvle

DümTeKe TekKâ DüMe DümHek Tek DümTeKe TekKâ DüMe DümHek Tek DümTeKe TekKâ DüMe DümHek Tek DümTeKe TekKâ DüMe DümHek Tek

II.Mertebe

Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek

Örnek Eser: Civan Ağa Hüseyinî Şarkı

Fâilâtün fâilâtün fâilâtün fâilün (4.Tip)

İka Kalıbı

Fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lün
Gül le rin kar şım da her an sol ma dan dur mak ta dır

Usûl

Düm Te KeDüm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek

Velvle

DümTeKe TekKâ DüMe Düm Hek Tek DümTeKe TekKâ DüMe Düm Hek Tek DümTeKe TekKâ DüMe Düm Hek Tek DümTeKe TekKâ DüMe Düm Hek Tek

II.Mertebe

Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek

Örnek Eser: Cimuçen Tanrıkorur Nikriz Şarkı

Fâilâtün fâilâtün fâilâtün fâilün (5.Tip)

Îka Kalbı

Usûl

Velvele

II.Mertebe

Fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lün
Bah ti yâ rım son de mım de â te şı can ol ma sa

Düm Te KeDüm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te KeDüm Tek Tek Düm Te KeDüm Tek Tek

DümTeKe Tek Kâ Dü Me DümHek Tek DümTeKe Tek Kâ Dü Me DümHek Tek DümTeKe Tek Kâ Dü Me DümHek Tek DümTeKe Tek Kâ Dü Me DümHek Tek

Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek

Örnek Eser: Hristo Rast Şarkı

Fâilâtün fâilâtün fâilâtün fâilün (6.Tip)

Îka Kalıbı

Uslûl

Velvle

II.Mertebe

Fâ i lâ tün fâ i lâ tün
Bir ba har is ter gö nül gül

Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek

Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Hek Tek Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Hek Tek Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Hek Tek Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Hek Tek

Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek

5

İ.K

U.

V.

II.M.

fâ i lâ tün fâ i lün
süz çe men siz lâ le siz

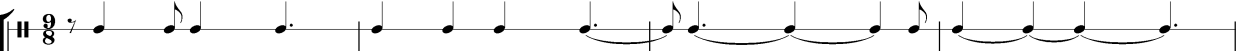
Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek

Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Hek Tek Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Hek Tek Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Hek Tek Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Hek Tek

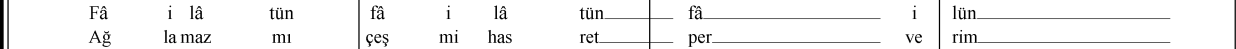
Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek

Örnek Eser: Ahmed Râsim Uşşak Şarkı

Fâilâtün fâilâtün fâilün (1.Tip)

İka Kalıbı 

Fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lün
Ağ la maz mı çeş mi has ret per ve rim

Usûl 

Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek

Velvele 

DümTeKe Tek Kâ DüMe DümHek Tek DümTeKe Tek Kâ DüMe DümHek Tek DümTeKe Tek Kâ DüMe DümHek Tek DümTeKe Tek Kâ DüMe DümHek Tek

II. Mertebe 

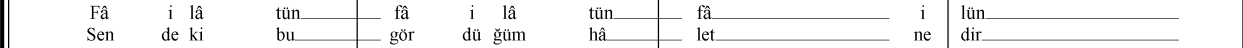
Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek

Örnek Eser: Hacı Ârif Bey Uşşak Şarkı

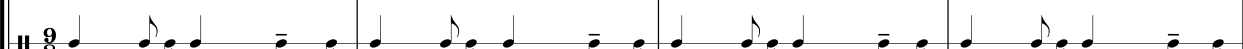
Fâilâtün fâilâtün fâilün (2.Tip)

İka Kalıbı 

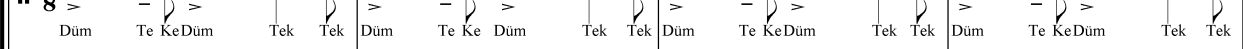
Fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lün
Sen de ki bu gör dü ğüm hâ let ne dir

Usûl 

Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek

Velvele 

DümTeKe Tek Kâ DüMe DümHek Tek DümTeKe Tek Kâ DüMe DümHek Tek DümTeKe Tek Kâ DüMe DümHek Tek DümTeKe Tek Kâ DüMe DümHek Tek

II. Mertebe 

Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek

Örnek Eser: İsmail Hakkı Bey Uşşak Şarkı

Fâilâtün fâilâtün fâilün (3.Tip)

Îka Kalıbı

Uşûl

Velvele

II.Mertebe

Fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lün
Hüs nû ne söz var mı lâ ga yet an lî sîn

Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek

Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Hek Tek Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Hek Tek Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Hek Tek

Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek

Örnek Eser: Şevki Bey Hicaz Şarkı

Fâilâtün fâilâtün fâilün (4.Tip)

Îka Kalıbı

Uşûl

Velvele

II.Mertebe

Fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lün
Söy lenet tim ben sa na zâ lim fe lek

Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek

Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Hek Tek Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Hek Tek Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Hek Tek Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Hek Tek

Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek

Örnek Eser: Hacı Fâik Bey Bestenigâr Şarkı

Fâilâtün fâilâtün fâilün (5.Tip)

İka Kalıbı

Fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lün
Pen çe i gam dan gö nül bul maz re hâ

Usûl

Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek

Velvle

Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Hek Tek Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Hek Tek Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Hek Tek Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Hek Tek

II.Mertebe

Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek

Örnek Eser: Kemânî Sebuh Hicazkâr Şarkı

Fâilâtün fâilâtün fâilün (6.Tip)

İka Kalıbı

Fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lün
Fir ka tin le ey pe rî hâ lim ha râb

Usûl

Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek

Velvle

Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Hek Tek Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Hek Tek Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Hek Tek

II.Mertebe

Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm

Örnek Eser: Rif'at Bey Sabâ Şarkı

Feilâtün feilâtün feilâtün feilün (1.Tip)

Îka Kalıbı

Fe i lâ tün fe i lâ tün fe i lâ tün fe i lün
Ge çi yor öm rü ha zîn sâ de ce câ nân di ye rek

Usûl

Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek

Velvle

DümTeKe Tek Kâ Dü Me Düm Hek Tek DümTeKe Tek Kâ Dü Me Düm Hek Tek DümTeKe Tek Kâ Dü Me Düm Hek Tek DümTeKe Tek Kâ Dü Me Düm Hek Tek

II.Mertebe

Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek

Örnek Eser: Fehmi Tokay Bestenigâr Şarkı

Feilâtün feilâtün feilâtün feilün (2.Tip)

Îka Kalıbı

Fe i lâ tün fe i lâ tün fe i lâ tün fe i lün
O gü zel göz le ri nin sih dım bu ge ce

Usûl

Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek

Velvle

DümTeKe Tek Kâ Dü Me Düm Hek Tek DümTeKe Tek Kâ Dü Me Düm Hek Tek DümTeKe Tek Kâ Dü Me Düm Hek Tek DümTeKe Tek Kâ Dü Me Düm Hek Tek

II.Mertebe

Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek

Örnek Eser: Alâeddin Yavaşca Nev' eser Şarkı

Feilâtün feilâtün feilâtün feilün (3.Tip)

İka Kalıbı

Fe i lâ _____ tün fe i lâ tün fe i lâ tün fe i lün _____
 Gö zü nün _____ ren gi ni sor dum ka ra sev dâ de di ler _____

Usûl

Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek

Velâle

Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Hek Tek Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Hek Tek Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Hek Tek Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Hek Tek

II. Mertebe

Düm Te Ke Düm _____ Tek Tek Düm Te Ke Düm _____ Tek Tek

Örnek Eser: Selâhaddin Pınar Hüzam Şarkı

Feilâtün feilâtün feilâtün feilün (4.Tip)

İka Kalıbı

Fe i lâ _____ tün fe i lâ tün fe i lâ tün fe i lün _____
 Gö zü nün _____ ren gi ni sor dum ka ra sev dâ de di ler _____

Usûl

Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek

Velâle

Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Hek Tek Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Hek Tek Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Hek Tek Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Hek Tek

II. Mertebe

Düm Te Ke Düm _____ Tek Tek Düm Te Ke Düm _____ Tek Tek

Örnek Eser: Selâhaddin Pınar Hüzam Şarkı

Feilâtün feilâtün feilâtün feilün (5.Tip)

Îka Kalıbı

Fe i lâ tün fe i lâ tün fe i lâ tün fe i lün
De ni zin dal ga sı nı bek li yo rum dın li yo rum

Usûl

Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek

Velvele

DümTeKe Tek Kâ Dü Me Düm Hek Tek DümTeKe Tek Kâ Dü Me Düm Hek Tek DümTeKe Tek Kâ Dü Me Düm Hek Tek DümTeKe Tek Kâ Dü Me Düm Hek Tek

II.Mertebe

Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek

Örnek Eser: Şemseddin Ziya Bey Şehnaz Şarkı

Feilâtün feilâtün feilâtün feilün (6.Tip)

Îka Kalıbı

Fe i lâ tün fe i lâ tün fe i lâ tün fe i lün
Va ra lım kû yi di lâ râ ya gö nül hû di ye rek

Usûl

Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek

Velvele

DümTeKe Tek Kâ Dü Me Düm Hek Tek DümTeKe Tek Kâ Dü Me Düm Hek Tek DümTeKe Tek Kâ Dü Me Düm Hek Tek DümTeKe Tek Kâ Dü Me Düm Hek Tek DümTeKe Tek Kâ Dü Me Düm Hek Tek

II.Mertebe

Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek

Örnek Eser: M.Nureddin Selçuk Hüseyinî Şarkı

Mefâîlün mefâîlün (1.Tip)

İka Kalıbı

Me fâ î lün me fâ î lün
A çıl dı bah çe de gül ler

Usûl

Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek

Velvele

Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Hek Tek Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Hek Tek

II.Mertebe

Düm Te Ke Düm Tek Tek

Örnek Eser: Z.Ârif Ataerğın Dilkeşhâverân Şarkı

Mefâîlün mefâîlün (2.Tip)

İka Kalıbı

Me fâ î lün me fâ î lün
Sa na lâ yık mı ey gül ten

Usûl

Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek

Velvele

Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Hek Tek Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Hek Tek

II.Mertebe

Düm Te Ke Düm Tek Tek

Örnek Eser: Dede Efendi Mâhûr Şarkı

Mefâîlün mefâîlün (3.Tip)

Îka Kalıbı

Me fâ î lün me fâ î lün
Gi der sen ey sa bâ yâ re

Usûl

Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek

Velvele

Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Hek Tek Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Hek Tek

II.Mertebe

Düm Te Ke Düm Tek Tek

Örnek Eser: Nüman Ağa Şahnaz Şarkı

Mefâîlün mefâîlün feûlün (1.Tip)

Îka Kalıbı

Me fâ î lün me fâ î lün fe û lün
De vâ yok muş ne den bi mâ rı aş ka

Usûl

Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek

Velvele

DümTeKe Tek Kâ Dü Me Düm Hek Tek DümTeKe Tek Kâ Dü Me Düm Hek Tek DümTeKe Tek Kâ Dü Me Düm Hek Tek DümTeKe Tek Kâ Dü Me Düm Hek Tek

II.Mertebe

Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek

Örnek Eser: Hacı Ârif Bey Muhayyer Şarkı

Mefâilün mefâilün feûlün (2.Tip)

İka Kalıbı

Me fâ î lün me fâ î lün fe û lün
Bu na hiç şüp he yok ey gül ni hâ lim

Usûl

Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek

Velvele

Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Hek Tek Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Hek Tek Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Hek Tek

II.Mertebe

Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm

Örnek Eser: Hacı Ârif Bey Nihâvend Şarkı

Mefâilün mefâilün feûlün (3.Tip)

İka Kalıbı

Me fâ î lün me fâ î lün fe û lün
Se bep ne bak mı yor yâ rim yü zü me

Usûl

Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek

Velvele

Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Hek Tek Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Hek Tek Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Hek Tek Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Hek Tek

II.Mertebe

Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek

Örnek Eser: Tan. Mustafa Çavuş Bayatî Şarkı

Mefâilün mefâilün Mefâilün mefâilün (1.Tip)

İkâ Kalıbı

Me fâ î lün me fâ î lün me fâ î lün me fâ î lün
Ha râm ol sun ba na ey çeh re i gül gû nimûs tes nâ

Usûl

Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek

Velvele

Düm TeKe Tek Kâ Dü Me Düm Hek Tek DümTeKe Tek Kâ Dü Me Düm Hek Tek DümTeKe Tek Kâ Dü Me Düm Hek Tek DümTeKe Tek Kâ Dü Me Düm Hek Tek

II.Mertebe

Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek

Örnek Eser: İ. Hakkı Bey Dügâh Şarkı

Mefûlû mefâilün feûlün

İka Kalıbı

Mef û lü me fâ î lün fe û lün
 Â şık o la lı sen yâ re gö nül

Usûl

Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek

Velvle

DümTeKe Tek Kâ DüMe DümHek Tek DümTeKe Tek Kâ DüMe DümHek Tek DümTeKe Tek Kâ DüMe DümHek Tek DümTeKe Tek Kâ DüMe DümHek Tek

II.Mertebe

Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek

Örnek Eser: Dede Efendi İsfahan Şarkı

Müstefilâtün müstefilâtün

İka Kalıbı

Müs tef i lâ tün müs tef i lâ tün
 Mec nun gi bi ben dağ lar ge zer ken

Usûl

Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek

Velvle

DümTeKe Tek Kâ DüMe DümHek Tek DümTeKe Tek Kâ DüMe DümHek Tek DümTeKe Tek Kâ DüMe DümHek Tek DümTeKe Tek Kâ DüMe DümHek Tek

II.Mertebe

Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek

Örnek Eser: Şevki Bey Uşşak Şarkı

Müstefilün müstefilün (1.Tip)

İka Kalıbı

Müs tef i lün müs tef i lün
Ben müp te lâ ol düm sa na

Usûl

Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek

Velvele

Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Hek Tek Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Hek Tek Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Hek Tek Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Hek Tek

II. Mertebe

Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek

Örnek Eser: Dede Efendi Ferahnâk Şarkı

Müstefilün müstefilün (2. Tip)

İka Kalıbı

Müs tef i lün müs tef i lün
Al dın di li nâ şâ dı mı

Usûl

Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek

Velvele

Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Hek Tek Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Hek Tek

II. Mertebe

Düm Te Ke Düm Tek Tek

Örnek Eser: Hacı Ârif Bey Karçıgar Şarkı

Şekil A.7: Aksak usûlü, îka, usul,velvele, mertebelerinin poliritmik yapıları

Fâilâtün fâilâtün fâilâtün fâilün (1.Tip)

İka Kalıbı

Usûl

Velvele

II. Mertebe

Örnek Eser: Şerif Içlı Bayatî Şarkı

Fâilâtün fâilâtün fâilâtün fâilün (2.Tip)

İkâ Kahlbı $\text{H} \frac{9}{4}$ - Fâ i lâ tûn fâ i lâ tûn fâ i lâ tûn fâ i lâ tûn fâ i lâ tûn
Kaç ma mec bû run dan ey â hû yi vah şî ül fet et

Usûl $\text{H} \frac{9}{4}$ - Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek

Velvele $\text{H} \frac{9}{4}$ - Düm Te Ke Tek Kâ Dû Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dû Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dû Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dû Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dû Me Düm Tek Te Ke

II. Mertebe $\text{H} \frac{9}{4}$ - Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek

Örnek Eser: Hâşim Bey Bestenigâr Şarkı

Fâilâtün fâilâtün fâilâtün fâilün (5. Tip)

İkâ Kahlbı $\text{H} \frac{9}{4}$ - Fâ i lâ tûn fâ i lâ tûn fâ i lâ tûn fâ i lâ tûn fâ i lâ tûn
Din le ak lûn vâri se pî ri mu ga nûn pen di ni

Usûl $\text{H} \frac{9}{4}$ - Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek

Velvele $\text{H} \frac{9}{4}$ - Düm Te Ke Tek Kâ Dû Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dû Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dû Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dû Me Düm Tek Te Ke

II. Mertebe $\text{H} \frac{9}{4}$ - Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek

Örnek Eser: Hacı Ârif Bey Karçıgar Şarkı

Fâilâtün fâilâtün fâilâtün fâilün (6. Tip)

İka Kalıbı $\text{H } \frac{9}{4}$ -

Usûl $\text{H } \frac{9}{4}$

Velvle $\text{H } \frac{9}{4}$

II. Mertebe $\text{H } \frac{9}{4}$

Fâ i lâ tûn fâ i lâ tûn fâ i lâ tûn fâ i lûn
 Bir ri vâ yet var ki gû yâ ben se ni al dat mı şım

Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek

Düm Te Ke Tek Kâ Dû Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dû Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dû Me Düm Tek Te Ke

Düm Te Ke Düm Tek Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Tek

Örnek Eser: Selânikli Ahmed Hüzam Şarkı

Fâilâtûn fâilâtûn fâilâtûn fâilûn (7. Tip)

İka Kalıbı $\text{H } \frac{9}{4}$

Usûl $\text{H } \frac{9}{4}$

Velvle $\text{H } \frac{9}{4}$

II. Mertebe $\text{H } \frac{9}{4}$

Fâ i lâ tûn fâ i lâ tûn fâ i lâ tûn fâ i lûn
 Mih ri lût fun dan e dip bah tı sı yâ hım ak si nûr

Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek

Düm Te Ke Tek Kâ Dû Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dû Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dû Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dû Me Düm Tek Te Ke

Düm Te Ke Düm Tek Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Tek

Örnek Eser: Hâşim Bey Şedaraban Şarkı

Fâilâtün fâilâtün fâilâtün fâilün (8.Tip)

İka Kahrı $\text{H} \frac{9}{4}$

Usûl $\text{H} \frac{9}{4}$

Velâle $\text{H} \frac{9}{4}$

II.Mertebe $\text{H} \frac{9}{4}$

Fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lâ tün
Mû yi û li den o ka lâ ne si

Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek

Düm Te Ke Tek Kâ Dû Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dû Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dû Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dû Me Düm Tek Te Ke

Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek

Örnek Eser: Şâkir Ağa Rast Şarkı

Fâilâtün fâilâtün fâilâtün fâilün (9.Tip)

İka Kahrı $\text{H} \frac{9}{4}$

Usûl $\text{H} \frac{9}{4}$

Velâle $\text{H} \frac{9}{4}$

II.Mertebe $\text{H} \frac{9}{4}$

Fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lâ tün
Yâ re aç tı tığ i hic râ nın di le ey iş ve bâz

Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek

Düm Te Ke Tek Kâ Dû Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dû Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dû Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dû Me Düm Tek Te Ke

Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek

Örnek Eser: Bolahenk Nûri Bey Mâhûr Şarkı

İlâ Kalıbı

Usûl

Velâle

II. Mertebe

Fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lün
 Al dı el den gül şe ni bâ dı ha zan

Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek

Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke

Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek

İkâ Kalıbı

9/4

Fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lün
Nâ rı aş kın la se nin ey nev ci van

Usûl

9/4

Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek

Velvele

9/4

Düm Te Ke Tek Kâ Dû Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dû Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dû Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dû Me Düm Tek Te Ke

II. Mertebe

9/4

Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek

160

Fâilâtün fâilâtün fâilün (3.Tip)

İka Kalıbı $\text{H } \frac{9}{4}$

Fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lün
Cev ri hic rin art tı rır fër yâ du mı

Usûl $\text{H } \frac{9}{4}$

Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek

Velvle $\text{H } \frac{9}{4}$

Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke

II. Mertebe $\text{H } \frac{9}{4}$

Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek

Örnek Eser: Bülbülü Sâlih Hicaz Şarkı

Fâilâtün fâilâtün fâilün (4.Tip)

İka Kalıbı $\text{H } \frac{9}{4}$

Fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lün
Ta li im den ben e dît ken iş iş ti ka

Usûl $\text{H } \frac{9}{4}$

Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek

Velvle $\text{H } \frac{9}{4}$

Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke

II. Mertebe $\text{H } \frac{9}{4}$

Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek

Örnek Eser: Bimen Şen Mâhur Şarkı

Fâilâtün fâilâtün fâilün (5.Tip)

Îka Kalıbı $\text{H } \frac{9}{4}$ - $\text{Fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lün}$
 Der dí aş ka düş me sin kim se a man

Usûl $\text{H } \frac{9}{4}$ $\text{Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek}$

Velvle $\text{H } \frac{9}{4}$ $\text{Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke}$

II.Mertebe $\text{H } \frac{9}{4}$ $\text{Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm}$

Örnek Eser: Hakkı Bey Sabâ Şarkı

Fâilâtün fâilâtün fâilün (6.Tip)

Îka Kalıbı $\text{H } \frac{9}{4}$ - $\text{Fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lün}$
 ly di ni teb rik i çin ey Gül i zâr

Usûl $\text{H } \frac{9}{4}$ $\text{Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek}$

Velvle $\text{H } \frac{9}{4}$ $\text{Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke}$

II.Mertebe $\text{H } \frac{9}{4}$ $\text{Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm}$

Örnek Eser: Lem'i Atlı Şedaraban Şarkı

Fâilâtün fâilâtün fâilün (7.Tip)

İkâ Kalıbı $\text{H } \frac{9}{4}$ - $\text{Fâ i lâ tün fâ i lâ tün tün fâ i lün}$
 Sen di gön lüm ey me lek sı sı mâ se ni

Usûl $\text{H } \frac{9}{4}$ $\text{Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek}$

Velvle $\text{H } \frac{9}{4}$ $\text{Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke}$

II. Mertebe $\text{H } \frac{9}{4}$ $\text{Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek}$

Örnek Eser: Nikoğos Ağa Acemkürki Şarkı

Fâilâtün fâilâtün fâilün (8.Tip)

İkâ Kalıbı $\text{H } \frac{9}{4}$ - $\text{Fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ fâ i lün}$
 Öl se de â şık o nul maz yâ yâ re si

Usûl $\text{H } \frac{9}{4}$ $\text{Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek}$

Velvle $\text{H } \frac{9}{4}$ $\text{Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke}$

II. Mertebe $\text{H } \frac{9}{4}$ $\text{Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek}$

Örnek Eser: Şevki Bey Uşşak Şarkı

Feilâtün feilâtün feilâtün feilün (1.Tip)

İkâ Kalbî

Fe i lâ tün fe i lâ tün fe i lâ tün fe i lün
 Ey le din tat lı se sin le be ni ih yâ o gu zel

Usûl

Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek

Velvele

Düm Te Ke Tek Kâ Dû Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dû Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dû Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dû Me Düm Tek Te Ke

II. Mertebe

Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek

Örnek Eser: Nasîbin Mehmed Hicaz Şarkı

Feilâtün feilâtün feilâtün feilün (2.Tip)

İka Kalıbı

Fe i lâ tün fe i lâ tün fe i lâ tün fe i lün
Zevk o lur gir ye le rim kal bi se fâ mes ti mi ze

Usûl

Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek

Velvele

DümTe Ke Tek Kâ Dû Me Düm Tek Te Ke DümTe Ke Tek Kâ Dû Me Düm Tek Te Ke DümTe Ke Tek Kâ Dû Me Düm Tek Te Ke DümTe Ke Tek Kâ Dû Me Düm Tek Te Ke

II. Mertebe

Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek

Örnek Eser: Selânikli Ahmed Segâh Şarkı

Feilâtün feilâtün feilâtün feilün (3.Tip)

İkâ Kalıbı $\text{H } \frac{9}{4}$ - 7 $\text{Fe i lâ tün fe i lâ tün fe i lâ tün fe i lün}$
 Bir ni gâh et ne o lur hâ li me cy gon ca de hem

Usûl $\text{H } \frac{9}{4}$ $\text{Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek}$

Velvle $\text{H } \frac{9}{4}$ $\text{Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke}$

II.Mertebe $\text{H } \frac{9}{4}$ $\text{Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek}$

Örnek Eser: Şekerci Cemil Bey Hicaz Şarkı

Feilâtün feilâtün feilün (1.Tip)

İkâ Kalıbı $\text{H } \frac{9}{4}$ - 7 $\text{Fe i lâ tün fe i lâ tün fe i lün}$
 Ren gi ruh sâ rı na gül gün de li ler

Usûl $\text{H } \frac{9}{4}$ $\text{Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek}$

Velvle $\text{H } \frac{9}{4}$ $\text{Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke}$

II.Mertebe $\text{H } \frac{9}{4}$ $\text{Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek}$

Örnek Eser: Şevki Bey Uşşak Şarkı

Feilâtün feilâtün feilün (2.Tip)

Îka Kalıbı $\text{H } \frac{9}{4}$ - 7 $\text{Fe i lâ tün fe i lâ tün fe i lâ tün fe i lâ tün}$
 $\text{El be nim çün de ni sar mış bi bi li yor}$

Usûl $\text{H } \frac{9}{4}$ $\text{Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek}$

Velvle $\text{H } \frac{9}{4}$ $\text{Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke}$

II.Mertebe $\text{H } \frac{9}{4}$ $\text{Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek}$

Örnek Eser: Dede Efendi Ferahfezâ Şarkı

Feilâtün feilâtün feilün (3.Tip)

Îka Kalıbı $\text{H } \frac{9}{4}$ - 7 $\text{Fe i lâ tün fe i lâ tün fe i lâ tün fe i lâ tün}$
 $\text{Nâ zü ref tâ i le gül zâ re re bu yur}$

Usûl $\text{H } \frac{9}{4}$ $\text{Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek}$

Velvle $\text{H } \frac{9}{4}$ $\text{Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke}$

II.Mertebe $\text{H } \frac{9}{4}$ $\text{Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek}$

Örnek Eser: Suyolcuzâde Sâlih Süznak Şarkı

İlâhî Kalbî

9/4

Fe i lâ tün fe i lâ tün fe i lâ tün fe i lün
Zev ki dil ber le gö nül düş me me ga ma

Usûl

9/4

Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek

Velvele

9/4

Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke

II. Mertebe

9/4

Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek

İka Kalıbı $\text{H} \frac{9}{4}$

Fe i lâ tün fe i lâ tün fe i lün
 Ül fe tin geç ti e fen düm a ra sı

Usûl $\text{H} \frac{9}{4}$

Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek

Velvele $\text{H} \frac{9}{4}$

Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke

II. Mertebe $\text{H} \frac{9}{4}$

Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek

167

Mef'ûlû mefâilû mefâilû feûlûn

İkâ Kalıbı $\text{H } \frac{9}{4}$

Mef'ûlû mefâilû mefâilû feûlûn

Bir kat... re i yen... çeş me i pür... hû... hû ni fe nâ... lûn... dâ... nâ

Usûl $\text{H } \frac{9}{4}$

Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek

Velvle $\text{H } \frac{9}{4}$

Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke

II. Mertebe $\text{H } \frac{9}{4}$

Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek

Örnek Eser: Şevki Bey Bayatî Şarkı

Mefâilûn mefâilûn feûlûn (1. Tip)

İkâ Kalıbı $\text{H } \frac{9}{4}$

Mefâilûn mefâilûn feûlûn (1. Tip)

De ğil... sem de... sa na lâ yık... fe... fe û... lûn... e... e fen... düm... nâ

Usûl $\text{H } \frac{9}{4}$

Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek

Velvle $\text{H } \frac{9}{4}$

Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke

II. Mertebe $\text{H } \frac{9}{4}$

Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek

Örnek Eser: Nûman Ağa Sabâ Şarkı

Mefâilün mefâilün feûlün (2.Tip)

İkâ Kalıbı $\text{H } \frac{9}{4}$

Usûl $\text{H } \frac{9}{4}$

Velvle $\text{H } \frac{9}{4}$

II.Mertebe $\text{H } \frac{9}{4}$

Ah Me fâ î lün me fâ î lün fe me lün
 Ah Se nin has re tin le şû ki me me lek ten

Düm Te KeDüm Tek Tek Düm Te KeDüm Tek Tek Düm Te KeDüm Tek Tek Düm Te KeDüm Tek Tek

DümTe Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke DümTe Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke DümTe Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke DümTe Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke

Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek

Örnek Eser: Nûman Ağa İsfahan Şarkı

Mefâilün mefâilün feûlün (3.Tip)

İkâ Kalıbı $\text{H } \frac{9}{4}$

Usûl $\text{H } \frac{9}{4}$

Velvle $\text{H } \frac{9}{4}$

II.Mertebe $\text{H } \frac{9}{4}$

Me fâ î lün me fâ î lün fe me lün
 Za ma nı var ki her baz min a a nar sın

Düm Te KeDüm Tek Tek Düm Te KeDüm Tek Tek Düm Te KeDüm Tek Tek Düm Te KeDüm Tek Tek

DümTe Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke DümTe Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke DümTe Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke DümTe Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke

Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek

Örnek Eser: Tan. İsmet Ağa Ferahfezâ Şarkı

Müstefîlün müstefîlün

İkâ Kalıbı $\text{H} \frac{9}{4}$

Müs tef i lün müs tef i lün
Gör dük çe ben ey meh ce mâl

Usûl $\text{H} \frac{9}{4}$

Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek

Velâle $\text{H} \frac{9}{4}$

Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke

II. Mertebe $\text{H} \frac{9}{4}$

Düm Te Ke Düm Tek Tek

Örnek Eser: Dede Efendi Rast Şarkı

Mefâîlün mefâîlün

İka Kâhı 9/4

Me fâ î lün me fâ î lün
Ha sad ey ler bu bez me el

Usûl 9/4

Düm Te Ke Düm Tek Tek Düm Te Ke Düm Tek Tek

Velvele 9/4

Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Dü Me Düm Tek Te Ke

II.Mertebe 9/4

Düm Te Ke Düm Tek Tek

Örnek Eser: Nûman Ağa Bayatî Şarkı

Şekil A.8: Ağır aksak usûlü, îka, usul,velvele, mertebelerinin poliritmik yapıları

Mefâîlün mefâîlün mefâîlün mefâîlün (1.Tip)

İka Kalıbı $\frac{10}{8}$

(Ah) Me fâ î lûn me fâ î lûn me fâ î lûn me fâ î lûn
 Ah Be nîm ey mîh ri en ver her ne vâ rîm var sa sen den dîr

Usûl $\frac{10}{8}$

Düm Te Kâ Dûn Tek Tek Düm Te Kâ Dûn Tek Tek Düm Te Kâ Dûn Tek Tek Düm Te Kâ Dûn Tek Tek

Velâle $\frac{10}{8}$

Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dû Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dû Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dû Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dû Me Düm Tek Te Ke

II. Mertebe $\frac{10}{8}$

Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek

Örnek Eser: İ. Hakkı Bey K. Hicazkâr Ağırsemâî

Mefâîlün mefâîlün mefâîlün mefâîlün (2. Tip)

İka Kalıbı $\frac{10}{8}$

(Ah) Me fâ î lûn me fâ î lûn me fâ î lûn me fâ î lûn
 Ah Bu lûn maz nev ci van sîn hem de mi ağ yâr (i) sîn hay fa

Usûl $\frac{10}{8}$

Düm Te Kâ Dûn Tek Tek Düm Te Kâ Dûn Tek Tek Düm Te Kâ Dûn Tek Tek Düm Te Kâ Dûn Tek Tek

Velâle $\frac{10}{8}$

Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dû Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dû Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dû Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dû Me Düm Tek Te Ke

II. Mertebe $\frac{10}{8}$

Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek

Örnek Eser: Küçük Mehmed Ağa Zâvil Ağır Semâî

Mefâîlün mefâîlün mefâîlün mefâîlün (3. Tip)

İka Kalıbı **10/8**

(Ah) Me fâ î lûn me fâ î lûn me fâ î lûn me fâ î lûn
 Ah Se râ pâ hûs nû an sîn dîl si tan sîn nâz (i) fâ per ver sîn

Usûl **10/8**

Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek

Velvle **10/8**

Düm TeKe Tek Kâ TeKe Dü Me Düm Tek TeKe Düm TeKe Tek Kâ TeKe Dü Me Düm Tek TeKe Düm TeKe Tek Kâ TeKe Dü Me Düm Tek TeKe Düm TeKe Tek Kâ TeKe Dü Me Düm Tek TeKe Düm TeKe Tek Kâ TeKe Dü Me Düm Tek TeKe

II. Mertebe **10/8**

Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek

Örnek Eser: H.Sâdeddîn Arel K.Hicazkâr Ağır Semâi

Mefâilün mefâilün feûlün

İka Kalıbı **10/8**

(Ah) Me fâ î lûn me fâ î lûn fe û lûn fe û lûn
 Ah U yan maz ol gü zel hay li za man dır za man dır

Usûl **10/8**

Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek

Velvle **10/8**

Düm TeKe Tek Kâ TeKe Dü Me Düm Tek TeKe Düm TeKe Tek Kâ TeKe Dü Me Düm Tek TeKe Düm TeKe Tek Kâ TeKe Dü Me Düm Tek TeKe Düm TeKe Tek Kâ TeKe Dü Me Düm Tek TeKe Düm TeKe Tek Kâ TeKe Dü Me Düm Tek TeKe

II. Mertebe **10/8**

Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek

Örnek Eser: Hacı Fâik Bey Sabâ Ağır Semâi

Mefâilün mefâilün

İka Kalıbı $\text{H} \frac{10}{8}$

(Ah) Me fâ î lün me fâ î lün
Ah Ga rîp dağ lar da kal dım ben

Usûl $\text{H} \frac{10}{8}$

Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek

Velvele $\text{H} \frac{10}{8}$

Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke

II. Mertebe $\text{H} \frac{10}{8}$

Düm Te Kâ Düm Tek Tek

Örnek Eser: Hacı Fâik Bey Bestenigâr Ağır Semâî

Fâilâtün fâilâtün fâilâtün fâilün (1. Tip)

İka Kalıbı $\text{H} \frac{10}{8}$

Fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lün
Tal a tın dev ri ka mer de mih ri â lem tâb e der

Usûl $\text{H} \frac{10}{8}$

Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek

Velvele $\text{H} \frac{10}{8}$

Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke

II. Mertebe $\text{H} \frac{10}{8}$

Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek

Örnek Eser: Zaharyâ Hüseyinî Ağır Semâî

Fâilâtün fâilâtün fâilâtün fâilün (2.Tip)

İkâ Kalıbı $\text{H} \frac{10}{8}$

Usûl $\text{H} \frac{10}{8}$

Velâle $\text{H} \frac{10}{8}$

II.Mertebe $\text{H} \frac{10}{8}$

Fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lâ tün
Hüs nü â nın nakş o lun du kal bi lâ me ey fâ meh i lün
ce mâl

Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek

Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke

Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek

Örnek Eser: Şehzâde Seyfettin Efendi Evç Ağır Semâî

Fâilâtün fâilâtün fâilâtün fâilün (3.Tip)

İkâ Kalıbı $\text{H} \frac{10}{8}$

Usûl $\text{H} \frac{10}{8}$

Velâle $\text{H} \frac{10}{8}$

II.Mertebe $\text{H} \frac{10}{8}$

Ah Fâ i lâ tün fâ i lâ tün tün fâ i lâ tün fâ i lâ tün tün fâ i lâ tün
Ah Et me zem ik râ rı aş kı sak la rım câ nım gi bi

Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek

Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke

Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek

Örnek Eser: Dede Efendi Hicaz Ağır Semâî

The musical score is written for four parts: İkâ Kahrı, Usûl, Velvele, and II. Mertebe. The time signature is 10/8.

İkâ Kahrı:

Fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lün
 İlk gö rüş te çeş mi mes tin le e sir et tin be ni

Usûl:

Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek

Velvele:

Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke

II. Mertebe:

Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek

Fâilâtün fâilâtün fâilâtün fâilün (5.Tip)

The musical score is written on four staves. The first staff, labeled 'İkâ Kalıbı', has a treble clef and a 10/8 time signature. It contains the lyrics: Fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lün. The second staff, labeled 'Usûl', has a treble clef and a 10/8 time signature. It contains the lyrics: Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek. The third staff, labeled 'Velvele', has a treble clef and a 10/8 time signature. It contains the lyrics: Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Düm Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Düm Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Düm Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Düm Me Düm Tek Te Ke. The fourth staff, labeled 'II. Mertebe', has a treble clef and a 10/8 time signature. It contains the lyrics: Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek.

İkâ Kalıbı

Usûl

Velvele

II. Mertebe

176

Mef'ûlû mefâilû mefâilû fe'ûlûn (1.Tip)

İkâ Kalıbı $\text{H} \frac{10}{8}$

Usûl $\text{H} \frac{10}{8}$

Velvele $\text{H} \frac{10}{8}$

II.Mertebe $\text{H} \frac{10}{8}$

Mef'ûlû mefâilû mefâilû fe'ûlûn (1.Tip)

Mef Kur û lû me fâ i lû me fâ i lû fe û lûn
 Yek tâ gü he rim mec li si rin cân se de fîm dir

Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek

Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dû Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dû Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dû Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dû Me Düm Tek Te Ke

Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek

Örnek Eser: Hacı Fâik Bey Hüzam Ağır Semâî

Mef'ûlû mefâilû mefâilû fe'ûlûn (2.Tip)

İkâ Kalıbı $\text{H} \frac{10}{8}$

Usûl $\text{H} \frac{10}{8}$

Velvele $\text{H} \frac{10}{8}$

II.Mertebe $\text{H} \frac{10}{8}$

Mef'ûlû mefâilû mefâilû fe'ûlûn (2.Tip)

Mef Kur û lû me fâ i lû me fâ i lû fe û lûn
 Yek tâ gü he rim mec li si rin cân se de fîm dir

Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek

Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dû Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dû Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dû Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dû Me Düm Tek Te Ke

Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek

Örnek Eser: Hacı Fâik Bey Tâhîrbüselik Ağır Semâî

Mef'ûlû mefâilû mefâilû fe'ûlûn (3.Tip)

İka Kalıbı $\text{H } \frac{10}{8}$

Usûl $\text{H } \frac{10}{8}$

Velvle $\text{H } \frac{10}{8}$

II.Mertebe $\text{H } \frac{10}{8}$

Mef'ûlû mefâilû mefâilû fe'ûlûn (3.Tip)

Bil mem ki te ham mül mü ço ğal dı ne bu hâ lim

Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek

Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke

Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek

Örnek Eser: Selânikli Ahmed Sultânıyegâh Ağır Semâî

Mef'ûlû mefâilû mefâilû fe'ûlûn (4.Tip)

İka Kalıbı $\text{H } \frac{10}{8}$

Usûl $\text{H } \frac{10}{8}$

Velvle $\text{H } \frac{10}{8}$

II.Mertebe $\text{H } \frac{10}{8}$

Mef'ûlû mefâilû mefâilû fe'ûlûn (4.Tip)

Ah Mef'û lû me fâ î lû me fâ î lû fe û lûn
Ah Ben ağ lar i dîmher ge ce ol yâ rim u yur du

Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek

Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke

Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek

Örnek Eser: Tan. Ali Efendi Evç Ağır Semâî

Mef'ûlû mefâilû mefâilû feûlûn (5.Tip)

İkâ Kalıbı $\text{H} \frac{10}{8}$

Mef'ûlû mefâilû mefâilû feûlûn (5.Tip)

Usûl $\text{H} \frac{10}{8}$

Velvele $\text{H} \frac{10}{8}$

II.Mertebe $\text{H} \frac{10}{8}$

Örnek Eser: Osman Ağa Evçe Ağır Semâî

Feilâtûn feilâtûn feilâtûn feilûn (1.Tip)

İkâ Kalıbı $\text{H} \frac{10}{8}$

Feilâtûn feilâtûn feilâtûn feilûn (1.Tip)

Usûl $\text{H} \frac{10}{8}$

Velvele $\text{H} \frac{10}{8}$

II.Mertebe $\text{H} \frac{10}{8}$

Örnek Eser: III.Selim Şevkutarab Ağır Semâî

İka Kalıbı

Usûl

Velvele

II. Mertebe

Fe i lâ tün fe i lâ tün fe i lâ tün fe i lün
 Nî ce lâ bir has re ti câ nâ ne te ham mül e de yim

Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek

Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dû Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dû Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dû Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dû Me Düm Tek Te Ke

Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek

İkka Kalbı **10/8**
Fâ i lâ tûn fe i lâ tûn fe i lâ tûn fe i lûn
Al sam â â gû şu ma bir şeb o me hi nâ le gi bi

Usûl **10/8**
Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek

Velâle **10/8**
Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dû Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dû Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dû Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dû Me Düm Tek Te Ke

II. Mertebe **10/8**
Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Te Kâ Düm Tek Tek

180

Feilâtün feilâtün feilâtün feilün (4.Tip)

İka Kalıbı $\text{H } \frac{10}{8}$

Usûl $\text{H } \frac{10}{8}$

Velvle $\text{H } \frac{10}{8}$

II.Mertebe $\text{H } \frac{10}{8}$

Fâ i lâ tün fe i lâ tün fe i lâ tün fa' (i) lün
Se ve rim ger çi se ni ba na ve fâ o la sin

Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek

Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke

Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek

Örnek Eser: Zekâî Dede Uşşak Ağır Semâî

Feilâtün feilâtün feilâtün feilün (5.Tip)

İka Kalıbı $\text{H } \frac{10}{8}$

Usûl $\text{H } \frac{10}{8}$

Velvle $\text{H } \frac{10}{8}$

II.Mertebe $\text{H } \frac{10}{8}$

(Ah) Fe i lâ tün fe i lâ tün fe i lâ tün fe i lâ tün
Ah Ni ce bir bül bü li nâ lân gi bi fer yâd i de yim

Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek

Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke

Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek

Örnek Eser: İlyâ Sazkâr Ağır Semâî

Müstefîlâtün müstefîlâtün

İlka Kalıbı $\text{H} \frac{10}{8}$

Usûl $\text{H} \frac{10}{8}$

Velvle $\text{H} \frac{10}{8}$

II. Mertebe $\text{H} \frac{10}{8}$

Müs tef i lâ tün müs tef i lâ tün
Ey ver di râ nâ şû hi me lek veş

Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek

Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke

Düm Te Kâ Düm Tek Tek

Örnek Eser: Dede Efendi Şehnâz Ağır Semâi

Mefâilün feilâtün mefâilün feilün (1. Tip)

İlka Kalıbı $\text{H} \frac{10}{8}$

Usûl $\text{H} \frac{10}{8}$

Velvle $\text{H} \frac{10}{8}$

II. Mertebe $\text{H} \frac{10}{8}$

Ah Me fâ i lün fe i lâ tün me fâ i lün fe i lün
Ah Ni yâz (i) nağ me i dil yâ re bi ze ban o ku nur

Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek

Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke

Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek

Örnek Eser: Çömlekçizâde Recep Ağa Büselik Ağır Semâi

Mefâilün feilâtün mefâilün feilün (2.Tip)

İka Kalıbı $\text{H} \frac{10}{8}$

Usûl $\text{H} \frac{10}{8}$

Velvele $\text{H} \frac{10}{8}$

II.Mertebe $\text{H} \frac{10}{8}$

Ah Me fâ i lün fe i lâ tün me fâ i lün fe i lün
Ah Bî lin dî bû se ye yok yâ rin iz ni gel me den ey

Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek

Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dû Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dû Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dû Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dû Me Düm Tek Te Ke

Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek

Örnek Eser: Tâhir Efendi Sabâ Ağır Semâî

Mef'ûlû fâilâtü mefâilü fâilün (1.Tip)

İka Kalıbı $\text{H} \frac{10}{8}$

Usûl $\text{H} \frac{10}{8}$

Velvele $\text{H} \frac{10}{8}$

II.Mertebe $\text{H} \frac{10}{8}$

Mef' û lû fâ i lâ tû me fâ i lû fa i lün
Nev rûz i riş ti ba ğa şa râb is te mez mi sin

Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek

Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dû Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dû Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dû Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dû Me Düm Tek Te Ke

Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek

Örnek Eser: İtrî Irak Ağır Semâî

Mef'ûlû fâilâtü mefâîlû fâilün (2.Tip)

İlka Kalıbı

Usûl

Velvele

II. Mertebe

Örnek Eser: Tab'i Mustafa Efendi Bayatî Ağır Semâî

Şekil A.9: Aksak semâî usûlü, îka, usul,velvele, mertebelerinin poliritmik yapıları

Mef'ûlû mefâilû mefâilû feûlûn (1.Tip)

İkâ Kalıbı $\text{H} \frac{10}{4}$

Mef'ûlû mefâilû mefâilû feûlûn (1.Tip)

İkâ Kalıbı: Mef'ûlû mefâilû mefâilû feûlûn

Usûl: Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek

Velvele: Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke

II. Mertebe: Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek

Örnek Eser: Şâkir Ağa Evcârâ Ağır Semâî

Mef'ûlû mefâilû mefâilû feûlûn (2.Tip)

İkâ Kalıbı $\text{H} \frac{10}{4}$

Mef'ûlû mefâilû mefâilû feûlûn (2.Tip)

İkâ Kalıbı: Mef'ûlû mefâilû mefâilû feûlûn

Usûl: Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek

Velvele: Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke

II. Mertebe: Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek

Örnek Eser: Hâfız Abdullah Efendi Şevkefzâ Ağır Semâî

Mef'ûlû mefâilû mefâilû feûlûn (3.Tip)

İka Kahrı $\text{H } \frac{10}{4}$

Mef'ûlû mefâilû mefâilû feûlûn
Yâ rab ki me fer yâd e de yim yâ rin e lîn den

Usûl $\text{H } \frac{10}{4}$

Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek

Velvle $\text{H } \frac{10}{4}$

Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke

II.Mertebe $\text{H } \frac{10}{4}$

Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek

Örnek Eser: Dede Efendi İsfahan Ağır Semâî

Fâilâtûn fâilâtûn fâilâtûn fâilûn

İka Kahrı $\text{H } \frac{10}{4}$

Fâ i lâ tûn fâ i lâ tûn fâ i lâ tûn fâ i lûn
Zî ve rî sî ne e düp rû hi re vâ nım di ye rek

Usûl $\text{H } \frac{10}{4}$

Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek

Velvle $\text{H } \frac{10}{4}$

Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke

II.Mertebe $\text{H } \frac{10}{4}$

Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek

Örnek Eser: III. Selim Pesendide Ağır Semâî

Müstef'îlün müstef'îlün

İkâ Kalıbı $\text{H } \frac{10}{4}$

Müs tef' i lün
Bir şû hun ol

Müs tef' i lün
dum mâ i li

Usûl $\text{H } \frac{10}{4}$

Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek

Velvele $\text{H } \frac{10}{4}$

Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke

II. Mertebe $\text{H } \frac{10}{4}$

Düm Te Kâ Düm Tek Tek

Örnek Eser: Şâkir Ağa Tâhîr Ağır Semâî

Müstef'îlün müstef'îlün müstef'îlün müstef'îlün

İkâ Kalıbı $\text{H } \frac{10}{4}$

(Ah) Müs tef' i lün müş tef' i lün müş tef' i lün müş tef' i lün
Ah Ey gon ca i bâ ğı ci han vey ziy ne ti des tâ rı cân

Usûl $\text{H } \frac{10}{4}$

Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek

Velvele $\text{H } \frac{10}{4}$

Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke

II. Mertebe $\text{H } \frac{10}{4}$

Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek

Örnek Eser: Dede Efendi Nevâ Ağır Semâî

Feilâtün feilâtün feilâtün feilün (1.Tip)

İkâ Kalıbı $\text{H } \frac{10}{4}$

(Ah) _____ Fe i lâ tün _____ fe i lâ tün _____ fa' lün
 Ah _____ ağ la rım ağ la dı ğım yâ re ü mâ yân _____ ol maz

Usûl $\text{H } \frac{10}{4}$

Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek

Velvle $\text{H } \frac{10}{4}$

Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke

II.Mertebe $\text{H } \frac{10}{4}$

Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek

Örnek Eser: S. Ziyâ Özbekkan Sabâ Ağır Semâî

Feilâtün feilâtün feilâtün feilün (2.Tip)

İkâ Kalıbı $\text{H } \frac{10}{4}$

(Ah) _____ Fe i lâ tün _____ fe i lâ tün _____ fe i lâ tün _____ fe i lâ tün
 Ah _____ Ni ce bir bül bü li nâ lân _____ gi bi fer yâd e de yim

Usûl $\text{H } \frac{10}{4}$

Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek

Velvle $\text{H } \frac{10}{4}$

Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke

II.Mertebe $\text{H } \frac{10}{4}$

Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ

Örnek Eser: İlyâ Sazkâr Ağır Semâî

Mefâilün mefâilün mefâilün mefâilün

İka Kalıbı $\text{H } \frac{10}{4}$

Usûl $\text{H } \frac{10}{4}$

Velvle $\text{H } \frac{10}{4}$

II. Mertebe $\text{H } \frac{10}{4}$

(Ah) Me fâ î lün me fâ î lün me fâ î lün me fâ î lün
 Ah Di li bi çâ re yi mec rûh e den tığ i ni gâ hn dır

Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek

Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke

Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek

Örnek Eser: Dede Efendi Ferahnâk Ağır Semâi

Mef'ûlû fâilâtü mefâilü fâilün

İka Kalıbı $\text{H } \frac{10}{4}$

Usûl $\text{H } \frac{10}{4}$

Velvle $\text{H } \frac{10}{4}$

II. Mertebe $\text{H } \frac{10}{4}$

Mef' û lü fâ i lâ tü me fâ i lü fâ i lün
 Her de dem ki naz i le o me lek rû ke lâ lâm ı der

Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek

Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke

Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek

Örnek Eser: Mustafa Ağa Bayatî Ağır Semâi

Şekil A.10: Ağır aksak usûlü, İka, usul, velvle, mertebelerinin poliritmik yapıları

Mef'ûlü mefâilü mefâilü fe'ûlün (1.Tip)

İkâ Kalıbı $\text{H } \frac{10}{8}$

Mef'ûlü mefâilü mefâilü fe'ûlün (1.Tip)

Sev _____ û _____ lû _____ me _____ fâ _____ î _____ lû _____ me _____ fâ _____ î _____ lû _____ fe _____ û _____ lûn _____
 yı _____ ru _____ hun _____ aşk _____ e _____ li _____ ne _____ son _____ se _____ fe _____ rim _____ dir _____

Usûl $\text{H } \frac{10}{8}$

Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek

Velvele $\text{H } \frac{10}{8}$

Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dû Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dû Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dû Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dû Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dû Me Düm Tek Te Ke

II.Mertebe $\text{H } \frac{10}{8}$

Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek

Örnek Eser: Hâfız Yusuf Hicaz Şarkı

Mef'ûlü mefâilü mefâilü fe'ûlün (2.Tip)

İkâ Kalıbı $\text{H } \frac{10}{8}$

Mef'ûlü mefâilü mefâilü fe'ûlün (2.Tip)

Aş _____ kın _____ lû _____ me _____ fâ _____ î _____ lû _____ me _____ fâ _____ î _____ lû _____ fe _____ û _____ lûn _____
 gi _____ bi _____ bir _____ hâ _____ tı _____ râ _____ yok _____ ben _____ de _____ ki _____ his _____ te _____

Usûl $\text{H } \frac{10}{8}$

Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek

Velvele $\text{H } \frac{10}{8}$

Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dû Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dû Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dû Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dû Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dû Me Düm Tek Te Ke

II.Mertebe $\text{H } \frac{10}{8}$

Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek

Örnek Eser: Şükriî Tınar Bayatıaraban Şarkı

Mef'ûlü mefâîlü mefâîlü fe'ûlün (3.Tip)

İkâ Kahrı $\text{H } \frac{10}{8}$

Ustûl $\text{H } \frac{10}{8}$

Velvle $\text{H } \frac{10}{8}$

II.Mertebe $\text{H } \frac{10}{8}$

Mef'ûlü mefâîlü mefâîlü fe'ûlün (3.Tip)

Bir hâ lû me fâ i lû me fâ i lû fe û lûn
 Bir hâ ki se var can i le câ nân a ra sîn da

Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek

Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke

Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek

Örnek Eser: Servet Yesâri Bey Hisarbûselik Şarkı

Mef'ûlü mefâîlü mefâîlü fe'ûlün (4.Tip)

İkâ Kahrı $\text{H } \frac{10}{8}$

Ustûl $\text{H } \frac{10}{8}$

Velvle $\text{H } \frac{10}{8}$

II.Mertebe $\text{H } \frac{10}{8}$

Mef'ûlü mefâîlü mefâîlü fe'ûlün (4.Tip)

Hic râ lû me fâ i lû me fâ i lû fe û lûn
 Hic râ nu mu çek aş kı ma yan sev gi me bağ lan

Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek

Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke

Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek

Örnek Eser: Zeki Dıyğulu Hıcaz Şarkı

Mef'ûlû mefâilû mefâilû feûlûn (5.Tip)

İkâ Kalıbı $\frac{10}{8}$

Mef'ûlû mefâilû mefâilû feûlûn

Â hum gi bi ah var mı a cep ah lar i çin de

Usûl $\frac{10}{8}$

Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek

Velvele $\frac{10}{8}$

Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke

II.Mertebe $\frac{10}{8}$

Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek

Örnek Eser: O. Nihat Akın Hüzam Şarkı

Mef'ûlû mefâilû mefâilû feûlûn (6.Tip)

İka Kalıbı $\text{H } \frac{10}{8}$ z

Usûl $\text{H } \frac{10}{8}$

Velvle $\text{H } \frac{10}{8}$

II. Mertebe $\text{H } \frac{10}{8}$

Mef Gön ü lüm lü de me de fâ rin î bir

Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek

Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Tek Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Tek Ke

Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ

İ.K. $\text{H } \frac{10}{8}$

U. $\text{H } \frac{10}{8}$

V. $\text{H } \frac{10}{8}$

II.M. $\text{H } \frac{10}{8}$

lû me fâ lû me fâ lû fe ü lû den

sı zı var dır e li niz den

Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek

Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke

Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ

Örnek Eser: Selâhaddin Pınar Hüzam Şarkı

Fâilâtün fâilâtün fâilâtün fâilün (1.Tip)

İka Kalbı

8 Fâ i lâ tün i lâ
Â te şi aş kın la câ

Usûl

8 Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek

Velvele

8 Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke

II.Mertebe

8 Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ

4

İ.K.

tün i lâ
nâ ha râb.

U.

Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek

V.

Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke

II.M.

Düm Tek Tek Düm Te Kâ

6

İ.K.

tün i lâ
ol mak ta lün dır

U.

Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek

V.

Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke

II.M.

Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek

Örnek Eser: Emin Ongan Acemaşiran Şarkı

Fâilâtün fâilâtün fâilâtün fâilün (2.Tip)

İka Kalıbı $\frac{10}{8}$

Usûl $\frac{10}{8}$

Velvle $\frac{10}{8}$

II.Mertebe $\frac{10}{8}$

Fâ i lâ tün fâ i lâ
Yar na sıl sev dım se ni

Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ

Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke

Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ

İ.K. $\frac{10}{8}$

U. $\frac{10}{8}$

V. $\frac{10}{8}$

II.M. $\frac{10}{8}$

tün fâ i lâ tün fâ i lâ
ner den sa taş tım sa na ben

Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ

Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke

Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ

Örnek Eser: Bîmen Şen Hicaz Şarkı

Fâilâtün fâilâtün fâilâtün fâilün (3.Tip)

İkâ Kalıbı **10/8**

Fâ i lâ tün fâ i lâ
Ner de sin bil mem ne ol

Usûl **10/8**

Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek

Velvle **10/8**

Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke

II. Mertebe **10/8**

Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ

İ.K. **4**

tün fâ i lâ tün fâ i lâ
dun gel mez ol du hiç se lün

U. **10/8**

Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek

V. **10/8**

Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke

II.M. **10/8**

Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ

Örnek Eser: Mustafa Sunar K.Hicazkâr Şarkı

Fâilâtün fâilâtün fâilâtün fâilün (4. Tip)

İkâ Kalıbı $\text{H } \frac{10}{8}$

Usûl $\text{H } \frac{10}{8}$

Velvle $\text{H } \frac{10}{8}$

II. Mertebe $\text{H } \frac{10}{8}$

Fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lün
 Â şe mi gül zâr e der düm ka dir ol say düm e ğer

Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek

Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke

Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek

Örnek Eser: Neveser Kökteş Hıcazkar Şarkı

Fâilâtün fâilâtün fâilâtün fâilün (5. Tip)

İkâ Kalıbı $\text{H } \frac{10}{8}$

Usûl $\text{H } \frac{10}{8}$

Velvle $\text{H } \frac{10}{8}$

II. Mertebe $\text{H } \frac{10}{8}$

Fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lün
 Şem a i dil dâ re yak tün tün gön lü mü sad ah i le

Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek

Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke

Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek

Örnek Eser: Leon Hancıyan Sûznâk Şarkı

Fâilâtün fâilâtün fâilün (1.Tip)

İka Kalıbı $\frac{10}{8}$

Usûl $\frac{10}{8}$

Vevle $\frac{10}{8}$

II. Mertebe $\frac{10}{8}$

Fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lün
Sev di gön lüm bir me lek pey ker pe ri

Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek

Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke

Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ

Örnek Eser: Hacı Fâik Bey Hicaz Şarkı

Fâilâtün fâilâtün fâilün (2.Tip)

İkâ Kahrı

10/8

Fâ i lâ
Der di hic

tün
râ

fâ i lâ
nın la her

Usûl

10/8

Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek

Velvele

10/8

Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke

II. Mertebe

10/8

Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ

4

İ. K.

tün
an

fâ
ağ

i lün
la rım

U.

Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek

V.

Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke

II. M.

Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Te Kâ Düm Tek Tek

Örnek Eser: Selânikli Ahmed Dilkeşhâverân Şarkı

Fâilâtün fâilâtün fâilün (3. Tip)

İka Kalıbı

10/8

Fâ i lâ
Dil de ar

tün
tık

fâ i lâ
kal ma dı

Usûl

10/8

Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek

Velvele

10/8

Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke

II.Mertebe

10/8

Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ

4

İ.K.

tün
tâ

fâ i lün
bı tû vân

U.

Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek

V.

Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke

II.M.

Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Te Kâ Düm Tek Tek

Örnek Eser: Rahmi Bey Yegâh Şarkı

Fâilâtün fâilâtün fâilün (4.Tip)

İkâ Kalıbı $\frac{10}{8}$ Fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lün
Çâ re bu lan ol ma dı bu yâ re ye

Usûl $\frac{10}{8}$ Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek

Velvle $\frac{10}{8}$ Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke

II.Mertebe $\frac{10}{8}$ Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ

Örnek Eser: Ahmed Râsim Hicaz Şarkı

Fâilâtün fâilâtün fâilün (5.Tip)

İkâ Kalıbı $\frac{10}{8}$ Fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lün
Yâd i le geç miş za ma m ağ la rım

Usûl $\frac{10}{8}$ Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek

Velvle $\frac{10}{8}$ Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke

II.Mertebe $\frac{10}{8}$ Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek

Örnek Eser: Şevki Bey Uşşak Şarkı

Fâilâtün fâilâtün fâilün (6.Tip)

İkâ Kahrı 10/8

Usûl 10/8

Velâle 10/8

II.Mertebe 10/8

Fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lün
Bî ke sū bî çâ re yim ah ah ağ la rım

Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek

DümTeKeTekKâ TeKeDüMeDümTek TeKeDümTeKeTekKâ TeKeDüMeDümTek TeKeDümTeKeTekKâ TeKeDüMeDümTek TeKeDümTeKeTekKâ TeKeDüMeDümTek TeKeDümTeKeTekKâ TeKeDüMeDümTek TeKe

Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ

Örnek Eser: Astık Ağa Karcıgar Şarkı

Mefâilün mefâilün feûlün (1.Tip)

İkâ Kahrı 10/8

Usûl 10/8

Velâle 10/8

II.Mertebe 10/8

Me fâ i lün me fâ i lün fe û lün
A çıl dı sî ne me bir tâ ze yâ re

Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek

DümTeKeTekKâ TeKeDüMeDümTek TeKeDümTeKeTekKâ TeKeDüMeDümTek TeKeDümTeKeTekKâ TeKeDüMeDümTek TeKeDümTeKeTekKâ TeKeDüMeDümTek TeKeDümTeKeTekKâ TeKeDüMeDümTek TeKe

Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ

Örnek Eser: Lâtîf Ağa Evcârâ Şarkı

Mefâilün mefâilün feûlün (2.Tip)

İka Kalıbı $\text{H } \frac{10}{8}$ z

Usûl $\text{H } \frac{10}{8}$

Velvle $\text{H } \frac{10}{8}$

II. Mertebe $\text{H } \frac{10}{8}$

Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek

Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek

Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek

Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek

Örnek Eser: Santurî Ethem Efendi Sultânîyegâh Şarkı

Mefâilün mefâilün feûlün (3.Tip)

İka Kalıbı $\text{H } \frac{10}{8}$ z

Usûl $\text{H } \frac{10}{8}$

Velvle $\text{H } \frac{10}{8}$

II. Mertebe $\text{H } \frac{10}{8}$

Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek

Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek

Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek

Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek

Örnek Eser: Şevki Bey Uşşak Şarkı

Mefâîlün mefâîlün feûlün (4.Tip)

İkâ Kalıbı $\text{H} \frac{10}{8}$

Me fâ i lün me fâ i lün fe û lün
Ba har er di ye şil len di çe men ler

Usûl $\text{H} \frac{10}{8}$

Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek

Velvle $\text{H} \frac{10}{8}$

Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke

II.Mertebe $\text{H} \frac{10}{8}$

Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ

Örnek Eser: Hacı Ârif Bey Neveser Şarkı

Feilâtün feilâtün feilâtün feilün (1.Tip)

Îka Kalıbı $\text{H} \frac{10}{8}$

Fe i lâ tün fe i lâ
Gül le rin göl le rin

Usûl $\text{H} \frac{10}{8}$

Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek

Velvele $\text{H} \frac{10}{8}$

Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke

II. Mertebe $\text{H} \frac{10}{8}$

Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ

4

İ.K. $\text{H} \frac{10}{8}$

tün fe i lâ tün fe i lün
de u yu yan bir ça ya ben

U. $\text{H} \frac{10}{8}$

Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek

V. $\text{H} \frac{10}{8}$

Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke

II.M. $\text{H} \frac{10}{8}$

Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ

Örnek Eser: Bîmen Şen Sabâ Şarkı

Feilâtün feilâtün feilâtün feilün (2.Tip)

İlka Kalıbı $\frac{10}{8}$

Fe i lâ tün fe i lâ tün fe i lâ tün fa' lün
 Â şı kın kal bi ya nar dı de si gir yân ol maz

Usûl $\frac{10}{8}$

Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek

Velvle $\frac{10}{8}$

Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke

II. Mertebe $\frac{10}{8}$

Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek

Örnek Eser: Zekâî Dede Müstear Şarkı

Feilâtün feilâtün feilâtün feilün (3.Tip)

İlka Kalıbı $\text{H} \frac{10}{8}$

Usûl $\text{H} \frac{10}{8}$

Velvle $\text{H} \frac{10}{8}$

II.Mertebe $\text{H} \frac{10}{8}$

Fe i lâ tün fe i lâ tün
An la dım sev me ye cek sin

Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek

Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke

Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek

İ.K. $\text{H} \frac{10}{8}$

U. $\text{H} \frac{10}{8}$

V. $\text{H} \frac{10}{8}$

II.M. $\text{H} \frac{10}{8}$

fe i lâ tün fe i lün
be ni sen naz lı çı çok

Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek

Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke

Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek

Örnek Eser: Selâhaddin Pınar Hicaz Şarkı

Feilâtün feilâtün feilâtün feilün (4.Tip)

İka Kalıbı $\text{H} \frac{10}{8}$

Fe i lâ
Geç ti öm

tün
rüm

fe i lâ
yi ne hâ

Usûl $\text{H} \frac{10}{8}$

Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek

Velvle $\text{H} \frac{10}{8}$

Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke

II.Mertebe $\text{H} \frac{10}{8}$

Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ

4

I.K $\text{H} \frac{10}{8}$

tün
lâ

fe i lâ
ben o bin

tün
dert

fe i
i le

lün
yim

U. $\text{H} \frac{10}{8}$

Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek

V. $\text{H} \frac{10}{8}$

Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke

II.M $\text{H} \frac{10}{8}$

Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ

Örnek Eser: Selâhaddin Pınar Nihâvend Şarkı

Feilâtün feilâtün feilâtün feilün (5.Tip)

İka Kalıbı $\text{H } \frac{10}{8}$

Usûl $\text{H } \frac{10}{8}$

Velvle $\text{H } \frac{10}{8}$

II.Mertebe $\text{H } \frac{10}{8}$

Fe i lâ tün fe i lâ
Göz ö nün de çü rü dü

Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek

Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke

Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek

İ.K $\text{H } \frac{10}{8}$

U. $\text{H } \frac{10}{8}$

V. $\text{H } \frac{10}{8}$

II.M $\text{H } \frac{10}{8}$

tün mah fe vu i ha lâ rab tün ol fe du i lün te nim

Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek

Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke

Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek

Örnek Eser: Aryanaki Candan K.Hicazkâr Şarkı

Feilâtün feilâtün feilün (1.Tip)

İkâ Kalıbı $\text{H} \frac{10}{8}$

Fe i lâ tün fe i lâ tün fe i lün
Ge ce yi gün dü ze her dem ka ta lım

Usûl $\text{H} \frac{10}{8}$

Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek

Velvle $\text{H} \frac{10}{8}$

Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke

II. Mertebe $\text{H} \frac{10}{8}$

Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek

Örnek Eser: Selânikli Ahmed Acemkürdî Şarkı

Feilâtün feilâtün feilün (2. Tip)

İkâ Kalıbı $\text{H} \frac{10}{8}$

Fe i lâ tün fe i lâ tün fe i lün
Be ni öl dür fâ kat al dat ma gü zel

Usûl $\text{H} \frac{10}{8}$

Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek

Velvle $\text{H} \frac{10}{8}$

Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke

II. Mertebe $\text{H} \frac{10}{8}$

Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek

Örnek Eser: Emin Oğan Bayatî Şarkı

Feilâtün feilâtün feilün (3.Tip)

İka Kalıbı $\text{H } \frac{10}{8}$ z

Fe i lâ tün fe i lâ tün fe i lün
Yi ne kal bım co şar ağ lar bu ge ce

Usûl $\text{H } \frac{10}{8}$

Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek

Velvle $\text{H } \frac{10}{8}$

Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke

II. Mertebe $\text{H } \frac{10}{8}$

Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek

Örnek Eser: Yesâri Âsım Arsoy Hâzzam Şarkı

Feilâtün feilâtün feilün (4.Tip)

İka Kalıbı $\text{H } \frac{10}{8}$ z

Fe i lâ tün fe i lâ tün fe i lün
Di ya lim sem yok i ken ağ lı yo rum

Usûl $\text{H } \frac{10}{8}$

Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek

Velvle $\text{H } \frac{10}{8}$

Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke

II. Mertebe $\text{H } \frac{10}{8}$

Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek

Örnek Eser: Selânikli Ahmed K.Hicazkâr Şarkı

Feilâtün feilâtün feilün (5.Tip)

İkâ Kalıbı $\text{H } \frac{10}{8}$ z Fe i lâ tün fe i lâ tün fe i lâ tün fe i lün
Se ve rim her gü ze li sen den e ser dir di ye rek

Usûl $\text{H } \frac{10}{8}$ Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek

Velvele $\text{H } \frac{10}{8}$ Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke

II. Mertebe $\text{H } \frac{10}{8}$ Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek

Örnek Eser: Lem'i Atlı Hicaz Şarkı

Feilâtün feilâtün feilün (6.Tip)

İkâ Kalıbı $\text{H } \frac{10}{8}$ z Fe i lâ tün fe i lâ tün fe i lâ tün fe i lün
Be ni bek let tin e fen düm yi ne mu' tad o la rak

Usûl $\text{H } \frac{10}{8}$ Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek

Velvele $\text{H } \frac{10}{8}$ Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke

II. Mertebe $\text{H } \frac{10}{8}$ Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek

Örnek Eser: Fehmi Tokay Araban Şarkı

Feilâtün feilâtün feilün (7.Tip)

İka Kahrı 11 10 8

Fe i lâ tün fe i lâ tün fe i lâ tün fa' lün
Ne ka ra gün le re kal dım ga mı hic râ nın dan

Usûl 11 10 8

Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek

Velvele 11 10 8

Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke

II. Mertebe 11 10 8

Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ

Örnek Eser: Hacı Ârif Bey Hicaz Şarkı

Feilâtün feilâtün feilün (8. Tip)

İka Kahrı 11 10 8

Fe i lâ tün fe i lâ tün fe i lâ tün lâ tün fe i lün
Ni ce bir has ret i le rüz ü şeb ef gan e de yim

Usûl 11 10 8

Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek

Velvele 11 10 8

Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke

II. Mertebe 11 10 8

Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek

Örnek Eser: Hâfız Yusuf Hâzzam Şarkı

Feilâtün feilâtün feilün (9.Tip)

İka Kallıı

Usül

Velvle

II.Mertebe

Fe i lâ tün fe i lâ tün fe i lâ tün fe i lâ tün
 Ye ter ağ lat me bu ak şam be ni sen naz lı çı çek

Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek

Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dū Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dū Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dū Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dū Me Düm Tek Te Ke

Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek

Örnek Eser: Zeki Duygulu Rast Şarkı

Feilâtün feilâtün feilün (10.Tip)

İka Kalıbı **10/8**

Usûl **10/8**

Velvele **10/8**

II.Mertebe **10/8**

I.K. **4**

U. **4**

V. **4**

II.M. **4**

Örnek Eser: Zeki Müren Nihâvend Şarkı

Feilâtün feilâtün feilün (11.Tip)

İka Kalbı $\text{H} \frac{10}{8}$ z Fe i lâ tün fe i lâ tğn fe i
Ge ce nin mâ te mi ni aş kı ma

Usûl $\text{H} \frac{10}{8}$ Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek

Velvle $\text{H} \frac{10}{8}$ Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke

II. Mertebe $\text{H} \frac{10}{8}$ Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ

İ.K. $\text{H} \frac{10}{8}$ lâ ör tün üp fe i lün
sa ra yım

U. $\text{H} \frac{10}{8}$ Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek

V. $\text{H} \frac{10}{8}$ Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke Düm Te Ke Tek Kâ Te Ke Dü Me Düm Tek Te Ke

II.M. $\text{H} \frac{10}{8}$ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek

Örnek Eser: Selâhaddin Pınar Hüzam Şarkı

Mefâilün mefâilün

İkâ Kalıbı $\text{H } \frac{10}{8}$ z $\text{Me fâ i lün me fâ i lün}$
 $\text{Ba hâ rı bî ha zan sîn sen}$

Usûl $\text{H } \frac{10}{8}$ $\text{Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek}$

Velvle $\text{H } \frac{10}{8}$ $\text{DümTeKeTekKâTeKeDüMeDümTekTeKeDümTeKeTekKâTeKeDüMeDümTekTeKeDümTeKeTekKâTeKeDüMeDümTekTeKeDümTeKeTekKâTeKeDüMeDümTekTeKe}$

II. Mertebe $\text{H } \frac{10}{8}$ $\text{Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek}$

Örnek Eser: Leylâ Saz Şevkefzâ Şarkı

Müstef'ilün müstef'ilün

İkâ Kalıbı $\text{H } \frac{10}{8}$ $\text{Müs tef i lün müs tef i lün}$
 $\text{Câ nan be ni yâd et mi yor}$

Usûl $\text{H } \frac{10}{8}$ $\text{Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek}$

Velvle $\text{H } \frac{10}{8}$ $\text{DümTeKeTekKâTeKeDüMeDümTekTeKeDümTeKeTekKâTeKeDüMeDümTekTeKeDümTeKeTekKâTeKeDüMeDümTekTeKeDümTeKeTekKâTeKeDüMeDümTekTeKe}$

II. Mertebe $\text{H } \frac{10}{8}$ $\text{Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek}$

Örnek Eser: Şevki Bey Hicaz Şarkı

Müstefilâtün müstefilâtün

İka Kalıbı $\frac{10}{8}$

Usûl $\frac{10}{8}$

Velvele $\frac{10}{8}$

II. Mertebe $\frac{10}{8}$

Müs tef i lâ tün müs tef i lâ tün müs tef i lâ tün
 Ey dil ne ol dun fer yâd e der sin

Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek Düm Te Kâ Dün Tek Tek

DümüTeKe Tek Kâ TeKe Dü Me Düm Tek TeKe DümüTeKe Tek Kâ TeKe Dü Me Düm Tek TeKe DümüTeKe Tek Kâ TeKe Dü Me Düm Tek TeKe DümüTeKe Tek Kâ TeKe Dü Me Düm Tek TeKe

Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek Düm Te Kâ Düm Tek Tek

Örnek Eser: Civan Ağa Uşşak Şarkı

Şekil A.11: Curcuna usûlü, îka, usul, velvele, mertebelerinin poliritmik yapıları

Mef'ûlû fâilâtûn mef'ûlû fâilâtûn

Îka Kalıbı $\text{H } \frac{10}{4}$

Ah Mef'û lû fâ i lâ tûn mef'û lû fâ i lâ tûn
 Ah Bir şeh ki tâ ci dâ rân ol mak de hâ ki râ hı

Usûl $\text{H } \frac{10}{4}$

Düm Tek Düm Tek Te Ke Düm Tek Düm Tek Te Ke Düm Tek Düm Tek Te Ke Düm Tek Düm Tek Te Ke

Velvele $\text{H } \frac{10}{4}$

Düm Düm Te Ke Te Kâ Dü Me Tek Kâ Tek Kâ Düm Düm Te Ke Te Kâ Dü Me Tek Kâ Tek Kâ Düm Düm Te Ke Te Kâ Dü Me Tek Kâ Tek Kâ Düm Düm Te Ke Te Kâ Dü Me Tek Kâ Tek Kâ

II. Mertebe $\text{H } \frac{10}{4}$

Düm Tek Düm Tek Te Ke Düm Tek Düm Tek Te Ke Düm Tek Düm Tek Te Ke

Örnek Eser: Zekâî Dede Acem Beste

Mef'ûlû mefâîlûn mef'ûlû mefâîlûn (1. Tip)

Îka Kalıbı $\text{H } \frac{10}{4}$

Mef'û lû me fâ î lûn mef'û lû me fâ î lûn
 Câ nım be ni lût fun la rin dâ n (i) e den sen sin

Usûl $\text{H } \frac{10}{4}$

Düm Tek Düm Tek Te Ke Düm Tek Düm Tek Te Ke Düm Tek Düm Tek Te Ke Düm Tek Düm Tek Te Ke

Velvele $\text{H } \frac{10}{4}$

Düm Düm Te Ke Te Kâ Dü Me Tek Kâ Tek Kâ Düm Düm Te Ke Te Kâ Dü Me Tek Kâ Tek Kâ Düm Düm Te Ke Te Kâ Dü Me Tek Kâ Tek Kâ Düm Düm Te Ke Te Kâ Dü Me Tek Kâ Tek Kâ

II. Mertebe $\text{H } \frac{10}{4}$

Düm Tek Düm Tek Te Ke Düm Tek Düm Tek Te Ke Düm Tek Düm Tek Te Ke

Örnek Eser: Hacı Fâik Bey Bestenigâr Beste

Mef'ûlû mefâîlûn mef'ûlû mefâîlûn (2. Tip)

İka Kahrı 10/4

Ah Mef û lü me fâ î lün mef û lü me fâ î lün
 Ah Câ nâ be ni aş kın la fer zân (i) e den sen sin

Usûl 10/4

Düm Tek Düm Tek Te Ke Düm Tek Düm Tek Te Ke Düm Tek Düm Tek Te Ke Düm Tek Düm Tek Te Ke

Velvle 10/4

Düm Düm Te Ke Te Kâ Dü Me Tek Kâ Tek Kâ Düm Düm Te Ke Te Kâ Dü Me Tek Kâ Tek Kâ Düm Düm Te Ke Te Kâ Dü Me Tek Kâ Tek Kâ Düm Düm Te Ke Te Kâ Dü Me Tek Kâ Tek Kâ

II. Mertebe 10/4

Düm Tek Düm Tek Te Ke Düm Tek Düm Tek Te Ke

Örnek Eser: Suphi Ezgi Hüseyinî Beste

Müstefîlün feûlün müstefîlün feûlün

İka Kahrı 10/4

Ah Mûs tef i lün fe û lün mes tef i lün fe û lün
 Ah Bül bül gi bi de mâ dem ol maz mı yım ne gam zen

Usûl 10/4

Düm Tek Düm Tek Te Ke Düm Tek Düm Tek Te Ke Düm Tek Düm Tek Te Ke Düm Tek Düm Tek Te Ke

Velvle 10/4

Düm Düm Te Ke Te Kâ Dü Me Tek Kâ Tek Kâ Düm Düm Te Ke Te Kâ Dü Me Tek Kâ Tek Kâ Düm Düm Te Ke Te Kâ Dü Me Tek Kâ Tek Kâ Düm Düm Te Ke Te Kâ Dü Me Tek Kâ Tek Kâ

II. Mertebe 10/4

Düm Tek Düm Tek Te Ke Düm Tek Düm Tek Te Ke

Örnek Eser: Ahmed Irsoy Tâhîrbûselik Beste

Müstefîlün müstefîlün müstefîlün müstefîlün

İka Kalıbı $\text{H } \frac{10}{4}$

Müs tef _____ î lün _____ müs tef _____ î lün _____ müs tef _____ î lün _____ müs tef _____ î lün _____
 Bak tük _____ ça hüs _____ nü â _____ ni na _____ hay rân _____ o lur _____ â şık la _____ rın _____

Usûl $\text{H } \frac{10}{4}$

Düm Tek Düm Tek Te Ke Düm Tek Düm Tek Te Ke Düm Tek Düm Tek Te Ke Düm Tek Düm Tek Te Ke

Velvle $\text{H } \frac{10}{4}$

Düm Düm Te Ke Te Kâ Dü Me Tek Kâ Tek Kâ Düm Düm Te Ke Te Kâ Dü Me Tek Kâ Tek Kâ Düm Düm Te Ke Te Kâ Dü Me Tek Kâ Tek Kâ Düm Düm Te Ke Te Kâ Dü Me Tek Kâ Tek Kâ

II. Mertebe $\text{H } \frac{10}{4}$

Düm Tek Düm Tek Te Ke Düm Tek Düm Tek Te Ke

Örnek Eser: Suphi Ezgi Hicaz Beste

Mef'ûlû fâilâtü mefâilü fâilün

İka Kalıbı $\text{H } \frac{10}{4}$

Ah Mef û _____ lü fâ _____ i lâ _____ tû _____ me fâ _____ i lün _____ fâ i _____ lün _____
 Ah Sey rit _____ i zâ _____ rı yâ _____ rı _____ ha tı _____ müş gi _____ bâr i _____ le _____

Usûl $\text{H } \frac{10}{4}$

Düm Tek Düm Tek Te Ke Düm Tek Düm Tek Te Ke Düm Tek Düm Tek Te Ke Düm Tek Düm Tek Te Ke

Velvle $\text{H } \frac{10}{4}$

Düm Düm Te Ke Te Kâ Dü Me Tek Kâ Tek Kâ Düm Düm Te Ke Te Kâ Dü Me Tek Kâ Tek Kâ Düm Düm Te Ke Te Kâ Dü Me Tek Kâ Tek Kâ Düm Düm Te Ke Te Kâ Dü Me Tek Kâ Tek Kâ

II. Mertebe $\text{H } \frac{10}{4}$

Düm Tek Düm Tek Te Ke Düm Tek Düm Tek Te Ke

Örnek Eser: Taşçızâde Recep Çelebi Mâhûr Beste

Mef'ûlû mefâilü mefâilü fa'lün

İka Kalıbı $\frac{10}{4}$ Mef̣ ũ lū me fā ĭ lū me fā ĭ lū fā' lūn
Her rind (i) bu bez min ne dir en câ mı bi lir

Usûl $\frac{10}{4}$ Düm Tek Düm Tek Te Ke Düm Tek Düm Tek Te Ke Düm Tek Düm Tek Te Ke

Velvele $\frac{10}{4}$ Düm Düm Te Ke Te Kâ Dü Me Tek Kâ Tek Kâ Düm Düm Te Ke Te Kâ Dü Me Tek Kâ Tek Kâ Düm Düm Te Ke Te Kâ Dü Me Tek Kâ Tek Kâ

II. Mertebe $\frac{10}{4}$ Düm Tek Düm Tek Te Ke Düm Tek

Örnek Eser: Fethi Karamahmudoğlu Bayatî Beste

Fâilâtün fâilâtün fâilâtün fâilün

İka Kalıbı $\frac{10}{4}$ Ah Fâ ĭ lâ tūn fâ ĭ lâ tūn fâ ĭ lâ tūn fâ ĭ lūn
Ah Müp te lâ yım bir pe rî ye dil si tâ nım kim bi lir

Usûl $\frac{10}{4}$ Düm Tek Düm Tek Te Ke Düm Tek Düm Tek Te Ke Düm Tek Düm Tek Te Ke Düm Tek Düm Tek Te Ke

Velvele $\frac{10}{4}$ Düm Düm Te Ke Te Kâ Dü Me Tek Kâ Tek Kâ Düm Düm Te Ke Te Kâ Dü Me Tek Kâ Tek Kâ Düm Düm Te Ke Te Kâ Dü Me Tek Kâ Tek Kâ Düm Düm Te Ke Te Kâ Dü Me Tek Kâ Tek Kâ

II. Mertebe $\frac{10}{4}$ Düm Tek Düm Tek Te Ke Düm Tek Düm Tek Te Ke Düm Tek Düm Tek Te Ke

Örnek Eser: Zekâî Dede Gerdâniye Beste

Mefâilün mefâilün mefâilün mefâilün (1. Tip)

İka Kalıbı $\text{H } \frac{10}{4}$

(Ah) Me fâ _____ î lün _____ me fâ _____ î lün _____ me fâ _____ î lün _____ me fâ _____ î lün _____
 Ah Gö nül _____ bir dem _____ ka rar _____ et mez _____ ha yâ _____ li yâ _____ re düş _____ tüm _____ ben

Usûl $\text{H } \frac{10}{4}$

Düm Tek Düm Tek Te Ke Düm Tek Düm Tek Te Ke Düm Tek Düm Tek Te Ke Düm Tek Düm Tek Te Ke

Velvle $\text{H } \frac{10}{4}$

Düm Düm Te Ke Te Kâ Dü Me Tek Kâ Tek Kâ Düm Düm Te Ke Te Kâ Dü Me Tek Kâ Tek Kâ Düm Düm Te Ke Te Kâ Dü Me Tek Kâ Tek Kâ Düm Düm Te Ke Te Kâ Dü Me Tek Kâ Tek Kâ

II. Mertebe $\text{H } \frac{10}{4}$

Düm Tek Düm Tek Te Ke Düm Tek Düm Tek Te Ke

Örnek Eser: Zeki Arif Ataerğın Dilkeşhâveran Beste

Mefâîlün mefâîlün mefâîlün mefâîlün (2. Tip)

İka Kalıbı $\text{H } \frac{10}{4}$

(Ah) Me fâ _____ î lün _____ me fâ _____ î lün _____ me fâ _____ î lün _____ me fâ _____ î lün _____
 Ah Ne den _____ â mâ _____ li mi _____ kır dın _____ bı rak dın _____ nâ _____ tû van gön _____ lüm _____

Usûl $\text{H } \frac{10}{4}$

Düm Tek Düm Tek Te Ke Düm Tek Düm Tek Te Ke Düm Tek Düm Tek Te Ke Düm Tek Düm Tek Te Ke

Velvle $\text{H } \frac{10}{4}$

Düm Düm Te Ke Te Kâ Dü Me Tek Kâ Tek Kâ Düm Düm Te Ke Te Kâ Dü Me Tek Kâ Tek Kâ Düm Düm Te Ke Te Kâ Dü Me Tek Kâ Tek Kâ Düm Düm Te Ke Te Kâ Dü Me Tek Kâ Tek Kâ

II. Mertebe $\text{H } \frac{10}{4}$

Düm Tek Düm Tek Te Ke Düm Tek Düm Tek Te Ke

Örnek Eser: Kemal Batanay Hüzzam Beste

Şekil A.12: Lenkfahte usûlü, İka, usul, velvle, mertebelerinin poliritmik yapıları

EK B.1: Polifonik kompozisyonda üsul kullanımına dair örnek (Adnan Saygun.
Anadolu'dan)

MEŞELİ
I.

A.ADNAN SAYGUN
Op. 25 (1945)

Allegramente ♩ = 126

p

segue

4

7

9

12

15

18

21

24

cresc. poco a poco

cresc.

27

30

f

33

36

39

sempre ff

42

8vb

45

48

51

54

57

60

8vb

p

dim.

pp

dim.

perdendosi

8vb

Zeybek

Sostenuto e pesante $\text{♩} = 63$

The musical score for "Zeybek" is written for piano in 9/4 time, featuring a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The tempo is marked "Sostenuto e pesante" with a quarter note equal to 63 beats. The score is divided into five systems, each consisting of two staves (treble and bass clef). The dynamics range from piano (*p*) to forte (*f*). The piece includes various rhythmic patterns, such as triplets and sixteenth notes, and uses an 8va (octave) marking for the right hand in several measures. The score is marked with measure numbers 2, 4, 6, and 8.

10

11

13

14

16

17

8^{va}

Red. *

Detailed description: This page contains six systems of musical notation for piano, measures 10 through 17. The key signature is B-flat major (two flats). Measure 10 features a treble clef with a sharp sign and a bass clef with a sharp sign. Measure 11 has a treble clef with a sharp sign and a bass clef with a sharp sign. Measure 13 has a treble clef with a sharp sign and a bass clef with a sharp sign. Measure 14 has a treble clef with a sharp sign and a bass clef with a sharp sign. Measure 16 has a treble clef with a sharp sign and a bass clef with a sharp sign. Measure 17 has a treble clef with a sharp sign and a bass clef with a sharp sign. The notation includes various musical symbols such as notes, rests, beams, and dynamic markings. A 'Red.' marking with an asterisk is present at the end of measure 11. An '8^{va}' marking is present at the end of measure 17.

Halay

Con moto ♩ = 84

3

5

7

9

12

14

16

19

22

24

26

f *p* *f*

dim. *ff* *mf*

mf *mf*

Detailed description of the musical score: The score consists of six systems of two staves each. Measure 14 starts with a treble clef and a key signature of two flats. The right hand has a melodic line with many accidentals, including naturals and flats. The left hand has a more rhythmic accompaniment. Measure 16 introduces dynamics: *f* (forte) in the right hand and *p* (piano) in the left hand. Measure 19 features *dim.* (decrescendo) in the right hand, *ff* (fortissimo) in the left hand, and *mf* (mezzo-forte) in the right hand. Measure 22 has *mf* (mezzo-forte) in both hands. Measure 24 continues with *mf* (mezzo-forte) in both hands. Measure 26 ends with a final chord in the right hand and a melodic line in the left hand.

28

30

decresc. e rit.

10/8

33

Animato (♩ = 69)

10/8

36

8^{va}

39

(8)...

8^{va}

42

45

48

51

54

56

58

ff

sed.

gliss.

8va

sempre fff

gliss.

8va

(8)

60 (8)

63

66 **Vivo** ♩=126

poco rit. *pp*

70

cresc. poco a poco

74

f

76 *3 3 3 3* *8va*

78 *(8)* *(h)* *(h)*

80 *decresc* *p*

82 *ff* *7* *7* *8va*

83 *5* *5* **L'Istesso tempo** *pp*

85

pp *p*

87

89

Meno mosso

Più largo

pp *f* *ff*

92

Vivo (♩=126)

pp

96

pp

101

107 **Più vivo** (♩=132)

112

116

120

Presto (♩=168)

124

129 *f*

133 *Largo* *f* *allargando*

138 *Moderato* (♩=72) *Prestissimo* (♩=184) *pp*

143

147 *fff* *r.h.* *6* *8va* *3*

ÖZGEÇMİŞ

Ad Soyad: Murat Semih Nevşehirli

Doğum Yeri ve Tarihi: İstanbul 01.04.1983

Adres: Vatan Caddesi Emlak Bankası Blokları H/2 Blok No: 20 Fatih / İstanbul

Lisans Üniversitesi: İ.T.Ü Türk Müziği Devlet Konservatuarı

1983 yılında İstanbul'da doğdu. İlk ve orta eğitimini Neslişah İlköğretim Okulu ve Kabataş Erkek Lisesi'nde tamamladı. Müzik eğitimine, ilk olarak 1998 yılında Faris Akarsu ile piyano çalışarak başladı. Aynı yıllar içerisinde Kabataş Erkek Lisesi Okul Korosu'nda korist olarak görev aldı. Kabataş Erkek Lisesi Okul Orkestrası'nda piyanistlik yaptığı dönemde bir çok festival ve yarışmaya katıldı. 2001 yılında İ.T.Ü Türk Musikisi Devlet Konservatuarı, Müzikoloji Bölümü'nü kazandı. Bir yıl bu bölümde eğitim gördükten sonra yatay geçiş ile Kompozisyon Bölümü'nde lisans yapma hakkını elde eden Nevşehirli, Dr. Nail Yavuzoğlu ile klasik ve modern armoni, kontrpuan, orkestrasyon, Oğuzhan Balcı ile kompozisyon, orkestra şefliği, Faris Akarsu ile form, analiz, piyano, Yavuz Özüstün ve Feridun Öney ile Türk Müziği Nazariyatı ve Analizi, Erol Sayan ve Prof. Selahattin İçli ile Türk Müziği Kompozisyonu, Prof. Alaeddin Yavaşca ile Türk Müziği Formları üzerine çalıştı.

2007 yılında Kompozisyon bölümünden mezun olan Nevşehirli, İ.T.Ü. Devlet Konservatuarı, Türk Müziği Yüksek Lisans Programı'nda eğitimini sürdürmektedir. 2004 yılı itibarı ile, İ.T.Ü. Devlet Konservatuarı, İspirtohane Kültür ve Sanat Merkezi'nde, piyano öğretmenliği görevine devam etmektedir.